

تصویر ابو عبد الرحمن الکردي

« ئۆجه لان »
ئەزموونیکی نوێ
و
پەندی میژوویی

حوسین محەمەد عەزیز

2699/ی 1999ز

مەنتەبی «إقرأ الثقافي»

لەمەنتەبی (کوردی - عەرەبی - فارسی)

www.lqra.ahlamontada.com

« ئۆجەلان »
ئەزمۇنىكى نوئ
ۋ
پەندى مېژوۋىيى

حوسىن محمدەد عەزىز

2699/ى 1999ز

« نۆجه لان » نەزمونىكى نوئى و پەندى مېتروئى
دوكتۇر حوسېن محمدەد غەزىز
چابى دوۋەم
كوردەستان - مەلىمانى
مەلى 1999
نەمرا 500 دىنە

چهند

پوونکردنه ویه ک

نهم پورتوکه، له پتېنچ گوتاری جوړه جوړ پتکها توه، له چهند رووداوتکی رامیاری و مېنډ، یی هاوچه رخ ده کولتته وه. زورمشیان له پزگاریکی نړیکدا رویدانداوه. گوتاره کانش، به پتی مېنډوی نووسېهان پزگراون، وانا زنجیره ی رووداوه کان، له نورو بز کڼ دمېته کمن.

له راستیدا، نیازم نه وو، نهم چمند گوتاره. نولیه، له دوو توی نهم پورتوکه دا پلاویکه موده. چونکه بازاری چاپممنی کوردی، گه لن کز و لاوازه. جگه لموی نووسمر، مایه کدی حق دمی ناکموتتوه، جگه لموی زیانده کا، نووشی گللمی و ندرکتکی قورسېش دمن.

به لام لموی پتر هاندام، نهم جارم هېندې پول، له دمی خوم پکېرموده، تا نهم بهرهمه نولیه یی چاپکم، نهم حالاتی لای خوازوه بودن :

1. لم دواپساندا، چمند هوالتکی نوی، له سمرانسری جیهاندا پلاویتوه، به جاری بارودوخی کوردستان و نتوچه کدی هوآن. له لایه کوه، کزتابی به جمنکی نتوختی چورساله ی، نتوان پارتی و په کتتی هات، پرزسی ناشتی، له نتوان بارزتابی و تالماندا، له ولشتون موزکرا.

له لایه کی دیکه موده، سکرته ری گشتی PKK « عمېدوللا نوجه لان »، له سوریا دورخرایوه. کچی جگه له چمند نووسری، زوری نووسراتی کورد، له ناستی نمو دو روودلووه گرنگدا، نوزمیان لټوه نه هات، هیچ جوړه هلوکستیکیان در نه پری و پتدمنگ بوون دپاره، نمو جوړه نووسه راته، همپشه نامادین، له ریگای رزنامه و گوتاره کانه وه، سووگایه تی به په کدی پکمن، گمرسه گوتار دکی لایه نټکی دیارکرو بنووسن و چاو له راستمیه مېنډوی په کانش بنوولتېن، به لام له ناستی چمند رووداوتکی مېنډوی گرنگدا، خزیام ماتکمن!

2. نمو سانگنامه و گوتاره وریزه کوردیسانه ی، له دهرودی ولات دهرده چن، زوری جار، به ناشکرا، بن هلوکستیی، ترسزکسی و ولېسته ی، به توتلی هندی له دمی نووسراتیانه وه دپاره. کچی گهر

نوسه ری بهوی، کوده باسکی میرووی پروداوه کان، پتیشکمش به خورتنه ران بکا، هله ی لایمه کوردستانیه کان ناشکره بکا، بهند و ناموزگاریه کانی لیره هه لجنجی، سانسور له سر گوتاره کانی دادنه تی، بی هقه کی بهجی، نووسینه کانی هلاو ناکه نموه. بۆ نمونه: گوتاری «گزینگ» له نامه به کدا، دهراره ی گوتاره که ی «توجه لان»، بۆ نووسه ری نهم چهند دیوه ی نووسیوه: (به هوی ناوهرژی ژورنالیستی و شتواری نیحساسی، بۆ هلاو کوردنه وه په سه مند نه کرا). دهراره هه رشتی بگه بهی، دلی سه رانی پتیکه روه کان بهمشتی، دهسته ی نووسه ران گوشتی که هه ره هه می بهی نه گرن، له پانی و درژی پتی زیاد نه کمن، هلاوی ناکه نموه!

له رده دا، چهند پرسه یاری خوی قورته که توه: نایا نهم راستیه بهی، لهم بهر هه مه دا تو مساریانده که بهی، چ زبانی به سه رجهم بهزوتنه وه ی کورد ده که به نی؟ نایا تهمه هه ست و هوشی سه رکرده ی هه رته کانی کوردستان بهرینه رده که بهی، یا کردار و گوته ره خه راپه کانی نموان، ولمان لئ ده کمن، نهم جوزه گوتاره تان بهی له سه به نویسن؟ نه دی نه و سه رکردانه، کاتی سه رکابه تی به ناو و ناویانگی خویان، پتیکه رلو و نه توه که بهی ده کمن، کاتی ناگژی و دو به ره که ی ده نه نه وه، کاتی له پتواری ده سه لات و کور سهیدا، فته یله ی جهنگی نه خو خه هله که سه رشتی، کاتی ناها که ی له خاک و هاو زمانه کانی خویان ده کمن، کاتی هانا بۆ سه رانی چوار ده وه ته که ده بهی، به ی له لشکری ده وه ته دا که سه رکه ره کان ده گرن، له لایه نگی ده که ی کوردستانیه ده بهی، کاتی ده س و په نه به یان، به خوی رۆله کانی، نهم نه توه هه راره چه وساره بهنده سه سوورده کمن، بۆچی ده ی، نه و کاره چه په لانه یان پاس نه کری؟ هله، تاوان و ناها که یه کانیان بۆ به شار دیتنه؟ به خه ی توندیان لئ نه گیری؟

3. هلاو که روه کوردیه کان، به شتیه که ی قور و به به تانه، له پروداوه کان ناگۆنه وه، ته نه له ته نکاییدا په لده کوتن. زۆره ی نووسینه کان، خویان له گله یی کردن و پتیش ساز کردن ده نه تی. بهی نه وه ی کورته به ی میرووی، هه مه و پرودلو و کار سه تانه کان، بهی جه ماوه ی نه توه که مان به خه نه وه، بهی نه وه، بهند و ناموزگاری پتیه ستی لئ وهر گرن، تا بۆ هه مه و لایه پروو نه تته وه، نه و کار سه تانه بۆ پرویاند؟ که لک و زیانه کانیان چی بوون؟ کتی قازانجی لئ کرد و کتی زبانی لئ کهوت؟ نه و جوزه لیکۆلینه واتنه، به ته واری تینۆتی جه ماوه ناشکتن.

4. تا نیستا، پهناهرانی کورد له دهرهوی وولات، پلاو کراوه په کی
 رږژنه پان نیسه، تا کورته هه ول، دنگرهای کوردستان و جیهان،
 گوتاره کانی نووسران به شتویه کی دیمو کراسیانه و له کانی خویدا
 پلاو کاتموه. نمو مانگنامه و گوتارتهی دهرشدین، جگه لهوهی هتندی
 جار گهله ده کم و له کانی خویاندا، به ریکویتیکی دهرناچن، گه لن جاری
 دیکمش، له ژور کارتیکردنی ناکوکی نیتوان نووسران، نهرهیی به په کدی
 بردن، ریکوینه، توله کردنموه و دستیاودا، تا به نه قالیانی تیدنهتن، له
 همان کاتیهندا، نمو باهه تانهی پلاو شیده کمنموه، تا به دمس خوتنهران
 دهگا، به تمولوی کوندین، هتو و پتیزان له مرده پتیز.

5. نمو وهک کوردی، تا له ژیاندا لم، تا دسم پتیزوس بگری، تا متشکم
 توانای بیرگردنوهی ههین، تا گیرفانم تاوداتین، بهارمداوه، له نمرکه
 نه تموهی په کانی سرشانم دواته کوم، همرچی راستی ههه، بز جدماموری
 نه تموه که می ناشکر اکم. جا همر کس و لایه نکی کوردستانی، بهو
 راستیانه نیگه راندین، کشتی بهر موندیه کانیان، له زهرای
 نووسنه کانددا نقومدین، به لای منموه گرنگ نیسه. چونکه راستی و هق،
 به تاکه سرمایهی ژانم دزانم، همر وهک « مهوری » پش دهه رمووی :

به حق همر حق، به ناحق ناحقم وتوه له رږژنی بوم
 وهکو منصور نه گمر بهشکوژن ناکم له حق لادم
 بزیه گمر لمو ریکایه شدا، خوزم و پتیزوسه کم گلاپن، نمو چاری
 راستیهرستان، ههلههرستان، نیشتمانهرهوران، خوتنهرانی هتوا و
 کومه لگهی کوردواری خوشین!

لههر نمو ههسور هزیاندهی باسکرین، بهارمدا، نم چند گوتاره، لم
 پرتوکه جواندا پلاو یکمه وه، پتیشکش به خوتنهرانی هتیزای بکم.
 هسوادارم که له نیکتیکی له پرتووخاندهی کوردیدا پر کرد پتیزموه، پرتوی
 رووداوه کانی به شتویه کی پتلاپن و پر له راستیهرستانه روونکرد پتیزموه،
 لمو ماله گوره پهی مپرتوی کوردیشدا، بهر دیکمان له سمر بهردی داتین.

دوکتور حوسین محممد عزیز

ستو کپوژم
 1998/01/01

پیشہ کی چابی دودھ

سمرتا دھموی، شتن پلنم: نم ہمرہمہ، ہمر زوو لہ نھو دل و دھرونی، کورده پناہرہ گاندا، جتگی شیاوی تایہ تہی ہوی کردوہ۔ ہمرچندہ، گوتارہ کی د توجہ لان، ہ پش رفاندنی نووسراوہ، ہلام تا نھوڑ، لہ یک ہیتی ہشیمان نم۔ چونکہ وا ددرہ کموی، نیشام پتکارہ، ہوجوہ نہان راست دھروہ، ندر ہرایانہ سوو لہ ہلہ کانی حقان و ہرناگرن!

ہاشان دھموی، ہل بقوزمہ، چند شتن دھارہی پارتہ رامیارہ کانی کوردستان و دھمکرسی ہونکہمہوہ۔ پارتہ کان، دھکاری دھمکرسی بہ دوکان و بازار کی تایہ تہی حقان دھارن، ہمر کانی نمو دوکان و بازار، قازانی ہمر، نمو گرنکی ہن دھن۔ بہ ہتچہ وانمشوہ، گمر زانیان لن ہنی، نمو دوکان و بازار کہ پان دلہن۔

شتکی سہرینہ، گمر ہمویان بہ رولت دھمکرسی ہن، ہانگاشی دھمکرسی ہکن، چونکہ لہ لایہ کموہ، دھمکرسی مژدی سمرہمہ و ناویانگتکی ہاشی ہہہ، نمویش بہ ہوی نمو ناویانگموہ، ہلکی ہن ہلدہمہلہ تہن، لہ لایہ کی دیکہمہوہ، لہ نھو کور و کومہ رامیارہ کانی جیہانیشدا، لاقوگمالی دھمکرسی، پتیکہ و تنخوازی و مرقہ موری پتوہ لہدہن۔ ہلام سہر نہوہہ، گمر نووسری وک لوتی، زورنایان ہز ہزہن، چار لہ کہ مکرپہ کانیان ہزہن، نمو بہ نووسری گنہوی دادہن و رقی لن دہ گرن۔ کہچی گمر نووسری، رخنہ پان لن ہگری، ہہرچندہ رخنہ کش دروسکمرین، لہ دلسوزیہوہ ہن، نمو بہ چاوی دوڑن تہا شاید کمن۔ ہا لہردا، چند نمونہ ہکی زینوو، لہ ہلسوکہوتی ریکھلہ کانی د سوید ہان ہتہنہوہ :

1. پارتی دھمکرانی کوردستان، کہ ووشی دودھی ناوی ریکھلہ کانی، ہمر لمو رژی داسہزراوہ، لہ دھمکرسی پتیکہاتوہ۔ لہمرنہوی نمز دھارہی ہنگاوہ ناہاکہ گانی (1996/08/31) و (1997/05/15)، وک کوردکی نہتوہرور، ہامری خرم دھری و رخنم لن گرن، تا نستا ہرجی لہ دھیان ہاتوہ، درخیان نہ کردوہ۔

2. یہ کنتی نہشتمانی کوردستان، لہمرنہوی لہ ہرتوکی (رژلی سیستمی ہنہمالہ لہ ہزالی رزگاپخوای نہشتمانی کوردستان) رخنم لہ

کاره نالهمار و خراپه گانیان گرتوه، ماوهی سن سالتی دهین، جگه لهوی هممو جوړه پتوهندپه کی دوستانه یان له گلددا پچراتووم، بهرهمه کشیان به «جنوننامه» له قلممداره. به ممرجن زلری زلری نو بهرهمه، بز پارتی و بنهمالهی پارزایی ترخانکړلوه!

3. P.K.K. تا رهنم لڼ نه گرتیون، منیان به دوستی کی نزیکی خویان دلونا. به لام کاتی له (1998/01/05) دا، له «MEDTV»، بهرنامه ی «دنگی گمل»، «درباره ی «جنگی نتوغو» چاوپتیکو و تنگیان له گلددا کړم، رهنم له گرتوړه نوملړهوه گانیان کړت، لهو رزوه به هیچ جوړی پتوهندیان پتو نه کړووم. هرومه، کاتی له مانگی (مارسی/1998) دا، له کڼوونمو په کی لروانی «کونگری نه توهی» له شاری ستوکهوتم رهنم لڼ گرتن، جگه لهوی به تیتلفون نارزایی خویان دهری، هرومه له تیتلفونیزوی «مد» پشمو، تیتلفونیان بز کړم، گواپه، لهو کڼوونمو وه پدا «جنتو» م پڼ دلون! لهبرنموه پپارمانداوه، چیدیکه وانگانی «جوگرافای رامپاری» پلاونه که پنموه. هرچه نده دواپی هر خوشیان پشیمانپوونموه، بهرنامه گانیان به گدرخسته وه، به لام نیلی لهو کاتوه، لای هممو لایه کبان، چارم پشپوه.

لنهردا زور به راشکاوای دلمت: کاتی رهنم له رتکخراویکی دپاریکراو ده گرم، لهبرنموه نیپه، شتیکی تایه تهم دوی نو رتکخراوه هین، چونکه من وه کورویکی پتلاپمن، هیچ شتیکم له گمل هیچ لایه گیاندا نیپه. یا لهبرنموه نیپه، نه تها حمزم له رهنم گرتن پڼ، به لکوه پپارویکه و داومه، تا صاوم، نو رتکخراوانه، هر هله په، تاوانی، ناپاکیسه بهرانیهر به روله کانی نه توه کیم و خاکی نیشتمان کیم بکمن، پتوهندی به نیشتا و پاشم زوی نه توه کیم وه هین، زیان به نیشتمان کیم بگه یه نن، هرگیز پتدنگ نام، وهک تا نیشتا پتدنگ نه پووم. بزیه به هیچ شتو په ناتونم، لروپه لڼ پکیم، چاو پتوختنم و حمزم کیم کیم. حمز گدر کردوهی نو رتکخراوانه، نه نیا پتوهندی به حمزموه پوایه، تمنیا زانی به حمزم بگه پانداپه، نوا نو کاته، حمزم کهر و لال و کور نه کړد، وهک چمنین جاری دیکه پشگوتم خستوون. جا با بزانی، بز نه بهرهمه نویسم چی دلمتن و چی ده کمن!!!

1999/03/21

ناشتیی به دهنگ نییه، به دهنگه!

پیش هه‌موو شتی دهب، نه‌وه بزانی، له وولاته دیمۆکراسیه‌کاندا نه‌ین، له نه‌سو هیچ رێکخراوتێکدا، له هیچ ده‌وله‌تێکی نهم جیهانه‌دا، هه‌رگیزاوه‌رگیز، دوو سه‌ره‌گا له مه‌لجه‌تێکدا، پێکه‌وه جێگا یان نه‌پۆتموه و جێگا شیان نا‌پێتموه.

هه‌ر وه‌ک چه‌ندین جاره به‌ نووسین، له گه‌شتوگۆزی رادیو و چاوپێکه‌وتنی ته‌له‌فیزیۆندا باسه‌مان کردوه، جبه‌نگی نه‌وێزێتی نه‌وان پارتی و یه‌کێتی له‌ باشووری کوردستان، شتیکی نوێی نه‌یه، رووداوێکی گه‌وره‌ی نه‌پوه و نه‌یه. به‌لکه‌وه له‌ دوو ته‌وی لایه‌ره‌کانی ده‌روێکی نوێی کورد، سه‌ترویه‌کی ره‌ش و چه‌په‌لی به‌ر گۆی تۆمار کردوه. نه‌و ناگۆکی و دوو به‌ره‌کییه‌ی نه‌پۆ ده‌یه‌یه‌ین، هه‌ر له‌ یه‌که‌م رۆژی دامه‌زراندنی پارتیه‌پوه سه‌ره‌یه‌لداده. به‌ جۆزێی له‌ جۆزه‌کان، ناگۆکییه‌که‌ له‌ نه‌وان نه‌ندامانی سه‌رگره‌په‌تی پارتدا هه‌پوه، چه‌ند جارێ، به‌ شته‌وی جیا جیا ته‌قه‌یه‌تموه. هه‌ندێ جارێش، به‌ پله‌ی جیاواز تاوی سه‌ندوه، له‌ شته‌وی پێکه‌دانی چه‌که‌دانیدا خۆی

نواندوه، پېزی رېځگراوه کي دووله تکر دوه و خوښتکي زور پړاوه. وهک
 همسره شو ناکو کسي و دووهره کسيانې، نتوان سمراني پارت له
 سالي (1952)، ناکو کسي نتوان سمرک پارزاني و همسره عبداللا له
 سالي (1959) و دووهره کسي نتوان سمرک پارزاني و باله کي په لېسې
 له سالي (1964) دا رویدا. نوهمو، دوا جاريان په ناپاکي و کارساتکي
 نه تمويي گوره کوتايي پتهات. ده تواني، پلتي: چندين سال پارتی، وهک
 رېځگراوئ لاواز کرد، بزوتنوه چه کداري کي (11/ سپتسمبري)، وهک
 شورش کرمول کرد، خه لکي باشوري کوردستانه شي، وهک گه لکي
 سمره لځ دواخت، فترتي جهنگي کورد کوي و ناپاکي کرد. چونکه گه
 دووهره کسي و جهنگي نتره نبرو، هله ته، سمراني رېځگراوه کان،
 هر له سالي (1966) دوه تا نه وړي، شانزگرميه گالته جاريه ميژويي
 په کي، سپرنشيني باهانيان دووهاره کړدوه، هر جاري به نوره،
 لايه کيان لشکري عمره، فارس و تورکيان، بز سمر په کدي نده هتا!
 بهلام زور به داخوه، سمراني کورد، نهک هر پنديان له هله کاني ميژوي
 کوني کورد ورنه گرت، به لکوي شو همسره هله، ناکو کسي، دووهره کسي،
 تاوان و ناپاکيانه شيان، به خراپترين شتو، له ساله کاني (1977-1987)
 دا، له شوشي نوي گهلي باشوري کوردستاندا دووهاره کړدوه. ده سالي
 رېک سمراني پارتی و په کنتي، دوامني داگير کمری دوه له تي عتراقيان
 پشکوختو، مندالي کوردان به دسي په کدي به کوشتمدا.
 هروها، له دواي شوې راهينه کش رویدا، په لرمانی کوردستان
 هله پتر، سيري هرقم دامزرا، خه لکي رشو ووتي کورد، ناهکيان
 پتداهاتوه، واپاندزاني، سمراني کورد، کملکيان لمو نمزونه تالانتي
 پتسو ودرگرتوه، ندي جهنگي کورد قزلان هله ناگيرميته، وهک برا
 پتکوه لمرمانو اي کوردستان ده کم، نه شتمان هواره پتکسه
 زامداره کمان دپوختنوه، لايه به لای مندلاکي هه تيوي باوگيژاو و
 پتوژناني مېرگيژاودا ده گنه وه. هولدمن، همو ژان و نازلين، له بهر
 پوله کاني گهله کمان بهرنه، دلتمو اي دايک و باوکی شهيداني کورد
 ده کم. کچي، نم سر کرده چنگسوره کورد کوي، هيچ له ميژوي پر له

شمرمزلاری، نو چند ساله فترنمبون له پژی (01/مای/1994) دا،
 جه ننگی سمرتاسه ری مالورنکه راندی چه لپان بهر یاکرد، کم سوچ و
 لوبن مابو، کم بن دلو و بهردی، باشوری کوردستان مابو، به خوشی
 رژله کانی نم گله هملره، سورپان نه کردین!
 له راستیدا، حمزده کرد، سمرانی کورد هتند ئی بهو نایه، نک همر له سمر
 دمهلات شمپان نه کردایه، به لکرو همرگیز، دلی مندالتکی کوردپان
 نازار نه دایه، مسرو له به کی وولاته که بیان پانه کردایه تموه و لقن داری
 سهوزشمان نمشکاندایه تموه. بهلام، همر وهک جمنکه کشمان دامه زان،
 دوی چوار سال کوردگوشی، گملن ناواته خوازوم، بهر یکمان له باری
 ناله باری نیشتمان که بیان و خدکی چه ساوهی به چاره ی کورد به کردایه تموه.
 همر هیچ نه بوایه، لایه گیان دمه پشکه ری به کردایه، وازی لمو
 که له ره لقی، دلر مشی، رفوگنه، پاون خوازی، موزن خوازی و که لکه لای
 دمه لاته به نایه. له کورد مدیه کی کوردستان کت بهو نایه تموه، وهک دوو برا،
 رازو گله به کانی خویان له به کدی به کردایه، ره خدی توندوتیژان له به کدی
 به گرتایه. پاشان، باروشان به به کدی به کردایه تموه، دمی برایه تیان له ملی
 به کدی به کردایه، به لپتپان به رژله کانی، نم گله دلسوز نه نوی به کردایه تموه،
 که جارتکی دی، کوری کورد به دمی کورد به کوشتادمن، همرچی گرفتگی
 رامباری، نابوری، راگه یاندن و دمهلات هه به، به شنه به کی
 دهمز کراسیپانه چارمه سرده کمن. نک پنا به بهر هتیز و دمهلات بهرن،
 چه کی سووک و قورس به کاریتن، نو چه کانه ی تا نیتستا، دزی سوهای
 داکیر کمری دوله تی عترلق، به کار یان نه هتتاوه له بو باور به دام، همر لایهک
 نم کاره ی به کردایه، لای رژله کانی گله که بیان، جینگای ریز و ستایش
 دهمو. چونکه له مته گوتو مانه: همر لایه نیکمان مل به داواکار به کانی
 لایه نه کی دی بدا، به دل و به گیان هه ول به ناشتی بدا، نموا هیچ کاتن
 نموه ناگه به منن، نمو لایه نه له بهر لاولزی و به دمه لاتی، نو کاره به
 نه لپامده که به منن، به لکرو گمر له دلسوز شهوه نه بوایه، جهماور همر به
 دلسوزی بهی دهمارد. چونکه نمو لایه نه، بهو کاره ی، ناوکی به ناگری
 نه کی سی نمو جهنگه گلاو دا ده کرد.

هتندی کیمس همن، نهم سردانه‌ی بارزانی و تالمهانی بۆ واشتتۆن، به
 دسکوت و سرکه‌ووتتکی مه‌زن دمرانن. به‌لێ رلسته، چونکه له لایه‌که‌وه،
 کێشه‌ی کوردی زیندوکرده‌وه، هتندی دی جۆلاندیی و به‌رمو‌په‌شه‌وه‌ی برد.
 کاربه‌ده‌سانی دهلۆتی نهم‌په‌تریکا، به‌لێشيان به‌ سرکردی هه‌ر دوو
 پێک‌ه‌راوه‌که‌ دا، گه‌لی باشووری کوردستان، له‌ مه‌ترسی هه‌ترشی دێراندانی،
 سوپای دهلۆتی داگه‌رکه‌ری عه‌تراق به‌پاریژن، له‌ دمی کیمس‌پاران و
 نه‌فاله‌کردن قووتاریکمن. نه‌خشه‌یه‌کیان بۆ چه‌مپاندنی ناشتی، نه‌وان نه‌و
 دوو پێک‌ه‌راوه‌ کێشا و رهنگیان رشت. گهر خاله‌گانی پێک‌ه‌و‌تنانه‌که‌، له
 کاتی دیاری‌کراوی خه‌یدا جه‌به‌جه‌تیکرێ، نه‌وا له‌ رووی راسپاری و
 دیپلۆماسی‌شوه، گه‌لێ که‌لکی ده‌یت. چ له‌ ناوه‌وه و چ له‌ دهره‌وه‌ی وولات،
 کار و باری کورد، به‌رمو باشت‌ده‌یا.

به‌لام له‌ لایه‌کی دیکه‌وه، گهر به‌ وردیی به‌ری لێ به‌که‌ینه‌وه، ده‌بینن، به
 ترلایه‌یه‌کی مه‌ترۆسی نه‌ته‌وه‌یی یه‌ر وینه‌ دله‌فری. چونکه‌ سرکردی هه‌ر
 دوو پێک‌ه‌راوه‌ شهرکه‌ره‌که‌، هه‌رچی جله‌ چلکه‌مکانی خۆیان هه‌به‌و، له‌ سه‌ر
 شوشه‌ی ته‌له‌فیزۆنی دهلۆته‌کاتی جیهان، به‌ ته‌نافی نهم‌په‌تریکا‌دا
 هه‌له‌یانواسی. گه‌لانی جیهانیان لێ ته‌که‌ماندین، که‌ کورد نه‌ته‌وه‌یه‌که‌، به
 راستی دو‌اگه‌وترو، ناگۆک و ناتمه‌یه. دۆلی نه‌و هه‌مسو ترلایه‌یه‌پانه‌ی،
 گه‌لی باشووری کوردستان به‌نه‌وه‌پانه، دۆلی نه‌و هه‌مسو ژان و نازارانه‌ی
 چه‌شتو‌پانه، کورده‌کان ناتانن، فه‌رمانه‌روایی خۆیان به‌کمن، له‌ نه‌ه‌و‌خۆیان‌دا
 پێک‌ناکه‌ون، پارت‌ه‌کان له‌ سه‌ر کۆنترۆله‌کردنی کوردستان، سه‌رکرده‌گانی‌ش له
 به‌ر کورسی و پله‌ویه‌په، هتندی دی نه‌شتمان‌ه‌کیان وێران‌ده‌کمن، پۆله‌گانی
 گه‌ل به‌ دمی په‌کدی به‌که‌وشته‌ده‌ن. به‌ راستی نه‌مه‌ به‌ گاله‌ت‌جایی و
 شه‌رمه‌زاری‌یه‌کی گه‌وره‌ له‌ که‌له‌مه‌ده‌ری!

جگه‌ له‌وانه‌ش، نه‌مه‌ ده‌مانو‌په‌ست، هه‌ردوو سه‌رکرده‌، بۆ باس‌کردنی کێشه‌ی
 کورد، نه‌و که‌شته‌یان به‌کرده‌په، بۆ به‌پاردانی چاره‌ووسی گه‌لی باشووری
 کوردستان هه‌ول‌په‌ل‌په‌یه‌، بۆ چه‌مپاندنی سه‌سته‌مه‌ فیه‌رالیه‌ جوتمه‌مه‌ره‌که‌
 خه‌باته‌په‌که‌رده‌په، بۆ سه‌رکه‌مرکردنی ژمانتکی به‌ر له‌ نازدیی و ناشتی
 به‌کۆشانه‌په. نهم‌په‌تریکا وه‌ک چۆن هه‌ول‌په‌ل‌په‌وه و هه‌ول‌په‌شه‌ده‌ا، ناوێی له

نیوان سرکرده‌کانی، گه‌لی فەلمستین و دۆلەتی ئیسرایلدا بکا، وەک چۆن
 لۆژی ماندوو کردوو و خۆشی ماندوودگا. ناشتی له نیشتمانی هەر دوو
 گه‌لی عەرەبی فەلمستین و جوودا بچەسپیتن، وەک چۆن دۆزین، (پاسر
 عەرەفات و ئیسحاق رابین)ی ناشتکردوو، وەک چۆن ئۆپۆش (پاسر
 عەرەفات و بنیامین ئەتانیاهۆ)ی بە پەکەه‌پاند، ئیشش، وەک رۆڵی
 گە‌لێکی مافخوێو و بێدەس، حەزماندەکرد، دۆلەتێکی زەلهێزی بە توانای
 وەک ئیمپێریکا، سەرائی کوورد و دۆلەتی داگەرکەری عێراق پێکەشا،
 کۆتایی بە کێشە جەنگ لە کوردستان و ناوێراشی لە نێو کورددا بەهێنن،
 ماله ره‌واکانی گه‌لی باشووری کوردستان دۆهه‌ریکا.

جگه‌ لێ شتانی ناماڵشمان بۆ کردن، ئێز پر بە دڵ دەمخوێست، ئێو
 پێکەکووتە لە گۆرێکی کوردستاندا بووایە. بارزانی و تالەبانی، بە
 هەموو باوەڕێکەوه، باوەشی براه‌نیان بۆ پەگدی بکراپەنەوه، بە هەر دوو
 پێکەخواه‌که، بە هەر دوو سەرکۆرە هەڵیانداپە، کوردستان بپۆشێنەوه،
 رۆڵەکانی گە‌لێش، لێو سەنرەسی، دڵەراوکه، بێکاری و بێسێتەه
 پزگاریکەن. ئەک لە ناچاریدا، ملی پێگای ئیمپێریکا بگرنەهه‌را جا گه‌ر وا
 نەبووایە، هەڵبەتە، بارزانی و تالەبانی، رۆژێن لە رۆژێن، لە ساوای ئێم
 سێ سالمی دواشی جەنگی نێوخۆدا، ئەنیا جاری پێکەوه لە کوردستان
 کۆدەبوونەوه یا کاتێن لە تێلەفۆنێدا دەرکەوتن، شەه‌زلی رێکی قوولی
 بێسنوور، لە زەرەای چاوەکانی بارزانیدا نەدەهێرا، هەڵەشەیی و
 شەه‌زەبەکی زۆر، بە هەلسۆکۆتی تالەبانییەوه دیارنەدەهه‌وا یا لە
 چاوپێکۆوتە تێلەفۆنێکە (MBC) دا، پێکەوه دادەنیشتا! بەلام جگه‌
 لێوێ بە شێوێه‌کی گشتی، کوورد لێو ناشتیە قازانجەدا، هەڵبەتە دیاره‌،
 پەگشتی لە چاو پارتیدا، کە لێکێکی زۆر لێو پێکەکووتە وەرەگرت، چونکە
 هەموو فاکتەرە راه‌بەری، سەریازی، ئابووری، پێوەندیە نێوخۆیی و
 نێوخەیی و نێونەنەوه‌یی پەکانیش، لە بەرزەوه‌ندی پارتیدا بوون، بۆیه‌ هه‌و
 شێوێه‌ ره‌فتارێانەکردا

هه‌ریچێ لە پێکەکووتننامەکی واشتێژندا هاتوو، ئەنانت گه‌ر ئەنیا
 هه‌نگاوێن، ئێو دوو لا شەڕکەرە لە پەگدی نزیکەکانەوه، ناشتی لە

کوردستاندا بچەسپێتێ، ئەوا هەموو کوردێکی نیشتمانپەرور دەین، بە دڵ و بە گیان پشگیریبکا. هەرچەندە بە پیتی ڕێککەوتنە کەمن، ناشتی ق بەشتکی نیشتمانە کەمان دەگەرێتمو، بەلام دوورنێبە، خۆشتکی زۆر ە چەند بەشتکی دیکە کوردستاندا ڕێژێرا بۆیە گەر، لە ڕەڕا پۆشانی ڕەزە وەندیی نەتەو کەماندا، سەرلێشتکی سەرپێشی لە هێندێ خاڵی ڕێککەوتننامە کە بە دەین، ئەوا چەند شتێکمان بۆ ڕووندەبێتمو ە :

1. ئەم ڕێککەوتننامە بە، وەک خاتوو ە نۆلەرایت ە، شالپاری دەرەوی ئەمێریکا گوتی : هەر هەمان ڕێککەوتننامە کۆنە کە ی سالی (1996) ی ئەنقرە بە و سەرلەنوی دەرێژرەو.

2. بەشتکی ڕێککەوتننامە کە، بۆ دواپەتیکردنی P.K.K تەرخانکراو. پوختە کە ی دەلی :

(هەر دوو پارتە کە پێکمو هاکارێدە کەمن، پارێزگاری ئاساییشی سنوورەکانی تورکیا و ئێران دەکەن. کۆنترۆلی ڕێگا و یانەکان دەکەن، تا ئێرێرێستەکان لەو سنوورێدا جێرچێژنە کەمن و سنوور نەبێژن. هەر دوو پارتە کە پەماندەین، لە هەر ناوچە بە کێ کوردستانی عێراقدا، شوێنی حەوانمو بۆ نەندامانی P.K.K داوەنە کەمن. جەخت لە سەر ئەو دەکەن، هیچ پێکە بە کێ P.K.K، لە پاکووری عێراقدا نەمێتێن. هەر وەها ڕێگە لە شتواندنی نارامیی و ئاسایش لە نێوچە کەدا و بەزاندنی سنووری تورکیا دەگرن.) 16» کەچی، ڕێککەوتننامە کە بە هیچ شتووبە، لە دەسڕێژی هەر

دوو دەرەوی داگیرکەری تورکیا و ئێران، بۆ سەر کوردستان مەکوو. هەر کوردێکی خۆندەوار، کەمن بە وردیی، سەرلێشی سەرتاپای خالەکان بە گشتیی، ئەو چەند دێری سەرمو بە تاپەتیی یدا، بە کەسەر بۆی دەرە کەوێ، جگە لەوێ هەر دوولای شەڕکەر ناشتە کاتەو، پارێزگاری کورد لە باشووری کوردستاندا دەکا، لە ڕووی راسپاریبو، هیچ جێرە مژدە بە کێ خۆش و نۆیی، بۆ گەلی باشووری کوردستان تێدانیبە. لێرەدا زۆر بە ڕوونی دیارە، چ ئەمێریکا و چ تورکیا، چ پارتی و چ بە کشتی، هەموو لایەکیان لە سەر ئەو ڕێککەوتن، گەر پێویست بکا، هێزەکانی تورک بۆی هەبە، سنووری نێرەدەرەوێ سەرلێشی عێراق بەبەزێتی، بە دوا

ناراسته‌ی جهماور ده‌کهن، بزه په‌خدی سرکردی ریک‌خراوه‌کان ده‌گرن،
 بزه قه‌لماغی نم برینه سمختانه هلدده‌کهنین و زلمه‌کان ده‌کولتیننموه، تا
 جاریکی دی، نمو کارساته نه‌نموه‌یی په ترسناکانه، چند باره نه‌نموه، تا
 سمراتی نمو دوو ریک‌خراوه، په‌ندی له میثروی پر له شه‌رمزاری و له
 خوتنه‌لکتشراومان و مرگن، تا نموی ماوه و له دهنه‌چروه، په هم‌مومان
 قووتاریکه‌ن. به‌لن، ناین هرگیز ناخوشی و کارساته‌کانی جه‌نگی
 نه‌مخومان به‌رچته‌نموه. هله‌ته هم‌موی کاتی دهن، له پلژاتی خوشی،
 سرکه‌وتن و ناشتدا، ناخوشی و کارساته‌کامان له یادنه‌چن و به‌ری
 خوامانی به‌ننه‌نموه، تا خوشی و سرکه‌وته‌کامان لن تکتنه‌چن. له هم‌مان
 کاتشدا دهن، له پلژاتی ناخوشی و تنگانه‌دا، هرگیز وره به‌رنه‌ده‌ن،
 ره‌به‌ن نه‌ن، بز ناسقه‌کی گمش و پرشنگدلر به‌وانن، پلژی سرکه‌وتن و
 سره‌رمزبان له پیش چاوین، بز نموی په‌ سر ناخوشی و گرفته‌کاندا
 سرکه‌وین. له‌گمل نموشدا ناین، هتندش یاسی ناخوشه. بکه... روی
 پلژه‌کانی گمل به‌روختنن. به‌یه سی. نه‌ناشتدا پلژه سمخته‌کانی جه‌نگمان
 له یادین، له کاتی جه‌نگشدا، ناشتی باور و هیومان بن!
 هر چنده له یه‌کم پلژه‌گوترومانه، ناگری نمو جه‌نگه نارمواپی، له
 نتوان پارتی و یه‌کتشدا هلدگیربا، له میثروی نوی گله‌کهماندا،
 کارساتیکی نه‌نموه‌یی مدزنوو، ناپاکیه‌کی گوره‌وو. به‌لام پتوسته، به
 هر شتیه‌به‌ن، کوتایه‌پتیه‌پتیری. هر له سره‌تاشوه ده‌مانزانی، جگه له
 ناشتوونموه گشتی و دیم‌کراتیه‌کردنی کوردستان، هیچ جوره
 چارهریکی دیکه نه‌موره و نیه و ناین. هرروها ده‌مانزانی، نم فیله‌ی
 نم جاری جه‌نگی نتوختی، نتوان پارتی و یه‌کتش، هر له سر حسی،
 خونی گمش ره‌مورونی پلژه‌کانی گمل ته‌واوده‌ن، سرکرده‌ی هر دوو
 ریک‌خراوه‌کش، وه‌ک کوره نازاگانی فیلم، پستی خویان پرگاردنه‌کن، وه‌ک
 پالعه‌انه‌کانی چهر‌وک، به‌ سالی بوی دهره‌چن. نمو کورده به‌لانه
 نه‌شتمانهرور و دلسوزامی، هر له یه‌کم پلژی جه‌نگه‌کشموده، دزی
 ره‌فتار و گرفتاری شه‌مخولان بون، همیشه هم‌ولیان بز ناشتی داوه، له
 کوتایدا، وه‌ک گهره‌شتوین و نلاره‌چی نه‌وزمده‌کرن، وه‌ک ناپاکی فیلم

و چیرۆک پاسده گرتن! هه له پهرهسته کانیش، ئهوانه ی به شهروهیه له شهروهکان،
 پشگهری لایه نهنکیان ده کرد، دژی لایه نه کهمی دی دهران، پهرواگهندی
 خراب و درو یان بهلاوه کردوه، چهنوی پهسیان دهدا، نه ورز جاریکی دی
 ههولده دهن، به پهنی بهر موهندی تایه تهی تاکه که سسی خزان، گوله بهرزه
 ناسا، له گهل خزی بارودخی پرۆستی ناشیه کهدا، خزان بهر نهجین.

به لای منهوه، شتهکی زور سه پرتهیه، ئهوه دهه بهزگه نانهی تا دوتن بهر،
 لهریان له گهری ناگری جهنگی نهووخ ده کرد، کهچی ئه ورز گولاوهرانی
 ناشیه بهکه نا له راپرز و تهلهله نه نه کاند، و تهوژان له که لدا ده کهمن، له
 پرۆنامه و گزافه کاند، به گوتار نهووسه پشهرکت له سه نه ناشیه ده کهمن!

بهلام ههرچی چۆن بن! دهین، هه موومان کار بهز ناشیه بهکه بن، چونکه
 تهنها ههر به ناشیه، براه تهی، تهبا ی و به که تهی، پهزه ئه کهدا بهر لوه کانی
 گهل په که ده گرنه وه، زامه کان سارپه دهین، پرۆله کانی گهل، به وره په کی بهرز و
 په، زی بهز به نه وه، به بهز و توانا په کی بهرز به وه، بهر نه کاری نه خشه و به لانه
 گلاوه کانی، دوه منانی نهووخ و داگیر کهمران ده نه وه، وه که قهلا په کی قایم، به
 بهر یاندا رادهوستان، کوود له مه ترسی چو ساند نه وه بهز گارد بهین، ورده ورده
 په شه کهوین، دوه منانی نهووخ و داگیر کهمرانی ته که ده شکتن.

لهره دا با بهزانه، دوه منان و داگیر کهمرانی کوردستان، دوتن چیهان ده کرد و
 نه ورز چی ده کهمن؟ هه موومان دهزانه، کاتی بهر ی کوردستانی هه بهر،
 پارتی و به که تهی په کهوین. دواتر جهماوهری چو ساوهری کوود راهه ی، ههر
 چوار دهوله ته داگیر که ره کهش، له وه ده ترسان، نهبا راهه په نه که، ناما بهه کانی
 خزی به تهواری به ده به شتن. نهبا دهوله ته کی کوردی، له باشووری
 کوردستان دابه زین. نهبا مه ترسی راهه ی، بهز به شه کانی ده کهی،
 کوردستانی به ده سی خه ژیهان به نه نه وه. نهبا نه ته وهی کوود، له هه بهر
 به شه کانی کوردستان، دژی داگیر کهمر راهه ی، دلوی مافی سه به خزی و
 دله زاندنی دهوله ته کی ناسه زانی تایه تهی بهکا، بهلام هه بهر، ناش له
 خه پالتی بهر، ناشو تهی له خه پالتی ده کهدا بهر!

ئهوه بهر، کاتی راهه په نه کهش سهر که ترکا، ئهوه مه ترسی به له بهر ده دهوله ته
 داگیر که ره کاند! نهما، نه دی ئهوه تر سه یان نهما. که چی کاتی، بهر له مانی

کوردستان هه‌لێژێردرا، دەرگاگانی میریی هه‌رم دامه‌زرا، ئهم جاره‌ش هه‌ر
 چوار ده‌وله‌ته‌که، ده‌سیان به‌ جرتولرتکرده‌وه. به‌ شتویه‌کی ناشکرا و به
 تاپه‌یه‌ تیش، هه‌ر سێ ده‌وله‌ته‌که‌ی تورکیا، ئێران و سووریا، هه‌ر شمش
 مانگ جارێ، له‌ یه‌کن له‌ پهنه‌هه‌خته‌کانی ئهو سێ ده‌وله‌ته‌ داگیرکمره
 کۆده‌بوونه‌وه. به‌ راشکاوی، دژی سه‌ستیمی فیدراتی و په‌رله‌مانی
 کوردستان، نه‌هه‌شه و په‌لانیان داوه‌نا. کۆنه‌جاش، دۆزمانی نه‌توخۆ و
 ناهاکه‌کانی کوردپه‌شیمان، به‌ پاره‌ ده‌کری، راپانده‌سه‌پاردن، له‌ شاره‌کانی
 کوردستان خه‌لکی په‌رسه‌ستن، دزی به‌کن، له‌ شوێنه‌ قه‌ره‌باله‌کان، به‌مه‌ و
 ئۆتۆمۆبیل په‌هه‌ڵه‌ننه‌وه. به‌لام کاتێ جهمگی نه‌توخۆ ده‌سه‌پتکرد و به‌ ته‌واری
 گه‌رمه‌بوو، نه‌واتیش وازبه‌ان له‌ یه‌نگه‌هه‌شته‌انه‌ هه‌تا، ئهو کۆبوونه‌وته
 راوه‌ستنه‌ران. ئه‌نجا سه‌رانی ده‌وله‌ته‌ داگیرکهره‌کان، زۆر به‌ ده‌خوشتیی و به
 وردیی، سه‌ریجی جهمگه‌که‌یان ده‌دا، له‌ دوورمه‌وه جهموی نه‌سه‌ی سه‌رکێشی
جهمگه‌که‌یان راوه‌کشای، به‌ شتویه‌ له‌ شتویه‌کان، هه‌ر ده‌وله‌ته‌ی ئهو ده‌وله‌ته‌
داگیرکمرانه، یاره‌ته‌ی لایه‌نه‌کی شه‌رکه‌ریان ده‌دا، تا ده‌یانته‌وانی، په‌ر
به‌نه‌ریان به‌ ناگری جهمگه‌که‌ی ئێوان پاری و یه‌که‌یه‌ ده‌کمره‌

دیاره‌ ناهه‌هه‌شیان نه‌بوو، ئهو کاره‌ به‌کن، چونکه‌ کاتێ سه‌رانی پارتی و
 به‌هه‌شتی، نه‌هه‌شه و په‌لانه‌ گلاوه‌کانی نه‌واتیان په‌داوه‌کرد. ئه‌دی به‌جی و له
 په‌تاوی چه‌دا، کۆبوونه‌وه به‌کن؟ ئه‌دی کورد ده‌ین. له‌وه‌ زیاتر چه‌دیکه‌ له
 دۆزمان و داگیرکهرانی نه‌شته‌مانه‌که‌ی چاوه‌یه‌که‌!! جا نه‌ستاش، که‌ ناوی
 په‌رسته‌سی ناشتی له‌ ئازادایه‌. بارزانی و تاله‌بانی، به‌ سه‌ره‌مه‌شتیی
 کاربه‌ده‌سانی واشته‌ژێن کۆبوونه‌ته‌وه، دوورنیه‌، جاریکی دی ئهو کۆبوونه‌وه
 سێقه‌زیانه‌ ده‌سه‌په‌که‌ته‌وه، گه‌ر ئهم جاره‌ چوارقه‌وتلیش نه‌بێ و عه‌راقیش به
 ناشکرا به‌شداری ته‌ده‌که‌! به‌وه‌ هه‌ر له‌ یه‌که‌م رۆژی دانیه‌شته‌که‌وه، تورکیا،
 هاواری ئێ هه‌ستا. به‌ په‌له‌ نوته‌ری به‌ به‌غدا ناوه، په‌رمندیی دیپلومه‌سیی،
 به‌ سه‌رده‌می پێش جهمگ گه‌نجه‌یه‌وه، به‌ هه‌ر دوولایان، دژی ناوه‌رۆکی
 په‌که‌کمه‌وته‌که‌ راوه‌ستان، ده‌سیان به‌ هه‌رمه‌که‌رن کرد.

ئه‌ز له‌ هاوه‌رده‌لم، وه‌ک چۆن هه‌وا به‌ سڕۆف، ناو به‌ ماسی، شه‌ر به‌ مندالی
 ساوا په‌ویه‌سته، هه‌ر به‌و شتویه‌یه‌ش، ناشتی به‌ کورد په‌ویه‌سته. به‌وه‌ هه‌ر

کسین، هر دسته به، هر ریکخراوکی راسپاری کوردستان، له هر پارچه به بن، دژی نو پرۆسی ناشتیه رهفتاننوخن، گه ورتین ناپاکی بهرانهر خرنی شهیدان و نه تهری کورد دهکا، به دۆرمیتی گهری سهرهختی کورد و کوردستان له قهلمهدهی. چونکه جگه له وری، نوو کاتی نوو هاتوه، ناشمه کینهی جینگ، به په کجاری له کارخیری و چهدهکه له وه پتر نه گهری، ناشتیه کمش، کورایی به چاری دۆرمانی نیوخ، کۆنه جاش، بازگانی جینگ، ههله مرسته کانی نهو پزه کانی پارتی و په کتیدا دینن. به شتیه په کی گشتیهش، له قازانجی نه تهری کورد دایه، نهیا و نه نیش، داگیرکراتی کوردستان زانی لهدیهن.

بهلام کاتی نه، یه له سهر ناشتیه دله گهرین، له هه مان کاتیدا دین، نوو پزانی، مهستان له کام ناشتیه آ چ جوو ناشتیه کمان دهوی؟ ناشتیه له گم کتی؟ ناشتیه به کتی پتکیتی؟ کتی دهی چه سهیتی؟ کتی بهوی پتهدا و دهیارتی؟ به ولامی ههرو نم پرسیارته، ههله دده بن، به چند خالکی کورت، باری سهرجه کانی خزمان دههین :

1. دین ناشتیه کی راسته قینه بن، تا سهرین و کاتی نه بن. نهیا به تاکتیک نه بن. وانا له باوه و دهله قینه بن.

2. دین ناشتیه کی سهرنا سهرین، ههرو گۆشه په کی کوردستان به گرتوه. ههچ ریکخراوکی کوردستانی لهدیه گرتی.

3. نابن، ههله به دهوله ته داگیرکهره کانی تورکیا و نیران بهر ههستندری، به نووی به ناسانی، به ناماچه چه په له کانی خویان به گمن، گمک لهو بهاره وهر گرن. هر دهوله تکیان دهرفهت بهنن، داشه هاری خوی به سهر پارتی و په کتیدا سوارکا، کاسه پری ناشتیه و نهیا نیولن خویان، وهک بهلا و نه گیه تهیه، له سهری هر دوو (ههزی دیو کراتی کوردستانی نیران و پارتی کارگهرانی کوردستان) دا به کتین، به ههچ شتیه نابن، گۆرهانی جینگه که به باکوور و رۆژه لانی کوردستان به گۆرتیه تهره. نابن، سهرانی کورد و تیه گمن، جینگ نیوخ نهیا له نیولن پارتی و په کتیدا پرودها، به نووی ناشتیه له باشووری کوردستان به چه سهیتی، ههرو شتی لای نهوان رهوان وانا گهر په لاماری نهندان و ههزه چه کدله کانی نوو دوو ریکخراوه بهن.

نمود به تمرکی سمرشان و به پیوستنی بزانتن، به جهنگی نپوخی دانمیتن! لهردها شتین هه به، پیوسته ناماژدی بز بکمین، نموش نه و به، تورکیا و نهران، وهک دور دهلته تی گهوردی داگیرکمری کوردستان، بهو هه موو سوبا گهوره به و به، بهو هه موو چه که مژدر نه و به، بهو هه موو توانا و دمه لاته و به، گمر نه توانن، پاریزگاری سبورده دمه کرده کانی حقیان بکمن، ناپا پارتنی و به کتنی، به چ شتوبه دهن توانن، سنوره کانی تورکیا و نهران بهارین؟ پاشان بز کن و له کتنی ده پارین؟ به به دهن، زار به وردی، بهر لهم کتنه گرنه بکهنه و به، به زمانی دپالوک و به شتوانکی نمرم، پته و دنی به سمرانی نه و دو ریکه خراوه بکمن، هه موو شتیکان به ناشتی له که لدا بهرین نه و به، بز نه و به نم جارش، هه موو لاینه کان، لاکهان به تله ی، سمرانی دهلته داگیرکمره کانی کوردستان نه ته لته و به!

جهنگی دانه، به کن لهو شته خراپانه تی، له ریکه کو تننامه که دا تو مارکراوه، نه و به، سن جبار، ناوی P.K.K به تهر و ست هاتوه، نموش ختی له خنیدا، هر له سمره تاره، مه ترسی بهر ده و امه سون و دو بهاره و نه و به جهنگی نپوخی لته و به!

4. چ « حدکا » و چ « پکک » دهن، چاوتی به بهرنامه ی تایه تی، کاری پامباری و سه رازی خن پاندا به خشتنه و به، هر گیز به لیتی دهلته داگیرکمره کان، کارن نه کمن، زبان بهو بارودوخه ناسکه ی باشوری کوردستان و پرده ی ناشتی به که بهن.

5. نه و ناشتی به له تی پالی نمیتن که دا به دیده هتین، پارتنی و به کتنی له تپوچه که دا، وهک کلک به تمری تورکیا — نهر ایلوه نه به ستته و به، چونکه گهوره ترین دژمنی نه تمری کورد تورک و له دوار و شدا کورد زانی زوری لته و بهن.

6. کو مته به کی تایه تی، له کهسانی به لایهن، نه شتمان بهر و به، به وانی تایمینی و نو نمرانی ریکه خراوه کان به کهنه تین، له نریکه و به چا و دیری جهنگه تین کوردنی پرده سکه بکمن، له هر جهنگه به کی کوردستان، هر کمن، هر لایهن، کاری خراپی کرد، به مریجن له گمل رهاز و ناماجی پرده سکه که نه گو بهن، هر زو و به گرن و دادگای بکمن.

7. له بهرئموه، چوار سالی رههق، جەنگی نێوخۆ له کوردستان گەرمبووه، خەڵکی زۆر کوژراوه، جێزه دوستانه تهیبه له نێوان رژه کانی گەلدا دروسبووه. دەین، زۆر ناگاداری باری دەروونی خەڵکی بکړی. به هیچ جێزێ نههێلن، کاری تۆڵهسهندنه وه سەردەهێشتن، ههولبدن، ناساییش و ههتایی شاره کان و نێرجه کانی دیکه کوردستان بپاریزن.

8. دەین، دکتورگاکانی ناساییش، ههموو پێکفرلوه پێشهیی، دیمۆکراسیی و رامیاریه کانی کوردستان، زۆر ورههین، ماوه به سیخوره کانی چوار دهوله ته داگیرکهره که نه دین، دهسی ناسهردانهی خۆیان، له تیکۆشه رانی کوود پوشتن، سەرله نێو فتهلهی ناگری جەنگی نێوخۆ ههلهگرسته نهوه.

9. پانمۆی و نه مانمۆی، بارزانی و تالهبانی، له نێو پێکفرلوه کانی خۆیاندا، دهسه لاتیکی رههه و بێن چهندوچوونهان ههیه. دپاره، ئهم جەنگه مالهوێرانه که رانه پێش، له سەر دهسه لاتی رامیاری و گهشه ی راهبریی بوو. له بهرئموه، قورسایی جێبه جێکردنی پێککهوتنه که، به پله ی پەکم، له نهستی بارزانی و تالهبانی دایه. بۆیه ههر دووکیان به راتهر داگای گهله و مێژوو، وهک پەک بهرپرسان. جا بۆ ئموه، چیدی که گهله کهمان، بهرهو گێژاویکی نوێ نههین، دهین، شوو و رژۆ، به دڵ و به گیان، کار بۆ ناشتی بهکن. ههولی جێبه جێکردنی خاله کانی پێککهوتنه که به دین. ماوه به ههله رست و دهسته دهزوه کانی دهسه رست و دهسه چه پیهان نه دین، چیدی لهوه زیاتر، کلکی ناواوه یان، له ههموو کاروباریکی پێکفرلوه کانیان و گهلی باشووری کوردستان وهر دین. له بهرئموه، زۆر به پێویستی دهزانم، زوو زوو به کدی بیهین، تا ئه وه بهسته له که ساپکۆلۆژی دهی نێوانیان، به تهواویی بهتۆمه، ههرجی گروپۆلێکی دهروونی ههیه، له نێوانیاندا نههێن. بۆیه دهین، ههر دوو سهرکردی پێکفرلوه که، به کۆلۆڤ ههولبدن، ناشتیبه که به تهواویی به چه سهین. ههر دووکیان راستهوخۆ سهره رشتی پرۆسه که بهکن، بۆ کاریکی زۆر پله و بهتۆست نهین، ههچیان کوردستان به جێ نههێلن.

10. دهین، له کاتی دپار بکراوی خۆیدا، ههموو خاله کانی پێککهوتنه که جێبه جێکړی. دهسه لاتی ههر دوو پێکفرلوه که، له ههر دوو ناوچه کهدا به کبگر نهوه. له کاتی خۆیدا ههله راردن بکړی، به هیچ شتو به، هیچ

ههنگاوێ دوانه خهڕی. به لام په داخهوه، گهژانی له کاتی ههلبهژاردنی په لهماندا کراوه، نهموش غزی له غهڤدا، له لایه کهوه گومان په پدا دهکا، له لایه کی دیکه شهوه، جیه بهیگر دنی ریکه کهوتنه که دوا دهکا.

۱۱. سهرنه نجاسی ههله ژاردنه که، هه رچی چۆنن بێ، دهین وهک خهزان په لته پانداوه، په سهندی بکمن. به هیچ شیوه به نایه، نهمز موزنی تفتوتالی په نجابه په نجابه دوو باره بکریتهوه. گهر لایه کیان دهنگی پتری هتتا، لایه نه کی دی که مستر هوو، دهین، زور به سنگفر او نهی و به دلنکی پاکهوه، بهو سهرنه نجابه رازی بێ. بهر ژموه ندیی بلندی بهر ژو ته وه که و گملی باشووری کوردستان، پتیش بهر ژموه ندیی تسکی پارتا به تی به خا. دیاره، نهو لایه ندی دهنگ که مستر ده پتین، جه ماو مری گمل هه ر هه ندی دهو ئا، به لام له گمل نهو مه شدا، به پتی پتره ی نهو دهنگانه ی دهیا نه پتین، له په رله مان و سیریی هه ر مه دا به شدار ی دهگا، پا له بهری ئه ژو نه سیزدا ده میته وه، تا جاریکی دی ههله ژاردن ده کریته وه، چاو مری ههلی سهر کو مین دهگا.

گمر همر دوولایان هم شتویه، ههلسوکموت لهگهل پهکلی بکمن، بهپتی پرنسپهکانی دیمۆکراسیهی بچولتیموه و بهپاریدن، ئهوا جگه لهوهی جهنگی نهوخو، بۆ تاها تا به زنده بهچالدهکری، رۆله رهشوروتهکانی گهلی باشووری کوردستان دهوولتیموه، نیشتمان بهکمان دهگهشتیموه و پتشدکهوئ، کورد له مهترسی لهدهستانی دهرهتهکه قوتاریدهم، ئهو کلتوره دیمۆکراسیهش دهچسپن، له داها تووشدا هیچ لایه ناتوانن، لئی لادا، وهک له وولاته دیمۆکراسیهکانی جیهاندا پتیهودهکری. ههروهها ههمو گهلاتی جیهان، رتخکراو و دیزگا نهو دمولهتیهکانیش، به جۆرکی دی له گهلهکمان دهروانن، به شتویهکی دی، ههلسوکموت لهگهل کتشی نهتموهی کورددا دهکمن، وهک پههانیشیانداوه، له فرکردن دهمانپازن.

12. نم ترلن دیا نولیمی گمله کمان، که له ماوهی نم چوار ساله ی جهنگی نئوخرۆدا روویدلوه، نابین، ههروا به عۆزایی چاوی لێ بنهوقهئێڕ. نابین، نمو نمزموونه لفتوتاله، بێ ههلسهنگاندن پشگووهری، بهلکۆ دوا ی نمووی، ناشتی راستمهینه به تمواری دهچسپن، پتووسته لیکۆلننموههکی ژانستانه و پیتا پهنازی له سهر بکری، ههرووای شکرکمر دهین، زۆر

نازا پانه، ده کز مینته گانیان له بهردوسی نووسمران و لیکوله ارندا دا بهتن، تا
 بتوانن، ده سپنښکر و تاوانبار راسته قینهی جهنگ دپار بکړی. بهرم
 پروی دادگای گمل و میژوو بکړتوه، بژ نه وی هروا به ختوایی، وهک
 بهرزه کی بانان بژی دهرنه چتا نهو کاته دهن، نو لایه نه، دان به همسرو
 هله کانی ختیدا بنی. داوی لپسوردن، له ختزلن و بنه مالهی شهیدان به
 تایه تی، له سرجه می گملی باشوری کوردستان به گشتی بکا، په پمان
 نوبکاتوه، جار یکی دی تاولن و ناپاکمی وا دوپاره نه کاتوه.

13. گملن به پتوړستی دزمان، هر کاتن بارو دڅی کوردستان، به
 تمواوی همن بووه، ناشتی له همو گزوه په کی نیشمانه کمان، ره کی
 نسولی داکوتا، نهو کاته کونفرانسکی نه توهی بکړی، همو
 کسایه تیبه نیشمانه رومره بپلا به نه کان، پیاوانی تایینی، نه کادیبه کان،
 نونه ری همو پتکخواه پیسه یی، دپتوړانسکی و رامیاریه کانی باشوری
 کوردستان، به شداری تپدل بکمن، په پاتنام په کی نه توهی مؤر بکمن،
 به لینی کور دایه تی و سر دایه تی، بژ گله کمان نوبکمنوه. گفتمدن،
 جار یکی دی، هیچ جوره گپو گرفتگی نپولن پتکخواه کان، به جهنگی
 نپوخت چارمه رناکمن، په تا بژ بهر چهک و هیز ناهن. پاشان نه لچومو دهنکی
 په کگرتوی ناشتی هله لپرتن، تا داهاتو په کی دوریش کاریکا، نرکی
 سرشانی، چسپاندنی ناشتی و تمایی پزه کانی گمل بن. هر لهو
 کونفرانس نه توهی پشدا ده توانن، هرچی گرفت نپولن پتکخواه کان و
 گل هه په، چارمه رکی بنه رتی بژ بدوزنه وه، به ته ولویش بهار له سر،
 پاشموزی گملی باشوری کوردستان بدن، چونکه توه ماوهی هشت
 ساله، کتشی کورد له باز نه په کی پشدا ده ولتتوه، نیلی له مودوا بهرمو
 کوئ دمو؟ چی بکین؟ هنگای داهاتومان چون دهن؟ تا نشتا کس
 هیچ نازانن، چاره نوی گله کمان دپار نیه!!!

نوپو کاتی نومسان هاتوه، چ وهک تاک و چ وهک پتکخواه، کمن
 بهر بکمنوه، کمن له گمل خومان و روله کانی گله کماندا راسکتن، درو
 له گمل په کدی نه که بن، په کدی هله نه خه لته ننن. له کانگای دله وه
 پتخو شپونی خومان، به راتهر په راسی ناشتی دهر بن. وهک روله ی

گهلیکی چه وساره و بندس، به همسو شتوره به پشگیری پرۆسهی ناشتی
 بهکین. به همسو توانامانه وه، همول بز چه سپاندنی بدهن. له گهل نموه شدا،
 تا ده توانن، دوژمانی ناشتی پسوا بهکین. هر چه نده له راستیدا، نوز
 وهک کوردی زۆر گه شین نیم، بهلام هرگیز رهشین نه بوم و رهشینش نیم،
 چونکه وهک مارانگا زانمان لیها توره، مارانگا زانیش له خشی په تکتیکش
 ده ترسان جا بزیه، گهر جه ماوه ری گه له کهمان پسله مینه وه، یا باومر بهو
 ناشتیه نه کم، ناهه قیان ناگرم! چونکه لمو بهواردا، چمن دین پتکه کوهتن و
 تاقه کردنه وهی، وهک دانه شنه کانی (پهر له مانی کوردستان، پاریس، دهلن و
 نه نقره) مان هه به، هه چیان سرکه و توره بون. بزیه تا هر دو سه رکرده، به
 کردوه نیاز باکی خویان، بز جه ماوه نه سه له تهن، باومر ناگهم، کس باومر یان
 پت بکا! نه ورۆش دوو مانگی ته وار، به سر مۆر کردنی پتکه و تنامه کهدا
 تینه به ری، تا نیتسا شته کی نه وتۆ هه سته پنا کرئ. بهلام خۆزگه پرۆسهی
 ناشتی، به تهواری سریده گرت، بز تاهه تایه ده چه سپی، جا نمو کاته، با
 هزارانی وهک نیتسه، گومانه که ی له جتی خۆیدا نه بهوایدا

کهراتا، با به همسو مان کار بز چه سپاندنی ناشتی بهکین، چونکه
 دوور نیسه، گهر نم جاره، نمو ههله زتی تممان له کسچن، نموه دوا
 په له قارهی مرگی، همولدانی پرۆستی ناشتی پت! گهر نم جاره
 پرۆسته که سهر نه گری، لهوانه به همسو ریه که مان بهیتته به خوری
 لهوانه به نیدی هیچ جۆره چاره سه ریکی دیکه مان، له بهرده مدا نه مینتی
 هتندی دی نمو پروواره خۆنه کوردیه، به خور له بهر گهله کهمان بهوا.

له کۆتاییدا دلته: هر چه نده هیچ کوردیکی دل سوژ، هرگیز او هرگیز، نمو
 چولر ساله وشکه، پر له درکوداله مه ترسییهی جهنگی نیتو خۆی بهیرنا چته وه،
 هیچ کوردیکی نه شتمان بهروری راسته لینه، نا پاکیی سهرانی پارتی و
 په کیتی له یادناچن. چونکه گهر نمو چوار ساله، پر له قاتو قری، بهلا و
 نه گبه تیهی جهنگی نیتو خۆمان بهیرچن، گوئی بهو همسو خۆنه کوردیه
 به ناهه قه رۆره ندهین، باوه رناگهم، هیچ جۆره ژیری و دل سوژیه کی تینداین!
 نموهی نمو مینووه رهشش له بهر خۆی دهاته وه، نه شتمان بهروری
 راسته لینه نیسه. گهر کار سات و پرو دلووه کانی نمو چولر ساله له یادکهین.

لەوانەیه لە ئابەندەیهکی نزیکدا، بە خراپترین شتووە سەرھەڵداتووە. بۆیە نەز
 لەو باوەردەدام، ههشتا ناگۆکی و دووبەرەکییەکه، بە تەواری کۆتایی
 نەهاتووە، ههشتا هەموو دەرەکان تیمانیان کراون. ههشتا هەموو زامەکان
 قەمقانعیان نەبەستوو. نەمە ی تا ئهتستا هەیه، هەر ئهوهیه، بارزانی و
 ئالەبانی پێککەوتننامەیهکیان ئهزاکردوو، چەند جاری پەکدیان بینیو،
 لە سەر شووشە تیلێفیزێزەکانی جیهان دەرکەوتون، ئهمانەش هەمووی،
 بە شتێکی سەرزارەکی و باهەتی رۆژانەی کاری رامیاری و دیپلۆماسیی
 دلدەزین. بەلکوو لە هەموو شتێ گەرنکتر ئهوهیه، هەر دوو لایان، خال بە
 خالی پێککەوتننامەکه جێبەجێنەکن. هیچ کەلێن و کەلهبەری، بۆ
 هەربیانوی پێکدادانی دواڕۆژ نەهێلنەوه، چونکە ناشتی، تەنیا هەر بە
 دەنگ نییه، بەلکوو بە رەنگ!

هەروەها، جگە لەوێ نای، سەرانی پارتی و یەکنستی، رەنگا بە هیچ
 گێرمشێرن و ناژاوەچییهکی تەخۆف دەمن، سەرلەترێ فوو لە ناگر پکا و گری
 جەنگەکه خۆشەبکاتەوه. لە هەمان کاتیشدا دەین، گوێ بۆ سەرته وێژە،
 هەر مە و چاوسوور کردنەوی، دەرەتە داگیرکەرەکانی کوردستان رانهگرن.
 دەین، بە هەموو توانایە کسانەوه هەرلەبەدین، ناشتی لە کوردستاندا
 بچەسپێت، هەر کارسات، ناخۆشییه لە هەر شتێکی کوردستان رویدا،
 هەر زوو دەین، چوار دەوری بگیری، دەنگی کەسێکی، هەر لە پێشکەدا
 بتاسیتێ، لە شۆتی خۆیدا سزای تاوانباران بەری، بە هیچ شتووەکیش
 نەهێلێ، وەک سەرەتای جەنگەکه، لە شارۆچکە «قەلادزێ» وە
 دەسپێکرد، پاشان هەموو کوردستانی گرتەوه، جارتیکی دیکە بهو شتووە
 پتەنیتەوه و جەنگێکی دی سەرتاسەری هەلگیرستەوه.

٢٠٠١ لە ئێراندا بە پێستی دەزات، زۆر بە راشکایی پێتم: هەزار
 سلاو و ئالەزین، بۆ هەموو ئهوه کۆردە بە ئەسک و بە ئاھرووانە، چ لە
 کوردستان و چ لە ئەندەران، چ لە دوورەوه و چ لە نزیکەوه، چ بە دەم و چ بە
 کردەوه، بە هیچ جۆری، بەشداریان لەر جەنگە چەپەل و ناپاکییە گەورە
 سێژوویی پەدا نەکرد، چیلکەوچەوتلی پتەریان لە ناگری کوردستان

نمناوشت، نومرۆ به ملکه چیی، له بهر دادگای رهوای گه لدا راتمه وستان،
 شه رمه زاری بهر دهر وازه گهره گهی میژوو و په زدانی گهره نهیون، سهریان
 هتندی هممهو چیا سه رکمه شکانی کوردستان بهرزه، هتندی قولایی هممهو
 زه ریاکان، شانازی به خه یان و نه ته ره که یانهوه ده کمن!

ستۆکهۆلم
 1998/ 11 /18

تهیهی :

1. ناومرۆکی نم گوتاره، دوو جار له رادیۆی «هنگاو» ی شاری «ستۆکهۆلم» له (1998/09/13 و 1998/10/18) بهسکرلوه.
2. جارین له بهرنامهی رادیۆی «هتلی» شاری «مالن» له (1988/09/27)، به وتووێژکی تیلیفونی راگهیهندراوه.
3. له دهانه پهی «تیلیفۆنی نامتیز»، له شاری «یۆتۆبی» له (1988/10/31) دا بهلاوکهراوه تهره.
4. ههرهها جارێکی دیکهش، له رادیۆی «هنگاو»، له (1998/11/15) خۆننراپهوه.
5. دوی نهوهی دوو مانگی تهواویش، په سهر مۆزکردنی ریکه کووتنامه کهدا تهیهههوه، له شهوهی نم گوتاردا ئاسادهکرا.
6. له گهرمه جینگی نۆخۆخی نهوێن پارتی و په کهنیدا، نامه پهی دۆژم به ههر دوو سهرکردی نهر دوو ریکههراوه نووسیی و بۆم ناردن. له بهر نهوهی ناومرۆکی نم گوتاره، له گهێن بهوهوه، بهتوندیهکی زۆری به ناومرۆکی نهر نامه پهوه ههیه، به پهیوایست زانی، وهک هتلی چۆن بهوه، له کۆتایی گوتاره کاندای بهلاوکهههوه. تکه په تهماشای ل 93 هکه.

نۆجه لان

نه زموونئىكى نوئى

و

په ندى ميژوويى

هه سوومان ده زانين، ماوهى پازده سالتن دهين، شوقشى چه كدارى له
هاكورى كوردستان دمه پيكر دوه. ماوهى پازده سالتن دهين، گريلا
نازاكانى پارتى كريكارانى كوردستان، تمنگيان به كار مده ستانى، دهوله تى
داگير كهرى تورك هه لچنپوه. گه وره ترين زيانيان به ناھوروى توركيا
گه ياندوه. بۆيه هيچ ريگا به كى سمرگوتكه راته نه ماوه، توركه گان
به كارينه هيتن. هيچ دهوله تى نه ماوه، په ناي بۆ نمهن، تا جولا نه وه
چه كدارى به كى P.K.K له نتيه مرن. ته نانت له دوا په له قازوى سمرگياندا
خهرى كيون، په لامارى سورىا بدن، جه ننگيكي گه وره مالىق راته كمراته
هه لگير ستيښ، نتيجه ي رۆژ هه لاتى نتيه راست، له زهرى غوتن و فرميسكدا
نقرومبكن.

تا نۆجه لان له سورىا هرو، تا دمه لاتى هه هرو، تا گىلۆله ي ههرو لتيه
تلۆزه ههرو بۆزه، به شتيه به كى ديكه خوى دنواند، كردلر يده كرد، گوتار يده دا،

هه‌لۆیستێکی دیکە، بەرانبەر سەرانی سەری گێشه نەتەوێکی بەکانی کورد
 ھەبوو. بەلام ئەو، لە جیھانیکی دیکە گەلی جیاوازا دەوی، شێوەیەکی
 دیکە ھەیە، ئەو توانا و دەستەڵاتی نەماوە، توشی شکستیکی رامھاری
 و سەریازی بوو. بۆیە وا ھەو شێوەیە، تانی دەمی گۆراوە، زمانی
 توندوتیژی و ھەرشەکردنی ھراو. تەنانت جەماوەری کوردیش، پێشەیتی
 ئەو ھارووخە گۆراون. ھێندێک لەواتە کاتی خۆی، کالە کەخۆراوە و
 پێستانێن نەبوون، ھەمیشە وێدی سەر زمانیان، ئۆجەلان ھوو، ئەو
 پێشان لە رووگی پێستانەکی وەرگێراوە. ھێندێکی دیکەش، لەواتە
 دۆیە پێشانەکرد، ئەو، ئەو پێستان گۆراوە، چونکە ئەو نیشتمانی و
 نەتەوێکی وا پێستەکا، بە ھەموو توانا بەکەرە پشگیری بەکەن و دۆی
 دەواتی گۆراوەی تۆرک ھەستەو.

وہ نەین، ئەز نەستا ئەم کسانە دەکەم، بەکەن لەو کالە کەخۆراوە ھوویم، وەرگ
 لە پێستانەکی «ئۆجەلان» دا تەکرەدەن، ھەلە کەسە مام ھۆ کردەن. بە
 پێچەوانە، ئەو ئەو پێستەدەم، لەگەڵ ئەندامانی ئەو پێکھێراوەدا ھەیە،
 ھەمیشە دەنۆکم لەسەریان، بەرھەروو پەختەم لێگرتوون. تەنانت زۆر بە
 راشکاوی و بە ناشکرا، لە گۆراوە کاتی گۆرە نەتەوێکی لە بۆکەل و
 سۆکەزەم، لە گۆرە رووناکی بەکەن شاری سۆکەزەم، لە سەر شووشە
 تەلەفیزیۆنی مەد و لە پێکی رادیۆ کوردە بەکەن شاری سۆکەزەم،
 پەختە توندوتیژم ئاراستە کردوون، بە شێوەی سەرائی ئەو پێکھێراوە،
 ھەموو پێستەدەم کەن لەگەڵ مەدا پێراندووە. چونکە پێکھێراوەکی ھێندە
 کە لەلەرق و لۆتەری بوون، پەختەیان لە کەس قەبۆل نەدەکرد. کەس بۆی
 نەبوو، بە خراپ ناوی سەزۆک «ئای» یان ھەری؟ بەلام ئەو، ھەستەدەم،
 ژبانی ئۆجەلان لە مەتەسەدا، P.K.K. لە تەنگانەدا، دواڕۆژی گەلی
 ھاویری کوردستان، لە ھاویری مەختەدا، تۆرکە داگیرکەرەکان بە ھەموو
 شێوەیە، ھەرشە لە چارەنووسی، شۆرشێ چەکداری گەلی ھاویری
 کوردستان دەکەن. بۆیە مەش وەک ناسیۆنالیستیکی نیشتمانپەروری
 کورد، دەنگی خۆم بەلندەکەم، تا دەتوانم، داوێکی لە ژبانی ئۆجەلان،
 دواڕۆژی گەلی ھاویری و چارەنووسی شۆرش ھەواکەیان دەکەم.

دیاره، ئهو کوردانهی، خه لکی هه پارچه به کی کوردستان بن، گهر له هه موو
 سهرده مێکدا، به دواي به زۆره و مندی تایبه تهی خه قاندا وێڵن، گومانی تێدا
 نییه، به هه موو جۆزی، دژی بز و وتنه و دی کوردایه تی راده و ستن. هه مێشه
 وهک پوازی کوردیی، ج به ده م، ج به نووسین، ج به کرده و، وهک که ری دێز،
 حمز به تۆپینی خه قیان و مردنی خاوه نه کانیان ده کمن. تهو ر ناسا پوازیان له
 داره، بۆیه نه و رۆژ زۆر بێشه رمانه، دژی خه بهات و ناما لجه کانی P.K.K.
 راده و ستن. ناوات به مهرگی تۆجه لان ده خوازن. شانیه شانی داگیرکهری
 تورک، به هه موو شه به هه ولده دن، ریکه خستنی P.K.K. له من به رن، تا
 ئافه م بێکی ژنه راله کانی تورکیان بێ به رتی، دلی ئاغا کانیان رازیکمن. به
 لای منه و، ئهو جۆره که سانه، ته نه یا به زمان کوردن، نه گه یسا کوردن، له
 هه ست و هۆشی نه ته و به ی شۆرا بێ ته و، هه یج جۆره لێکدانه و به کی ده که ی بۆ
 نا کرێ، جگه له و دی، له گه ل داگیرکهری تورکدا ها و نا مانج و ها و رێن. چونکه
 به ک نامانج که یان ده کاته و، نه ویش نه و به، P.K.K. نه هێلن! جا گهر نه و
 حافه، وهک داگیرکهری به تورک به دین، به درنده ترین شه به په لاماری کورد
 به دا و بێ ته و نێ ته و، نه و نا زانم، ئهو جۆره کوردانه، بۆ ده بن، هه تنده
 سا و یلکه بن، مهرگی خه قیان به ناوات به خوازن! ١١ تۆ به لێتی، جگه له
 خۆ فرۆشتن و چلکا و خۆزی تورک زیاتر، له هه یج فره نه نگه یکی ده که ی نه م
 جیهانه دا، جیه گایان بێ ته و ١٢

زۆرم لا سه یره، ناگۆکیی له سهر ده مه لات، جیا وازی دهد و بۆ جۆون، له
 نێوان سهر کرده ی ریکه خراوه کانی کوردستاندا، به و راده به بگا، بۆ دوژمه
 خۆ نه خۆره کانی خه قیان، وهک سه که کانی ره زاخان، کلک و گوتی په کدی
 به خۆ نا نه مه گهر له کورد روینه دلێن، ئایا له سهر تاسهری مێشه و ی
 که ته مه لکه ی سه رۆ لایه تێدا، له نێ سو ج نه ته و به کی نه م سهر زه و به ده
 رو ویده لوه ١١ بۆیه نه و دی رۆژی کوردی ناسه یین، بێ په رده کوردی، به
 نه ته و به کی خۆ خۆز، ناگۆک و نا ته ها دا نا وه.

به با وهری من، نه و ناگۆکییه ی له نێوان تۆجه لان، بارزانی و تاله بانیه دا
 هه به، ناگۆکییه که به په لای په که م، دوژمنان و داگیرکهرانی کوردستان
 درو سه بان کرده و. هه ر نه وانیش، رۆژ به رۆژ باز نه ی ئهو ناگۆکییه یانه ی

نهنوانيان، گموره ترده کمن و گمسه پيټد مدمن. چونکه هر کاتې، داگير کمران
 چوکيان به ويست و نارم زووی، رژله کاني نه تموده کمان داندمابن، به چهک
 دمه له تي کورد نه هاتېن، نو ا هر زو وک پيشه ي سمدان ساله يان،
 پمپان بز بهر نازاوه نانه و گيتره شتو يني بر دوه، تيره و هزه کاني
 کورديان، به گزيه کديدا کردوه، کوردي نيوچه جيا جيا کاني کورديستان،
 له په کدي بهر داوه، جهنگلي خريتاوي کور دکوږيان هلگير ساندوه. بزه
 نو سهرنگي وک «کمپار دايون» له سالي (1809) دا گوتويه تي؛
 (تورک و نيران لوه پيټيز ترن، که بتوانن، به چهک سهر به کورده کان
 دانموتن. لمهر نموه، نازاوه نه خنه ناو هزه کانه و، پارم تي لايهک نه دمن و
 لايهکي تر تيرنه کمن و هميشه له مه دا، که لکي خويان و مر نه گرن) «32، 11»
 لمهر نموه، هر چي جوړه ناکو کيښه، له نيران سهر کرده و ټک خراوه کاني
 کورديستاندا هپن، دپن، هميشه وک ياسا و سهره تايه کي نه تمويه، نه و
 له ياد نه کړي، هر دوژمنان و داگير که راتي کورديستان که لکي ليو مرده گرن،
 تمنا لوه که لته نه شه و، زه قهر به کورد دپن. تمنا و ته نياش، هر کورد
 زياتي لته ده و. دپن، نموش بزاتين، له هر شونځي نم جيهانه دا،
 هر سهر کرده په کي کورد، هر ټک خراوه کي کورديستانه ي، به هر جوړي،
 تووش زياتيکي پچسوک يا گموره پين، نو ا بڼ چهن دوچون، زياتيکي
 گموره، له سهر جهم بز و تنموي کور دايه تي ده گموي. وک په يامبيري
 نيسلاميش ده قهر موي: (گر په کي له نه دانه کاني جهسته ي مر و، به دس
 نازار نه کموه نالاندي، هممو نه دانه کاني دپکي جهسته ي هاوار ده کمن).
 بزه دپن، هممو نو ناکو کيښه لاوه کيښانه و له اخه ين، هميشه بربابن، پرو
 له په کدي و پشت له دوژمن بکه ين، پستي په کدي بگرين، به هممو
 شتويه، دزي هممو نه خشه و پيلانه گلاوه کاني، داگير که راتي کورديستان
 راپورستين، هر ژوند يي بالا ي نه تموي کورد، له سهر و هممو شتو کي
 دپکوه دپنن، نهک هر کاتې داگير که مرده و ستي، وک که کور تاغان
 کا، بز کوي بزي، هر چونځي بڼ، و امان ليوځوي!
 هر وک همزاري سرکس ياني دولتي: (هر کس له هممو جيهاندا ناوي
 تورکي بهر گوي که و، نه غوز نه پيل لايهک دولتي، تورک و دلره شي و

خوځنه غزوي سټو ووشمن له يهک مانادا. ميژووي نهو روپا و ناسيا، چمندين سمد له باسي شومي و به دغه پي حوکمي تورگان هه لازناوه. 840.8 هـ لېس ته، هه مسو مرژيکتکي به ريزدن دوزاني، هه مسو کورديکي نيشتمانپه روږو به چاوي غوي ده پيښي، سمراني دوله تي کولونياليستي تورک، به چ شتويه، ماله سمره کيپه کاني مرژ، له تورکيادا پيشنلده گمن، به دهپان تاواني تيرزيستي، به نه لجامده گه پمن، سالانه به هه زارن تمن، تلياک به نهو روپا ده لروژن، که چي سمره راي نهو ش، هه مسو نمو تاوانانه، به نيترجمواني (نژده لان و P.K.K) ده دلکتن ا پيش نموي، بهرو قوولايي باسه که هه نگار پيښي، لهرده دمه وي، دور خالي گرنگ پرونيکمه وه :

په کم - کتشي تيرزيستي: نهوژ وا خمریکه، تيشکي غزوي سمدې بيستم ناراده ي. نزيکي بيست ميلون کورد، له باکووري کوردستاندا دژين، له هه مسو جوړه مافتيکي نه ته وي و مرزي خويان پيتمشکراون. له لاپن دوله تي تورکياده، به خرابترين شتوه دهچو سځندر نموه، به هيچ شتويه، دان به پوني نه ته وي و کتشي رهواکي اندا نانين، به هه مسو شتويه، هولي تواند نه ويان ددمن. که چي تازه سمراني دوله تيکي کولونياليستي وهک تورکيا، نمو تاوانانه دواي کورد دهغن ا شتيکي سهر نيبه، گه داگير کمراني کوردستان، دوله تيکي وهک نيسرايل و زله پزتيکي وهک نه ميسريکا، هه چي پرويا گه ندي ناشيرين و تاوان هه به، دواي سرکرده، پکخلو و شوشه کاني کوردي پمن. چونکه له لايه کموه، نمه په کم جار نيبه، نم تاوانانه له ملي روله کاني نه ته وه که مانموه ده نالتيځ. له لايه کي ديکه شوه، نمو زياتر ده ي، چي له دوله تيکي داگير کمرې گوره ترين بهي کوردستان و دژسته کاني چاو پيکيځي ؟

بهلام نمو لهرده جني داخه، ناکوکي و دويمره کي نيتوان پکخلراوه کوردستانپه کان، به راده په گه پستوه، تازه هڼدي کوردي ساويلکه، له شيرين خوي غمغه تلان، تازه هڼدي پکخلراي کوردستاني، به دم خه موه دهرز کتځن، ناوونانوزي ناشيرين و درژده لمسه کاني تورک، دواي پکخلرايکي شوشگتري وهک P.K.K دهغن. په هه مسو توانا پانموه، دژي خهباتي رامساري، بزوتنه وي چه کداري، نامانج و ناواته کانهان

رادموستنا به تیرۆرست و قاچاغمچی نۆزەدیانده کەنا لێرەدا بۆمان هەبە،
 لەو کوردانە پێرسین: کێ ئەم ناوونان تۆزانەیی بە سەر (تۆزەلان و P.K.K) دا
 داوە؟ نایا جگە لە تیرۆر و هاوسەنگەرەکانی، هیچ لایەنێکی دیكە
 هەبە، ئەو تاوانانەیی پال ئەوان دەین؟

لە راستیدا، کێشە و باسی تیرۆرستیی، لە جیهانی رامیاریدا، شتێکی
 نوێ نییە. بە لکۆو هەر کاتێ، داگیرکەرێ و سێستێشیا، کەسایەتییە
 شۆرشگێڕ و ڕێکخراوەکانی گەلانی هندی نازادپەخواری جیهان، سووک و
 پەسوابکەن، ئەو چەند تاوانێکی وەک بەکرێگیرلو، چلکاوخۆڕ، ناپاک و
 تیرۆرستێیان پێوە لکاندوون. شتێکی زۆر سەیر نییە، گەر سەرکردە بەکی
 تێکۆشەری وەک « یاسر عەمرەفات » و ڕێکخراوەکی شۆرشگێڕی وەک
 (ڕێکخراوی ڕزگاریخواری فەلەستین)، لە لایەن دەولەتی داگیرکەری
 ئیسرایل و ئەمپیرالیستی ئەمپیریکاوە، تا دۆخی بۆ، بە تیرۆرست
 ناودەبرێن. ئەو عەمرەفاتەیی هاوڕێی تیرۆرستێکی وەک « کارلۆس » بۆ،
 لەگەڵ دوو ڕێکخراوی مافیا و تیرۆرستی وەک (بەدرماینەوف و ئالای
 سوور) دا هاوکار پێدەکرد، کەچی ئەوێ، زۆر ڕۆژی لێدەگرن، بە شۆرشگێڕ،
 تێکۆشەر، نیشتمانپەرور، دیمۆکراسیخواز و ناشتێخواز باسیدەکەن.
 تەنانەت خەڵاتی ناشتێشی وەرگرت! کەچی فەلەستینیەکان، جاران چۆن
 بۆن، نیشتاڵ هەر وێنا هیچ لە کێشەکە نەگۆزاو، تەنیا ئەوەندە هەبە،
 ئەوێ لە دەردەدەری ڕزگاریانەو، لە سەر خاکی خۆیان تۆزەدەکەن و ئالای
 فەلەستین، بە سەر کۆشک و تەلارەکانیانەو دەشەکیتهو!

بە لێرەدا، ئەوە بەکی دیکەیی زیندوو بێتێنەو. دۆلی ئەوێ، بە عەس لە
 سالی (1968) دا، بە پێلانی ئەمپیرالیست، کۆدەتا خوێناوییه کە بیان
 جێبەجێکرد، دەسیان بە سەر دەسلاتی رامیاری و دەزگاگانی دەولەتدا
 گرت، هەموو ڕۆژی، لە دەزگاگانی راگەیانندی دەولەتەو، بە دەیان تاوانیان
 پال سەرۆک بارزانی دەخست. تاوێ بە چلکاوخۆری ئێران، تاوێکی
 دیکەش بە بەکرێگیراوی ئیسرایل و ئەمپیریکا، تاوانباریانەکرد. تەنانەت
 هێندێ کۆردی هەلخەلە تاویش، پێواگەندەکانی دۆزەمان و داگیرکەرانیان
 دووبارە کردەو، قەسە ساردووسوکیان، بە سەرۆک بارزانی دەگوت. لە

تیلنفسین یونی کمر کو کمره، کاریکاتیریان له سمر بارزاتی پيشاندهدا، به
 (مهلا چۆمبی) ناویاندهرد. نهم کاریکاتیره، ماوهیهکی زۆر، همهوو رۆژن
 چهندین جبار پيشاندهدا. کهچی گاتن، له (11/ مارس/ 1970) دا،
 سمرگردا پیتی شۆرش و بهعس پشکهاتن، پشککهوتننامه کهی نهراتیان
 بهلاو کرابوه، ئهیدی ههر ههمان بارزاتی چلکاوغۆز و بهکرگهراو بهو، زۆر
 به رۆژوه باسده کرا، سهراتی بهعس سمردانیانده کرد، نهمو کایه تهیهت کردن له
 گۆزهدا، نه کاریکاتیریش پيشاندهدا! نه کورده ههله له تاوه نه یاره گانی
 بارزاتیش، قسهی ناهه جیتی دهمزگاکانی بهعسی داگیرکریان دوو پاتده کردهوه.
 بهلکوو بارزاتی، له مهلا چۆمبی، چلکاوغۆز، بهکرگهراوی ئهتران،
 ئهسرایل و ئهممیریکا رزگار بهو، وهک پهراویکی تیکۆشهر، نیشتمانپه روهو،
 ناشیخواز، خراناس و سهر کردهی گهلی کورد ناسرا!

نهمه گهر شتی بهگه پهنی، تهنیا نهوه به. کورد ههرگیز نابێ، به پیتوبالزوه و
 قسهی ناشیرنی داگیرکهرانی به میشکدا بهچن. گهر دووین، ناو و لههاتی
 سهرۆک بارزانیان، بهو پهروپاگه نندانه له کهه دارده کرد، نهوێر مهسعود
 بارزاتی و جهلال تالمهانی، به بهکرگهراوی ئهممیریکا داده نهن! ئایا نهم
 جوژه پهروپاگه نندانه راستان؟ نهخهتر. بهلام پانهوێ و نهمانهوێ، کورد
 پیتووستی به یارمهتی و پشگهریی، ئهو دمو له ته گه و راته ههیه. راسته،
 ئهوان له بهر خهاتری چاوی کالتی کورد، ئهو یارمه تهیه نادهن و ئهو
 پشگهریه ناکهن. بهلکوو چۆن کورد پیتووستی به یارمهتی ئهوان ههیه،
 ئهوانیش له نتیجه کهدا، بهرژموندیی تایبهتی خۆیان ههیه، پیتووستیان به
 کورد ههیه، تا نهخشه و پلانه کانیان جیهه جیهکا. ههرچنده، ههمیشه ههر
 ئهوان، گهریان بهرژمونه و کورد دۆران دۆلیتی، ههر ئهوان سهرکه و توو بهوون و
 کورد رۆژگه و توو بهووه، ههر ئهوان ئامانجه کانی خۆیان بهدی ههتتاوه، کورد بهش
 ئامانجه کانی خۆی نه پشکاوه. چونکه ئهوان، به نهخشه و پلان
 کاریان کردوه، کورد نهخشه و پلانی نه بهوه. ئهوان له گهلی کورد به توانا تر
 و زاتاتر، دهمه لاتی پهریان ههیه، گهلی دۆستی گچکه و گهوره شیان، له
 نهوچه که و جیهانیشدا ههیه، بهلام کورد وهک سلقی پووت واپه و کهسی
 نییه!

ده دپاره نه ورپوش، کتښه و پاسی تیرورستی و تلیکاغزو شته که ی
(نوجولان و P.K.K)ش، هر له همدان قالیډا جتگای دهنه وه. تورکیا،
نیرایل و نمیریکا، هم جوړه پروپاگنده ژارو پیاښه پلاوه که نه وه، کورده
پتهوژ و گزښه کانیش، دوو باره پانده که نه وه. نه گینا نهوا ماوهی هدف تاو پتج
سال دهن، دمله تی نوی تورکیا دامه زواوه، گهلی پاکووری کوردستان، به
همهرو شتو په ده جوړه شته وه، به همزاران کوردان تیرور کړدوه، چهن دین
کوژمه لکوی وهک شوی «زیلان» پان به نه مجامکه پاندوه، به سدان جار،
له هر چاری پاک، برا و میړد، به ناشکرا لاقه، دایک، خوشک و ژانپان
کوردوه، گمر خه لکی و ژندنهان همن، دهن، زور به رلشکوسی، دان به
تاوانه کانی تورکدا پتن.

به راستی، تر لید پامه کی سهر و پر له شمره زاری و گالته جار پانه به،
میژو به خرابترین شتو ختی دوو باره کاته وه. کورد هر گیز فتری
تیکوژشانی راست نای. که لک له تالیکورنده کانی میژو و درناگری.
جساوازی له نشون دوست و دوژمندا ناکا. په ی به پیلانه چه پله کانی
داگیر کمران ناپا. هیوادارم، گمر کوژمه لانی خه لکی کورد، گوی له نووسر و
نیشتمانه سهره رانی کورد ناگرن، گوی له ناژاوچی، گنره شین و
ناپا که کانی کوردیش نه گرن! نازانم، بز نهو جوړه کوردانه، گوی بز
پروپاگنده کانی تورک و داگیر کمرانی ده که ی کوردستان را ده دهن؟ که چی
گوی بز دوو دیموکرسی خوازی مرژ دوستی تورکی وهک (سمایل پتیکچی)
زاناو نووسر، «نیکم بیردال» ی سرورکی کوژمه پته ی مافی مرژ له
تورکیادا راناکرن، که هر دوو کیان به دوو دوستی هره نریک و دلسوزی
نه توه که مان داده نرن! نایا تنیا له پرنه وه به، نهوان پشگری کورد ده که ن،
گولی که نجیستی خویان، ژانپان، سر و مالپان، له پتناوی کتښه په واکه ی
کورددا پمخت کړدوه، پا هر کورد ختی، نه توه په کی بن هست و هزه،
راست و چه یی ختی نازانن، چاک و خراب لیک جیسا ناکاته وه، دوست و
دژمنی ختی به پاشی ناسن!

پزه دهن، جارتکی دی له خومان پهرسن؛ کن تیرورست و قاچا غچی
راسته قینه به؟ کن له تورکیادا، مافی کورد و مرژ پتیکچیه که؟ ناپا

(نۆجەلان و P.K.K) تیرۆریستان، یا سەرانی دۆلەتی تورک! من پێتواپە،
گەر بەک تیرۆریست لە تورکیادا هەبێ، تەنیا دەسلەتدارانی تورک خۆیان،
هەر لە ئەتاتۆرکەمە تا بە مەسحور بەلماز دەگا! نایا ئەندامانی P.K.K.
قاچاغچیتێ دەگمەن و تلپاک دەفرۆشن، یا سەرانی پێتیی تورک، ئەو
کارەدەگمەن؟ نایا لە پاکوری کوردستان و تورکیادا، P.K.K. خەلک
دەکوژێ، یا مێتی تورکی و پێکفرلۆ شۆڤێنەستەکانی تورک، خەلک
دەکوژن!!! وا بزانم، هەر مەزۆڤێ کەمەن هۆشی هەبێ، بەکریگەرایی لایەنی
نەبێ، شتەکان بە لێکدانەوە و وێژدان هەلسەنگێت، لەگەڵ دەروونی کەپلی
خۆیدا، ئەم شتە بەراوردەکا، بەو ئەلجامە دەگا، هەرچی ئەم بەیتەلۆزانە
هەبە، دۆلەتی تورکیای داگیرکەر دەپێژێتەوه، کوردە ساویلکە و
ناپاکەکانیش، زۆر بێباکانە کارێژێدەکەنمە! مەگەر ئەوانە یاریاندا،
تا سەر دووژمی خۆیان و نەتەوهکەیان بێ، ئەگینا هیچ باوەڕ و وێژدانێ ئەوه
پەسەند ناکا، کورد بەو شێوەیە، دواکەوتووین، لە بێدەستی تورکدا، بە
هەموو جەزێ بچمووسێندێتەوه، کەچی هێندێ کورد هەبێ، کەخەزی سەبی
پێشکەوتنخوازی، دێمۆکراسیخوازی و مەزۆستی بۆ تورک مۆریکەن. بە
هەموو شێوەیە، پێشی داگیرکەری تورک بگرن. هەروەها لە هەمان کاتیشدا،
تاوانی تیرۆریستی و تلپاکارێشی، بە تەوقلی (نۆجەلان و P.K.K) هە
بێت، هەموو خەمسەلتێکی خراپیان، دواخەمنا ئەمە وەک « پیرمێرد » ی
نەمر دەفرەموو: مەگەر هەر مەسەلەی کورد بێ و لە کورد رویدا، ئەگینا
وەک دەلێن: لە قوتوی هیچ عەتارێکدا جێ نایێتەوه!!!
دووم - روودلۆکە لە رووی مێژوویی یەوه: هەلبەتە، ئەمە بەکەم جار نییە،
سەرکردەکانی کورد و شۆڤی کوردستان، تووشی هەرمس و کارەساتی
تێکشکان دەبن. نۆجەلان، بەکەم سەرکردە پێکفرایێکی کوردستانی
نییە، لاکی بە تەلە داگیرکەراندەتەقێتەوه، بەو شێوەیە دەسی بە زاحدا
دەکێ. واتا ئەم تاقیکردنەوەی نۆجەلان، لە مێژووی نەتەوهکەماندا،
شتێکی نوێ نییە، بەلکۆ هەر هەمان رووداوە، بەلام لە سەرەدەمێکی
دیکە مێژوویدا، بە شێوەیەکی دیکە دووبارەدەپێتەوه.
هەموومان دەزانین، هەر کاتی، دۆلەتە داگیرکەرەکانی کوردستان

و پشیمانان، سدرک تیره و هژنگی کورد، راهبری شورش، رشک خاویکی
 رامیارسی کوردستان، وهک مقاشن به کار بهشتین، هدر که نامانجه گانی خویان
 به دیهتخاره و نیشیان پشیمان نهماره، نیدی زور به ناشکرا، به ته وایی
 پشیمانان تیکردوون، دهمبه رداریان بوون، به یه کجاری هیز و توانایان لن
 بهیوون، له سر خوتن و فرمیتکی کورد، له گمل دمو له ته داگیر کرده کی
 دیکمه دا رشک کورتوون، له میژوی نه تموی کوردا، گملن نمونه و نمزمونی
 لهو جزانمان هه به، به لام لهره دا، ته نه سق نمونه بهان لن باسده کهین :

1. دواي نهوهی جهنگی به کهمی جیهان ته وایوو، تورکیا و نیران له سر
 هیندن کیش به ناکو کپوون. له رزوه لاتی کوردستان، (سمایلاغای سمکوز)
 دزی نیران راهبری. دواي سه ره خیزی ده کرد. پتو هندی له گمل دمو له تی
 تورکیا دا به تمبوو. تور که کان له سره تا دا پارمه تیپانده دا. تا نامانجه گانی
 خویان پیکا. کاتن تورکیا و نیرانیش رشک کورتوون، نیدی پشیمان تیکرد.
 سمکوش تیکشکا و بهرو باشور هه لات.

2. کاتن جهنگی دووهی جیهان دمیپیکرد، رووسه کان بهشتکی نیرانان
 داگیر کرد. کورد له رزوه لاتی کوردستان راهبری. کوماری کوردستان به
 پشیمانی سزقیت دامه زرا. به لام کاتن ستالین له گمل نیران رشک کورت،
 لهشکری سوور گه رایوه. نیران هموو کوردستانی داگیر کرده وه. له و ناوه دا
 کورد به تمنیا مایه وه، هیندن له سر کرده کان هه لاتن، هیندکی دیکه شیان
 له سیدار هدران. نیدی هموو شت کوتای پیهات.

3. له دواي کۆده تا سمریازه کهی (14/ یولی/ 1958)، ناکو کپیه له نیران
 نیران و عیتر اقدار وروسیرو. بارزانی به هموو شتیه به، له شورش
 (11/ سیه تهمبر/ 1961) دا، پالی به نیران وه دابوو، تا به پیلان تیکی
 نهو دمو له تی پشیمانان شکاند. نیران نهوهی ویستی، دمیگوت، نیدی وازی
 له بارزانی و شورش هینا. چاره نووسی بارزانی و شورش کهش ناشکرا به
 نهمانه، چهند نمونه به کی زیندوو بوون، له میژوی نوئی نه تموه که مماندا
 روویان دلوه. به لام نمور دهینن، جاسریکی دیکهش دوپاره دهینوه. نه
 جاره. ناکو کپیه که له نیران، دوو دمو له تی داگیر کرده دیکه کی، وهک تورکیا
 و سووریا دا خوی دهننن. نه جاره، بازی کارمات و لیکه و مانه که، به سر

گهوهی هاگوری کوردستان، له نهو گريلادا نه‌ی‌اوه. به‌لکرو هه‌ر له سه‌ره‌تاوه، له لهنان و سه‌وریا به‌وه. کهچی له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا، زۆر نازادی هاتوچ‌و‌کردنی نه‌به‌وه، به‌ تابه‌یهی له‌م سن سه‌له‌ی دواییدا، له سه‌وریا وه‌ک ده‌سه‌سه‌ر وابه‌وه!

2/ P.K.K. (له‌ رووی نایدۆلقۆزای رامیاریی و شه‌ی‌کردنه‌وه‌ی هاری کۆمه‌لگه‌ی کوردیه‌واره‌یه‌وه، به‌ پێک‌ه‌راوی‌کی «مارکسیی - لێنینیی» ناوی رۆیشته‌وه. له‌ رووی سه‌راتیه‌یه‌وه، به‌ پێک‌ه‌راوی‌کی رامیاریی کوردستانی ده‌ناسرێ. «63.6» له‌ رووی سه‌له‌به‌ندی کارگوزاریه‌یه‌وه، به‌ پێک‌ه‌راوی‌کی کوردستانی داوه‌نرێ. له‌ رووی پێک‌ه‌سته‌یه‌وه، په‌تره‌وه‌ی سه‌یستنه‌یی ده‌یژێرکراسیی ناوه‌ندی ده‌کا. نه‌ندامه‌کانی (زۆر کوردانه و کوردستانیه‌انه به‌سه‌ره‌که‌نه‌وه. گه‌لێ دڵسه‌وزی هارت، نه‌یشتمان و نه‌ته‌وه‌که‌ی خه‌یانی. ده‌سه‌په‌لینه‌کی به‌رز و په‌ته‌وه‌ی هارتا‌یه‌ ته‌یه‌ان ده‌یه. «68.6-69» تا به‌لێی، هارتیکی پێک‌ه‌یه‌ک و توندوتۆله. ته‌مه‌ به‌که‌م جاره، له‌ مه‌ژووی نه‌ته‌وه‌ی کورده‌دا، هارتیکی وا به‌هه‌ژ و به‌توانا داوه‌مه‌زی، ته‌وه‌ هه‌موو جه‌ما‌وه‌ زۆره، له‌ ده‌وری ئالاگه‌ی خۆی کۆده‌کاته‌وه، ته‌وه‌ هه‌موو نه‌ندامه‌ گوترا‌یه‌ لاته‌ په‌ته‌گه‌یه‌نێ، فه‌تری ده‌سه‌په‌لینه‌کی توندوتۆلی پۆلایه‌یه‌ان ده‌کا. وه‌ک هارتیکی چه‌پ، جه‌له‌وه‌ی ته‌یکۆشانی هارتا‌یه‌ ته‌یه‌ی، خه‌باتی رامیاریی، به‌زووته‌وه‌ی چه‌کداری و سه‌ره‌کردایه‌ ته‌یه‌ی، له‌ سه‌رولی مه‌شتی چینی ده‌ره‌به‌گ - نه‌یچه‌ده‌ره‌به‌گ و شه‌خه‌ ئایینه‌یه‌کانی کوردستان ده‌رده‌نێ. نه‌ندامه‌کانی خۆیان، به‌ شه‌یری پاکی کوردا‌یه‌ ته‌یه‌ی راسته‌قیه‌نه‌ په‌روه‌رده‌که‌ن، به‌ شه‌یره‌یه‌، نه‌و گه‌له‌نا‌یه‌یه‌ی ته‌وه‌ن، له‌ په‌تاوی کورد و کوردستاندا ده‌یه‌که‌ن، هه‌شتا له‌ مه‌ژووی هه‌چ پێک‌ه‌راوی‌کی کورده‌ی و کوردستانیه‌یدا نه‌به‌وه و نه‌یه‌. سه‌ره‌کده‌ و پێک‌ه‌راوه‌که‌ی خۆیان زۆر خۆشه‌وه‌ی، گه‌لێ گوترا‌یه‌ لی فه‌رمانه‌کانی سه‌ره‌کده‌یه‌ ته‌یه‌، سه‌ر و مال و گه‌له‌یه‌ان، له‌ ناستی فه‌رمانه‌کانی سه‌روک و سه‌ره‌کده‌یه‌ ته‌یه‌ P.K.K. دا ده‌به‌هه‌شن. پێک‌ه‌راوی نه‌ندامه‌کانی خۆی، به‌وه‌ شه‌یره‌یه‌ په‌روه‌رده‌یه‌کا، نه‌وه‌ی ته‌وه‌ هاره‌یه‌ی ده‌سه‌په‌نده‌که‌وه‌ی، به‌ز هارته‌که‌یه‌انی ته‌رخانه‌که‌ن، به‌ نه‌وه‌ی ده‌زی له‌ پێک‌ه‌راو و گه‌له‌که‌یه‌ان به‌که‌ن. پێک‌ه‌راوی به‌ سه‌دان نه‌ندامیه‌ان، له‌ گرتووخانه‌کانی ده‌وله‌تی داگیرکه‌ری

تورکبادا، مان له خواردن بگرن، بهر بهر دکانیسه کی پالموانان هی پښمی
 تورکبا بکمن، بهرگی لږدان و نازاری جمندرمه کانی تورک بگرن، پښمېرکې
 له گهل مرگدا بکمن، پښ نه وهی په ک تۆز له وره یان گم پښتوه، پښ نه وهی
 ناپاکسی له پښخراو و گه له کدی خویان بکمن. پښخراو پ به ده یان
 هه څالیان، له گتړه پانه کانی وولاتانی نمور وپادا، نار ه زایی خویان بهرانبهر
 تورک دسېرن و خویان پسر و تښت، نه مه مه گهر هر له قوتاپخانه کدی
 P.K.K. دا ه پښ، نه گینا نه ک هر تنیا، له نښو پښخراو کانی دیکه ی
 کور دستاندا، به لکوو له نښو هه مسو پښخراو کانی روژه لانی
 نښو پښتښدا، زور به ده گممن نمونه ی وه P.K.K. د پښن. بزه د پښ،
 لښکولینه وهی تاییه تپی، پښلا په نانه و زانستانه، له سمر باوه، پښخسنت،
 هلوښت و پوځونه کانیان بکمن.

له گهل نم هه مسو خسته ته پاشانه ی هه ښانه، گموره ترین که مسو کور پی نم
 پښخراو نمویه، له سه داسمه به هه مسو بهر پاره کانی سه رو کوه
 بهسراو نه تموه، وهک پت نوجه لان ده بهر ستن. به هیچ شپوه په دپوژ کراسی له
 نښو پښه کانی P.K.K. نیسه. تا نښستا نه دنامانی سرگردایه تښان
 دیارنښ. سکر تښری گشتی، جښگری نیسه. نمانمش هه مسو واپان لښده کا،
 له روژکی ناوادا، که نوجه لان لښی ده ده و من، سرگردایه تی نو پښخراو
 نه توان، به تمواوی بهر پارتکی کسوز کړت بدمن، چی بکمن؟ چ جسزه
 ههنگاری بهاو تښ؟ به لکوو تا نو پوژش، له قوښی گرتو خانه که بهوه، به
 هزی ده زگا کانی راگه پانده وه، هر خوی بهر پاره ده! یا گهر نوجه لان مرد،
 دوی نموه چاره نووسی نو پښخراو چی لن بهسردن؟ کن جښی
 ده گرتنموه؟ تښلښی، وهک کور دملتن: گهر مانگا مرد، دژ بهر!

هه روه ها نه دنامانی P.K.K. (پښ له سمر خه باتکی وشکی ناپدولونښی
 داده گرن، که سمر ده مه کدی به تمواوی کزولا وان بوه. 67,68) هه رچه منده
 نموان و خویان پښانده دمن، هه مسو داگیر کمرانی کورستان، به په ک چاو
 تماشا ده گمن، باوه ریان بهو سنوره دسکردانه نیسه، به لام له راستیدا وا
 نیسه، چونکه کردار و ر هتاره کانیان، پښچموانه ی نه وهی سه لماندوه. نموان
 تورک به گموره ترین دوښنی داگیر کمری کورستان داده نښن، له بهر نموه، دوی

دوله‌تی تورکیا خهباتی چه‌کداری ده‌کمن. له ههمان کاتیشدا، پیتوندییه‌کی باشیان، له‌گمل همر سن دوله‌ته داگیرکهره‌که‌ی دیکه‌ی نهران، عتراق و سوریا‌دا هه‌یه. نمو پیتوندییه به شتویه به‌وه، هیندی جار له سهر حسیبی خهباتی کوردی، نمو به‌شانه‌ی کوردستان ته‌راو به‌وه. بزیه گه‌لن هه‌نگاوی هه‌له‌یان ناوه، تاوانیان به‌راتهر کورد کردوه. نمو جگه له‌وه‌ی، همر له زوومه گوتومه‌انه: (پیتوندییه‌کی ناهراتهر و نااسایی، له نتوان P.K.K و دوله‌تی داگیرکهری سوریا‌دا هه‌یه. نمو پیتوندییه به شتویه به‌که، نه داها‌توردا مه‌ترسییه‌کی گهره‌ی لن چاوه‌راونده‌کری. 67،6 گهر نوروش، نمو به‌زمه پرویداوه، نمو شتیکی سهر نییه و چاوه‌راوانکراو به‌وه 3/ هیچ کوردیکی دلسوز، هیچ ریک‌خراوکی نه‌شتمانهرور نابن، باور به داگیرکهرانی کوردستان بکا. چونکه داگیرکهر همر داگیرکهره، هیچ جوره جهاوازییه‌کیان، له داگیرکردنی کوردستان و دیلکردنی نه‌ته‌وه‌ی کوردا نییه. گهر ته‌نا جهاوازییه‌کیان هه‌ین، نمو له شتوازی چموساندنه‌وه‌که‌دا خوی ده‌نوتن له‌وانه‌یه، نمو داگیرکهر به‌هه‌تر، به توانا‌تر و دوله‌نده‌ترین، نوی دیکه‌یان به‌هه‌تر، بن توانا و هه‌را‌ین. نمو یان نه‌رمونه‌اتهرین، نوی دیکه‌یان توندوتهرترین. نمو یان کمن باوری، به سیستیمی دی‌مۆکراسی هه‌ین، نوی دیکه‌یان پهری، سیستیمی دیکتا‌توری بکا.

له همر ته‌شکی نمو راسته‌یه‌انه‌دا، نمو یان بۆ ده‌رده‌کمو. چه‌ن‌دین ساله، سهرکرده‌یه‌کی وهک نۆجه‌لان خهباته‌کا، له ههمان کاتیشدا، یارمه‌تیه‌کی گهره‌ی ریک‌کی داگیرکهری سوریا‌ی داوه، نمو انیش وهک کارتیکی راستایی و سهریانی، دی تورکیا به‌کاربانه‌تتاوه. هه‌میشه سهری نۆجه‌لان، لای سوریه‌کان، له‌گمل ناوی فوراتدا به‌کسان به‌وه. که‌چی سهره‌ی نوی نۆجه‌لان، به کامی دلی خوی، به (سهرکردی می‌تروسی شۆرش‌گه‌ری سوریا حاضر نه‌سه‌دا) پدا هه‌لده‌دا، 153، 15 له ناسکترین کاتدا، چۆکیان بۆ هه‌ره‌شه‌کانی تورکیا دا‌دا، نمو سوریا به‌شکومتنه‌خوازی، نهک همر نۆجه‌لان، به شان و بازوردا هه‌لده‌دا، به‌لکرو هه‌موو سهرکردی ریک‌خراوه‌کانی دیکه‌ی کوردستانی مه‌زنیش، ده‌هۆلیان بۆ ده‌کوتا، نمو سوریا‌یه‌ی ماوه‌ی پازده سالتی ده‌ین، نکولی له‌وه‌ ده‌کا، نۆجه‌لان له سوریا

بین، باره‌گاکانی P.K.K. کراپنه‌وه، که‌چی له چاو‌تروکاندنیکدا، دانی به
 هم‌مو شتیکدا نا! نه‌ک هەر ئۆجه‌لانی به ناسانترین شته‌وه دهرکرد، نه‌ک هەر
 باره‌گاکانی P.K.K.ی داخست، نه‌ک هەر په‌یانی به تۆرکه‌کان دا، جاریکی
 دیکه‌ رینگه‌یان نه‌دا، به سووریا‌دا هاتو‌چو‌ن‌کمن، به‌ل‌کوو به هەر ده‌په‌نچه،
 بۆی سۆز‌کردن، ئۆجه‌لان تیرۆر‌سته و P.K.K.‌ک‌مش ر‌ت‌ک‌خ‌را‌و‌یکی
 تیرۆر‌سته‌یه. نه‌وه له کاتیکدا، نه‌وهی ئۆجه‌لان بۆ سووریا به تابه‌تیی، بۆ
 فه‌له‌ستین و لو‌بنان به گشتیی کردی، هه‌ندهی خو‌ت‌نی رۆ‌له‌گانی کوردی بۆ
 عه‌ره‌ب رشت، که‌م عه‌ره‌ب هه‌یه، بۆی کرد‌بن! له کاتیکدا ئۆجه‌لان، له به‌و
 خاتری چاوی کالی، سه‌رانی دمو‌له‌تی داگیر‌ک‌م‌ری سووریا، پازده هه‌زار
 کیلۆمه‌تری چوار‌گۆشه‌ی، له خاکی خو‌را‌و‌ای کوردستان دا‌ه‌ری، (ن‌کولی له
 بو‌نی کوردستان له سووریا‌دا ده‌کرد) 167.15، که‌چی چو‌ن‌که سووریا،
 هەر له په‌که‌م رۆژ‌وه، وه‌ک دمو‌له‌ت‌یکی داگیر‌ک‌ر، هه‌له‌سو‌که‌وتی له‌که‌م
 (ئۆجه‌لان و P.K.K.) به تابه‌تیی و هه‌موو نه‌ته‌وهی کورد به گشتیی
 کرد‌وه، هه‌موو نه‌و نه‌مرک و ر‌ۆ‌ه‌کرد‌نه‌ی ئۆجه‌لان، با‌یی نه‌وه‌نده نه‌بوو، له
 ژه‌زه‌مه‌ن‌ت‌یکی سووریا‌دا به‌ش‌اره‌وه نه‌مه په‌ند‌یکه، په‌ت‌وسته، هه‌موو
 سه‌ر‌کرد‌هی ر‌ت‌ک‌خ‌را‌وه‌گانی کوردستان که‌ل‌کی ل‌ه‌وه‌ر‌گرن.

هه‌رحه‌نده، هەر ئۆجه‌لان خو‌ی بوو، کات‌ی هەر دوو شاله‌اری دهر‌وه‌ی تۆرکیا
 و سووریا (فاروق نه‌له‌شم‌وع و سه‌اهیل جه‌م) له مانگی مارس‌دا، په‌که‌وه له
 شاری «ده‌وجه» کۆبو‌نه‌وه، هه‌ولی نزی‌ک‌بو‌نه‌وه‌یان ده‌دا، هه‌نده با‌وه‌ری به
 دمو‌له‌تی داگیر‌ک‌م‌ری سووریا هه‌بوو، له‌و باره‌یه‌وه هه‌نده کور‌ت‌ب‌ه‌سوو،
 ده‌ی‌گوت: (په‌ت‌ش‌که‌وت‌نی په‌ته‌وه‌ند‌یه‌گانی نه‌وان هەر دوولا، به هیچ جۆری
 ناسان‌تر‌س‌ن، به‌ل‌کوو به ته‌وا‌ویی به په‌نچه‌واتمه‌وه‌یه.) 18.17، هه‌روه‌ها
 له‌به‌ر‌نه‌وه‌ی، دلی هەر سه‌ن دمو‌له‌ته داگیر‌ک‌م‌ره‌کی نه‌ران، عه‌تراق و سووریا
 ر‌ا‌ه‌گر‌ئ، د‌زی هه‌موو ده‌س‌که‌وته‌گانی که‌لی باش‌و‌ور ده‌ج‌ولا‌په‌وه نه‌و
 ده‌س‌که‌وتانه‌ی به د‌ز‌ایه‌ت‌یکرد‌نی خو‌ی دا‌ه‌نا. پ‌تی و‌ه‌و، گ‌م‌ر دمو‌له‌ت‌یکی
 کوردیی دا‌ه‌م‌ز‌ئ، وه‌ک خه‌نج‌ه‌ری له پ‌شتی ده‌چه‌ق‌ن، بۆیه به نه‌مرکی
 سه‌رشانی خو‌ی ده‌زانی، به هه‌موو شته‌ویه، به‌ر به دا‌مه‌ز‌اند‌نی به‌گر‌ئ!
 نه‌وه‌تا زۆر به راش‌کا‌ویی ده‌ل‌ئ: (هەر له‌به‌ر‌نه‌وه‌ش‌ه‌سوو، له باش‌و‌ور، به

شیوه‌ی کی زور توندوتیژ و چروپ، هه‌مو قوت‌ناغی به‌رگره‌کردن هه‌نگاوماننا. گهر بهاتایه، نمو قهواره‌یه داچه‌زایه، هه‌ر شه‌یه‌کی راسته‌م‌و‌خ‌قی له باکووری جیهانی عمره‌ب، خ‌ز‌وا‌ی ن‌یر‌ان و هه‌مو گه‌لانی ن‌ی‌ت‌و‌ج‌ه‌که ده‌کرد، به‌لام توانیمان، نمو مه‌ترسییه بو‌ست‌ئین. (19.17، که‌چی سه‌یر نه‌ویه، چ ع‌ی‌راق و ج سووریا، کاتی ن‌و‌ج‌ه‌لان ل‌ی‌ق‌ه‌وما، نه‌یان ل‌ت‌و‌ نه‌ات، به هیچ شیوه‌یه، پاداشتی نمو ق‌س‌انه‌یان نه‌دایه‌وه، به‌ل‌کو‌و به‌یه‌ک هه‌ر شه‌ی تورک، وازیان‌ل‌ت‌ه‌ئینا، نه‌ویه پاداشتی داگیرکران! کو‌رد چاکی فه‌رم‌وه: (هه‌زار سال به‌کی به‌ت‌گانه‌په‌رستی، ناخ‌ری هه‌ر ده‌ئینی نو‌وش‌ستی)!

ته‌نانه‌ت سه‌رانی ده‌ولته‌ی ن‌یر‌ان، هه‌ر زوو ج‌ر‌ت‌و‌ف‌ر‌ت‌یان ده‌س‌ت‌کرد، زور به‌ کو‌ل‌و‌ده‌وه هه‌ول‌ه‌اند‌ه‌ا، له ن‌یر‌ان تورکیا و سووریا‌دا، ناو‌ه‌ش‌یک‌من. کاتی هه‌ر دوولاش، له سه‌ر ح‌س‌تی ن‌و‌ج‌ه‌لان پ‌ت‌ک‌ک‌وت‌ن، ن‌یر‌انییه‌کان گوتیان: سووریا پ‌ت‌گایه‌کی ئ‌یر‌انه‌ی هه‌ل‌ب‌ل‌ر‌د. به‌مه‌رج‌ی ن‌و‌ج‌ه‌لان، تا ن‌ی‌ستا له‌ کو‌ل‌ کال‌تری، به‌ ده‌ولته‌ی داگیرک‌ری ن‌یر‌ان نه‌گوت‌وه! ته‌نانه‌ت هه‌مو‌ی پ‌ش‌ چ‌م‌ند مان‌گ‌ن‌ بو‌و، گ‌ری‌لا‌کان‌ی P.K.K. ت‌و‌ کو‌ردی شو‌ش‌گ‌ت‌ری ر‌و‌ژه‌ل‌ان‌یان کوشت، ته‌رمه‌کانیان به‌ دیاری پ‌ت‌ش‌ک‌ش به‌ ن‌یر‌ان کو‌رد‌وه، ن‌یر‌ان‌ش نه‌وه هه‌ل‌و‌ست‌یان‌بو‌و! ج‌گه له‌مان‌ش، نه‌وه تا ن‌یر‌ان د‌ل‌وا له سه‌رانی تورکیا و سووریا ده‌کا، ک‌ت‌و‌ن‌ه‌وه س‌ت‌ق‌و‌لییه‌کانی ج‌ارانیان ز‌ین‌د‌و‌یک‌مه‌وه، تا به‌ر به‌و تاق‌ی‌کرد‌نه‌وه‌یه‌ی باش‌و‌ری کو‌رد‌ستان به‌گ‌رن، پ‌ر‌ۆسه‌ی ناش‌تی ت‌پ‌ک‌ش‌ک‌ت‌ن، هه‌ر ت‌ر‌وس‌کایی یه‌ک، له هه‌ر پارچه‌یه‌کی کو‌رد‌ستان‌دا به‌گ‌رت‌ی، هه‌ر زوو به‌ هه‌ر س‌ت‌ل‌پ‌ان به‌کو‌رت‌ن‌ه‌وه.

4/ ئ‌یمه تا ن‌ی‌ستا، چ‌م‌دین ج‌ار، نه‌ومان دو‌پ‌ات‌کرد‌و‌ته‌وه :
یه‌کم - هه‌ل‌ک‌ه‌وتی باری ج‌ی‌ق‌ت‌و‌ل‌ت‌ن‌یک‌ی کو‌رد‌ستان، له پ‌ت‌ناوی مافی (ن‌و‌ت‌و‌ن‌ۆم‌ی - ف‌ه‌د‌ر‌ال‌یی)‌دا، خ‌به‌اتی چه‌ک‌د‌اری هه‌ل‌نا‌گ‌رت‌ی. نمو خ‌به‌اته، پ‌تر له‌ گ‌ل‌ سه‌رمه‌خ‌قی و دا‌مه‌ز‌اند‌نی ده‌ولته‌ی نام‌و‌ن‌ال‌دا ده‌گ‌و‌ن‌ج‌ن.

دووم - م‌ز‌د‌ل‌لی خ‌به‌اتی چه‌ک‌د‌اری، له ع‌ی‌زه به‌سه‌رم‌چ‌وه. له هه‌ر پارچه‌یه‌کی کو‌رد‌ستان‌دا، هه‌ر چی نه‌گ‌به‌تی، م‌ال‌و‌ی‌ر‌ت‌یی و به‌لا هه‌یه، هه‌ر له‌ ک‌ۆنه‌وه یه‌خ‌ه‌ی کو‌ردی گ‌رت‌وه، هه‌مو‌ی له نه‌نج‌ام‌ی نمو ش‌ت‌و‌ه خ‌به‌اته سه‌خته‌دل‌بو‌وه. گ‌هر خ‌به‌اتی چه‌ک‌د‌اری نه‌بو‌ایه، چ‌ۆن هه‌ر چ‌و‌ل‌ر ده‌ولته‌ی داگیرک‌ره‌که

دەیانسانی، چ بە نەتەنی و چ بە ناشکرا، دەس لە کاروباری نێوخۆی، پارچە جهاجیاکانی کوردستان وەردەن؟ چ بە کۆمەکی مرۆیی و چ بە کۆمەکی سەربازی، سەرکردەیی رێکخراوەکان پستکەن؟ لە پێتای بەرژەوەندییە تایبەتییەکانی خۆیاندا، هەڵیانسورێت؟ گەر خەباتی چەکداریی نەبوابە، بۆچی هەر جارەیی بە نۆزە، رێکخراوەکان لەشکری دۆلەتە داگیرکەرەکانی (تورکیا، ئێران و عێراق)یان، بۆ سەر یەکنەوێت؟ دەهێت؟ بۆچی بە دەسی خۆیان، لە ژێر درووشمی ناچاریدا، ناهاکیبەکی گەورەیی مێژوویی یان، بۆ خۆیان و رێکخراوەکانیان تۆماردەکرد؟

لێرەدا سەرئەنجام، هەموو رێکخراوە راسپاریی یەکانی کوردستانی مەزن، داوای (ئۆتۆنۆمی - فیدراتی) دەکەن، کەچی دەیانەوێ، نموونە سەرەکییە دیموکراسییانە، بە شێرشی چەکداریی بەدیپێت؟ لە کاتێکدا، تاقیکردنەوەی کەلاتی نازادپەرواری جیهان، ئەوەی سەلماندووە، خەباتی چەکداریی و (ئۆتۆنۆمی - فیدراتی)، وەک حوشش و قاپقاپ وان، بە هیچ شتێکە رێک ناکەون. چونکە جۆلانەوێ چەکداریی دەهێت، تەنیا لە پێتای نازادی، سەرەخۆیی و دامەزراندنی دۆلەتێکی ناسیۆنالی تایبەتیدا بکەن.

بەڵێ گەر رێکخراوەکان، پەندیان لە وانەکانی مێژوو وەرگرتابە، هەڵبەتە، لە دواي شۆرشەکانی (شیخ سەعیدی پیران، ژەنەراڵ ئیسمان پاشا و سەید رەزا) لە باکوور، لە دواي شۆرشەکانی (سەمێز و کۆماری مەهاباد) لە رۆژھەلات، لە دواي زنجیرە شۆرشەکانی (شیخ مەحمود و سەمێز بارزانی) لە باشووری کوردستان، هەرگیز پیران لە شۆرش چەکداریی نەدەکردووە. چونکە هیچ نەتەوێ، بە قەدەر نەتەوێ کورد، لە خەباتی چەکداریدا، زانی لێ نەگەوتووە. لەبەرئەوە، سێ شت هەیە، دەهێت، بە باشی پێزانن:

یەکەم - خەباتی چەکداریی، گەر بۆ سەردەستێکی دیار یان کۆنجاو بێت، نموونە بۆ سەردەستێکی بەسەرچوو.

دووم - کورد نەتەوێکی بێ پشت و پەنا، دۆستی ستراٹیژی نییە، بۆیە تەنیا بە خەباتی چەکداریی ناتوانن، نامانجە نەتەوێ یەکانی خۆی

به دمسبتن. هیچ گدلتکی نم جیهانمش، به تنها به هتزی بازوی خوی،
خوی رزگار نه کردوه، به لکرو هتندئ له دوه ته کانی جیهان، پارمه تییه کی
زوریان داوه، تا سه ره خوی چنگکه وتوه.

سپیم - خه باتی چه کداری، گمر له ماوه به کی کورتدا، نامانجه کانی خوی
نه پیکا، نموا جگه لهوی شوشگتره کان ماندووده بن، له ههمان کاتیشدا،
ناکۆکی و دورمه کسبه کی گموره، له نیتوان ریزه کانی گه لدا دروسده کا،
پاشان جهنگی نئوخوی لنده که وتسه وه، هتندئ جاریش به ناپاکسی
کۆتا پیدئ.

بۆه گمر ریک خراوه کان، له ههموو پارچه کانی کوردستاندا، نم شۆشه
چه کداری به بان بهرمانه کرا دیه، هه لبه ته، په کتکی وهک سهرۆک بارزانی،
ناواری نهمیری کا نهموو، به دهره دهری سهری نهمه تا پموه. یا په کتکی
وهک نوجه لان، پتیرستی بهوه نهمه کرد، به دهمه ته کانی جیهاندا بهخولته وه،
هیچ دهمه تیکش له ترسی تورک و ناتۆ، له بهر بهر هه وهندی تایبه تیی
خویان، جتگهی نه که نه وه، تمنانه ت وهک پمانه ریکش وهرنه گرن. به لکرو
نهمیری کای ناغاشیان دهیموئ، نوجه لان له هیچ شۆشتکی نم جیهاندا
دالده نهموئ، وهک تیرۆرستی رهوانی تورکیا به کرتسه وه. یا ده یانه موئ،
وهک تاوانباری جهنگ، دادگایی به کریئا نموه له کاتیکدا دهموایه، ده یانی
وهک (سه ددام حوسن) ای خۆننێژ دادگایی به کرایه، که بهرانبهر به خۆنی
چهندین مملۆن مرۆف بهر بهر سهاره، به لام چونکه نمو دهمه ته تایبه تیی خوی
ههیه، دهمه ته کان تاوانن، به یاریکی لهو به به ته بهن!!!

پنهموایه، کاتی نهمه ههمان هاتوه، سهر کرده و نهمه دامانی سهر کرده تی
ریک خراوه کان، زۆریه کولول، بهر لهم کتسه گرنگه بهکنموه. به ههر شۆیه
بن، زمانیکی هاریش، له گه ل دهمه ته داگسهر که ره کانی کوردستاندا
به دۆزنموه، له ههر پارچه به کی کوردستاندا، به شۆیه به کی ناشهسهانه،
چاره سهریکی نیوه ناچلی دهمۆکرسیهانه، بۆ کتشی کورد به دۆزنموه، تا
گۆرانکاری به کی دهکی گموره، له جیهاندا رووددا، تا هه لکی دهکی
مهرۆبی بۆ کورد هه لده که موئ، به شۆیه به کی بهنهری، چارهری کتسه که ی
ده کری و دهمه ته په کگرتوی ناسیۆنالی خوی دادهه زرتتی. یا لهم بهاردا،

چاو له تاقېکړدنو می له له ستینیه کان بکه یښ. نغولن ژور نازایانه، له سالی (1988) امرو، وازیان له خېلماتی چه کداری هیڅاوه. نموده تا نه ورې دېښن، که لکیان له گټو انکاریه کانی جیهان ودرگرتوه، غاوه نی دمه لاتی نو تو تو می خزان، روزه روزه، پر دسه که یان بهر و پتشموه ددروا، له ناپنده به کی نریکی شدا، ددوله تی ناسیونالی خزان داخمه زرقن. به لام گمر هر له سمر خېلماتی چه کداری بهر دوا میروناوه، له گهل نسر ایلدا تا سمر بهانکیلا به، باو مرناکم، جگه له تیرورست، به شته به کی دیکه ناریان بهانایه و به هیچ ناما لجه کی خوشیان نه ده که پشقا

5/ نم تاقېکړدنو به ی نرجه لان، دیسانه وه نه وه مان فترده کا، ریکه خراوه کانی کوردستان. چمند به دمه لاتین، چمند به ترانان، چمند پاره وولیان زورین، چمند غاوه نی ده زگایه کی نابوری پته و سمره خقین، چمندین هزار نه ندمان، له ریزی پارت که پاندا ریکه خستین، غاوه نی سوبه کی مه شقه پکړای گوترا به و زوریش بن، هر کاتی سرگرده ریکه خراوه که به نایه تی، یا جولا نموه رامیاری و چه کداریه که به گشتی، توشی گرفتگی گموره برون، لیمان قموما، له نته جوارچتوی چوار دمله ته که و له سنووری دمله ته کانی نترجه کمد، ته نانت له گټو په پانه نته نه ته و به یی بکه شدا، به پله ی به که کم، به روزه ونندی نته دمله تان، رولی سمره کی دېښن. نه گینا له میژووی کورددا، به ده یان جار، کارصاتی گموره و دلته زین، به سمر نه تمه به کی مدزنی وک کورد هاتوه، که س گونی خقی بز له خوم ندادوه کتشی کورد و شورش په واکانی له نترجه کمد، تمنا وک جولا نموده کی نازو به یی، گتیه شتون، باغیسو، تنکدر، تیرورست و جیسا وازبخواز تمناشاکران، هیچ جوزه لیکدانه به کی دیکه یان بز نه کړوه، تا سمریش، هیچ جوزه پشته به نایه کی نه بوه. که چی دمله تنکی پچکولای وک (کویت)، ژماره دانېشتوونی دو میلین ناین، کاتی غیرلق په لاساندا، به سی دولت په لاسان دایم و له کویتیان دهره راند.

6/ هممو داگیرکراتی کوردستان، به پدک چاو له سمرگرده و ریکه خراوه رامیاریه کانی کوردستان دمروانن. پدک حسیبان بز نه تموی کورد کردوه.

هممرویان له یهک نامانجی سه ره کیدا په کده گرتوه، تهویش نهویه، هه رگیز کورد به هیچ نهی، بهشه کوردستانه که یه بندمیان له کیسه چن، تا دهوانن، به گژیه کدپاندا بهکن، ئاساییش و تارایی له کوردستانه نهی، بۆ نهوی به ئاسانترین شهوه کورد بهتوتنهوه. لای توان کوردی هیچ پارچهیه، له گه کوردی پارچه که یه دیکه دا جیاوازی نییه. چونکه پیتانویه، کورد له هه پارچه په کدا، فسه مافنکی دهسکهو، له دهلوزنکی نزیک یا دوورداین، کار له هست و هوشی، کوردی هه مو پارچه کانی دیکه دهکا، نهوانیش وهک شاره زه ده واته، لهنیان دهووزن، داوی مافه رهواکانی خزان دهکن، وهک نهستا به ناشکرا، له هه مو پارچه کانی کوردستانا دهپینن.

١٧ / هه‌ڕه‌نده‌ دۆله‌ته‌ داگیرکه‌ره‌کانی کوردستان، له‌ نێو خۆیاندا زۆر ناگۆکیه‌ش، چه‌ند ساڵ چه‌نگی خۆتاریی، له‌ نێوانیاندا پێیدا، به‌لام هه‌میشه‌ هه‌موویان، له‌ چاره‌سهرکردنی کێشه‌ی کورددا، یه‌ک به‌ری سه‌ره‌نجیان هه‌یه‌. هه‌موویان یه‌کده‌گرن، هه‌یز و تۆنایان یه‌کده‌خه‌من، دۆله‌ته‌کانیان له‌ مه‌ترسیی جۆڵانه‌وی کورد و پاچه‌پاچه‌کردن پرزگارده‌که‌من. چونکه‌ به‌ هیچ شێوه‌یه‌، هیچ دۆله‌ته‌کی داگیرکه‌ری کوردستان، باوه‌ر به‌ هیچ پتکفرلۆکی راسیاری کوردستان ناکا. واتا ئه‌وان، بۆ له‌نیوێردنی کورد، هه‌میشه‌ یه‌کده‌گرنه‌وه‌. که‌چی به‌ پێچه‌وانه‌وه‌، هه‌رگیز کورد، بۆ سه‌ربه‌خۆیی و به‌ره‌مه‌رجدان هه‌می داگیرکه‌ره‌ان یه‌کنه‌گر نه‌بێته‌وه‌. ته‌نیا له‌ یه‌ک شتدا یه‌کده‌گرنه‌وه‌، ئه‌ویش ناگۆکی و دووبه‌ره‌کیه‌. هیچ لایه‌ دان به‌ لاکه‌ی دیکه‌ و هیچ سه‌رکرده‌یه‌ دان به‌ سه‌رکرده‌کی دیکه‌دا ناێ. بۆیه‌ هه‌میشه‌، یه‌کتی له‌ پتکفره‌وه‌کان، وه‌ک به‌رخه‌ نێر، خۆیان به‌ قوربانی نه‌خشه‌ و په‌یلاته‌کانی، یه‌کتی له‌ دۆله‌ته‌ داگیرکه‌ره‌کان کردوه‌، دژی هاوزمان و هاوئێشتمان هه‌کانی خۆیان راوه‌ستان، داگیرکه‌ره‌که‌ش بۆ خۆی هه‌واوه‌ته‌وه‌. کورد له‌ نێو خۆدا یه‌کنه‌گر نه‌بێته‌وه‌. ته‌نانه‌ت دۆله‌ته‌ داگیرکه‌ره‌کان، چه‌ند له‌ نێو خۆشیاندا ناگۆکین، کورد که‌لک له‌و ناگۆکیانه‌ش وهرناگرێ.

8/ ثم رووداوی نزعہ لان، شتیکی دیکہمان ہز دمسہ لہنتی، ندوش نمودہ، کورد تنیا لہ رزانی تہگانہ و لہقہ وماندا، بہر لہ پہ گیتی،

تهایی، برای نسی و لاوازی خوی دهکاتهوه. گه لن جار، ته نیا کارساتیکی گهوری نه نه وهی جولاندووه تی، وهک له سپداره دانسی سه رکرده یه کی کورد، همرس، کیمیاپاراتی کوردستان و نه نفاله کان، همسو لایه کی کوکرده وه، هست و هوشی همسو روله کانی نه نه وه کمی، له ناخوه هواندووه. همسو لاکان بیران له بیکه سی، بیکه سه لاتی، لاوازی، بیتوانایی و لیتقه و ماسوی کورد کرده وه. نه ورش ده بین، زوری زوری کورد، دوی داواکارییه نارواکانی تورک و نه مستریکا راده وستن، داوای نازادی و سه فرازی بز نوجه لان ده کم. همرچه نه نه ممش خوی له خقیدا، همر دهرگه نه یه کی باشه، جارتکی دیکه، یه کیتی ریزه کانی کورد به هیزده کاتهوه، هیزکی مرزی گهوری کوردی، پیشانی دوست و دوژمانی نه نه وه کمان دما. به لام بریا همیشه کورد، له تیرخوذا کوک و ته بابوایه، له رزانی خبات و ناشتیدا، یه کگرتو پروایه، نینجا دمانینی، چون سه رده کمت! نینجا دمانزانی، چون دوژمان دژداده مان، به هیچ شتویه نه نه پانده توانی، پستی کورد له زوی بدن و زه قهری پتیرن!

9/ به راستی، بز نه نه وه یه کی چل میلیونی وهک کورد، بز خاکیکی گهوره و پانویه رینی پینجه سه ده هزار کیلومتری چوارگوشمی وهک کوردستان، مایه ی شرمه زاریه، گمر نه توانی، له گوشه یه کی نیشتمان که ماندا، یه کتکی وهک نوجه لان دالده درن. له کانتیکدا، به سه دن نوزن سیمونی عموپ، فارس و تورک، له دس ریزه کانی خقیان هله ساتون، له کوردستانی بنده می خویاندا جنگایان بزته وه، رقیان لن ده گیری، که چی سرکرده یه کی تیکوشمیری وهک نوجه لان، به هیچ شتویه ناویری، روو له هستیکی نیشتمان که ی خوی پکا! له وانه یه، نه ممش بز دوو هز بگم رتیه : یه کم - سه رانی رتیکراوه کان ناویرن، له ترسی تورک دالده بدن. دووم - پشوندی نوجه لان، له گمل سه رکرده ی رتیکراوه کانی دیکه ی پارچه کانی کوردستاندا باش نیه.

10/ نجه له باشوری کوردستاندا ده بین، مایه سیوه موت سال دهی، خباتی چه کدارسی ده کری، من نه وهی تا نیتا هچمان دسکوتی. دوو سرکرده ی وهک (پارزانی و تالمانی)ش، به خقیان و پارته کانیانه وه، به

شیوه‌های کمی به‌ر دوام کار ده‌کمن و تا نوروز ماونه‌تموه. به ناشکرا ده‌توانن، کاریکمن، پهن و بچن. وا دیاره، له لایه‌کموه نموان به قه‌دور نوجه‌لان، هم مه‌ترسپیان بز سمر داگیرکمرانی کوردستان نییه. هم دژی به‌ر موندیه‌کانی نیسرایل و نه‌میتیکا نین. چونکه نموان زوری کات، زور به ناسانی و به ناشکرا، به ناسانی نو چوار دموه‌ته داگیرکمرانه‌دا، وه‌ک کوتری ناشتی، له شقه‌ی پالده‌دمن و دهرن، بن نموه‌ی کمسن ریگه‌یان لن بگری یا هوولی له‌نیوپردنیان بذا دیاره، گمر نوجه‌لانش له باکووری کوردستان بوویه، له سمر په‌تی ناگزک‌یه‌کانی، نو دموه‌ته داگیرکمرانه یاری‌کردایه، هله‌به‌ته نموش وه‌ک نموان دمایه‌موه.

له لایه‌کی دیکمه‌موه، گمر نوجه‌لان نه‌خشه و پلانه‌کانی، دموه‌ته داگیرکمره‌کانی کوردستانی، به تموایی جته‌به‌جته‌کردایه، هر روزی له‌شکری دموه‌تتکی داگیرکمری، بز سمر لایه‌ن له لایه‌نه‌کان کشیک‌کردایه، هله‌به‌ته زور به ناسانی ده‌توانی، له په‌کن له‌و دموه‌ته داگیرکمرانه‌ی وه‌ک نیران و عترادا، جنگه‌ی خزی بکاتموه، وه‌ک پشله‌ی حموت گیانی لیتن، به هیچ داگیرکمریکی کوردستان نه‌کوژی!

11/ نم پرودلووه، دۆست و دوژمنی نه‌خو و دهره‌ی، بز نه‌تموه‌که‌مان به گشتی و P.K.K به تایه‌ته‌ی ناشکرا کرد. له لایه‌که‌وه، هم‌مو نو کم‌سایه‌ته‌ی، ریک‌خراو و دموه‌تانه‌ی، له‌گمل نموده‌بوون، په‌ناهری رامساری به نوجه‌لان بدری، وه‌ک دۆستکی نه‌تموه‌که‌مان ناسرلن. له لایه‌کی دیکمه‌موه، نمرانه‌ی دژی نوجه‌لان بوون، به تیرورست تاوان‌پانده‌کره، داوایان له نیتالیا ده‌کرد، ره‌وانه‌ی تورکیا بگریتموه، وه‌ک دوژمنی ده‌سه‌گانیان که‌وت‌مروو.

12/ سمرگردایه‌تی P.K.K، له پش هم‌وشانه‌موه نوجه‌لان، پنه‌سته، به نه‌خشه‌ی ستراتیژی، رامساری، سمر‌بازی، پنه‌مندی خزان و پاله‌کانی دیکه‌ی بزورتنه‌ی کوردایه‌ته‌دا بچنموه. چاوژ به به‌رنامه‌ی کار و پنه‌مندی‌ه‌کانیان له‌گمل داگیرکمرانه‌دا به‌خشیتنموه. پنه‌به‌تی بارودوخه نه‌سونه‌تموه‌یی به‌نویکه، هه‌نگاو‌یتن. ریز له رست و نارم‌زو، دید و بزچونه‌کانی، جه‌ماویری نه‌تموه‌که‌مان بگرن. بناغه‌ی پنه‌مندی‌ه‌کی نوی

تونلو تۆزل، له گه‌ل جه ماومردا دا به‌تۆن. واز له له‌خۆ پاییسون، که‌لله‌ره‌قی، تونلو تۆزی، په‌رگه‌ری، تۆله‌سه‌ندنه‌وه و پاوه‌ن‌خوازی به‌یتن. له‌ نه‌و په‌که‌خراوه‌کی خۆشیاندا، په‌رگه‌ریکی دهم‌کراسیانه‌ پیا‌ده‌که‌ن. دلن به‌ هه‌ل‌کانه‌ی خۆیاندا به‌یتن، که‌ل‌ک له‌م نه‌زمونه‌ گموره‌ به‌ وه‌رگرن، تا جاره‌کی ده‌که، تووشی تر لایه‌های له‌و چه‌شنه‌ نه‌بنه‌وه. نه‌گه‌نا گه‌ر هه‌ر له‌ سه‌ر، په‌وشونه‌ کۆنه‌که‌ی خۆیان به‌رۆن، باوه‌رناکه‌م، سه‌د سالی ده‌که‌ش به‌یتن، ته‌به‌کۆشن، هه‌یج به‌ هه‌یج به‌که‌ن!

13/ با به‌ ناسایی، شتی به‌ گه‌لی زۆله‌ کۆرده‌کاندا به‌چ به‌یتن، با توره‌های نه‌تا توره‌کیش باش به‌زانی، نه‌وه‌ته‌ی توره‌که‌کان نه‌مه‌راتۆری عوسمانیه‌یان له‌ توره‌کیای نه‌و په‌رۆدا دامه‌زاندوه، هه‌ولی تواتنه‌وه‌ی کۆرد ده‌من، به‌لام تا نه‌و په‌رۆ نه‌مانتوانه‌وه، نا‌ماجه‌ گلاوه‌کانیان به‌ده‌به‌یتن.

کاتی سالی (1923)، کۆماری توره‌که‌ دامه‌زرا، ژماره‌ی دانیه‌ستوانی کۆرد، له‌ باکووری کۆرdestاندا، نه‌یکه‌ی دوو سه‌له‌تۆن ده‌بو، که‌چی له‌ گه‌ل نه‌و هه‌موو چه‌وساندنه‌وه، ژینۆسایید، راگواسق و تواتنه‌وه‌ به‌دا، نه‌و په‌رۆ دوا‌ی حه‌لتا به‌یتن سال، نه‌ک هه‌ر کۆرد نه‌تواوه‌ ته‌وه، به‌ل‌کۆ ژماره‌ی کۆرد ده‌ هه‌تده‌ی ده‌که‌ زیاده‌یکردوه. له‌به‌ر نه‌وه، به‌اشتر وایه، سه‌رانی تۆرک، هۆشی به‌ به‌ر خۆیاندا به‌یتنه‌وه، که‌تسه‌ی کۆرد به‌ شته‌به‌که‌ی ناشته‌خوازانه و دهم‌کراسیانه‌ چاره‌سه‌ریکه‌ن، نه‌ک هه‌ر وه‌ک له‌ کۆرنه‌وه، قه‌وانه‌ سه‌واوه‌ که‌ به‌ان له‌ده‌ده‌نه‌وه و ده‌ل‌تن: (له‌ هه‌ر کۆری خه‌له‌جه‌ری تۆرک له‌ که‌لتانه‌که‌ی هه‌ل‌کیشرا، گه‌رو گه‌رفتی کۆرد له‌و جه‌به‌ ته‌واوده‌بن). «202،4» یا ده‌ل‌تن: (نه‌وه‌ی له‌م وولاته‌دا له‌ ره‌گه‌زی پاکی تۆرک نه‌بن، ته‌نیا په‌ک مافی ده‌که‌و، مافی خه‌مه‌تکاری و کۆله‌یی). «202-201،4».

14/ هه‌رچه‌نده‌ تۆرکه‌کان، له‌م په‌رۆ نه‌و کۆرdestانیه‌ان داگیرکردوه، هه‌ولی تواتنه‌وه‌ی کۆرdestیه‌ان داوه، به‌لام تا نه‌و په‌رۆ نه‌مانتوانه‌وه، گه‌لی باکووری کۆرdestان له‌نه‌و به‌رن. هه‌رچه‌نده‌ تۆرکه‌کان تواتنه‌وه‌یه‌، په‌ک له‌ دوا‌ی په‌ک، هه‌موو شه‌ر شه‌کانی کۆرد، زۆر به‌به‌زه‌یی یانه‌ به‌کۆرنه‌نه‌وه، به‌لام تا نه‌و په‌رۆ نه‌مانتوانه‌وه، گه‌ر و که‌له‌ی ناگه‌ری شه‌ر شه‌کانی ده‌که‌ی کۆرد دا به‌ر که‌تنه‌وه. هه‌رچه‌نده‌ تۆرکه‌کان تواتنه‌وه‌یه‌، چه‌ندین سه‌رکه‌رده‌ی قاره‌مانی وه‌ک

(میریدر خان، یزدانشهر، شیخ عبداللای نه‌ری، شیخ سه‌لیم، شیخ سه‌عیدی پیران، دوکتور فوولاد، شیخ عبدالقادر و سه‌مید ره‌زا ... تادایان دهرمه‌در کرد و له‌نهورد، به‌لام تا نه‌ورق نه‌پانتوانیه‌وه، وزه له نه‌تموه‌که‌مان به‌ین، رتکه له پتکه‌پاندنی سه‌رکرده‌ی نوی بگرن.

هه‌مورمان ده‌زانین، شوقشی دهرسیم، له سالی 1937دا، زور به شتوبه‌یه‌کی درنده‌ته سه‌رکوتکرا، سه‌رکرده‌ی شوقشه‌که‌شیان، له تهمینی حدفتاوی‌پنج سالی‌دا له سته‌داره‌دا. لهره‌دا به پتیرستی ده‌زانم، سه‌رنجی خو‌نه‌ران، بو دوا گوته‌کانی، شه‌هید « سه‌مید ره‌زا » رابه‌کشم، تا بزانی، چی گوتوه. به‌لن، شمشیره‌ک سال له‌مموهر، شه‌هید فهرمووه‌تی: (هه‌روه‌ک ناگاتان لته‌یه، بزوتنه‌وه‌کی دهرسیم شکا، به‌لام کورد و کوردستان هه‌روا له سه‌ر پتی خو‌ی راوستاوه، زیانی خو‌ی راوه‌بو‌تی، هه‌رگیزاوه‌ه‌رگیز نامری. که‌نجه‌کان به هیچ چمشتی ناپه‌لن، نه‌و بزوتنه‌وه‌یه بکو‌رتنه‌وه. نه‌وان توله‌ی من ده‌ستینه‌وه، بری کورد و کوردستان، به‌روغن ده‌زگی زالمان، سه‌مه‌کاران و نه‌فرین لیبوان) 212,9 ده‌پاره سه‌رکرده‌ی شه‌هید راستی فهرمووه، کورد نه‌تواپه‌وه و کوردستانیش بزنه‌بوو، گوانوی بزوتنه‌وه شوقشگتیریه‌که‌شی، به‌ رتسه‌یه‌ک له دواپه‌که‌کانی تورک نه‌کسو‌ایه‌وه. به زیادشه‌وه توله‌ی سه‌مید ره‌زا و شه‌هیده‌کانی دیکه‌پان، له سوپای تورک سه‌نده‌وه. گه‌ر شوقشی دهرسیم تیکشکا، که‌چی دواپ تزه‌کی په‌لجا سال، جازیکی دیکه شوقشی P.K.K. به‌رپا‌توه. گه‌ر سه‌مید ره‌زا نه‌ما، که‌چی دواپ نه‌ویش، چمندن خو‌نچه‌گولی سه‌رکرده‌ی دیکه، له باخه‌ گه‌وره گه‌شه‌که‌ی نه‌توه‌ی کورده‌ا پشکورت. بزیه گه‌ر نه‌وروش تورکه‌کان، توجهلان له‌نهورم، سه‌به‌پتی به‌ ده‌پان توجهلانی دیکه له‌دایکده‌یت و پته‌ده‌گا. گه‌ر تورکه‌کان هه‌ر له سه‌ر وستی خو‌پان به‌رده‌وامه‌ین، به‌انمو‌ی، گه‌لی باکووری کوردستان تو‌وپریکن، وه‌ک نه‌وه واپه، خو‌به ده‌سه‌لاتی ئیمه‌راتو‌پای عوسمانیه‌وه به‌پت‌ا نه‌گینا گه‌ر کسو‌رتیه‌ن نه‌ین، نه‌و ج‌وره ورتانه‌ناکمن، تورک له‌پالی خواوه، هه‌رگیزاوه‌ه‌رگیز، کورد ناهری، ده‌ین، تا ماون، هه‌ر به‌و داخوه سه‌رنه‌تته‌وه. به‌لام سه‌رشوقشی، رو‌وششی و سه‌ردن، ته‌نیاوته‌نیا بو‌ خو‌ش‌روشان و داگیرکه‌رانی کوردستانه، لاپه‌ره‌کانی مه‌ژوش، گمواهی سه‌کاغان دده‌ن!

بۆه هیچ کوردی نایب، لهوه زیاتر بنیشته تالی ژور دانی داگیر کمران
 بچو تهوه. کورد نه تموه په کی نازا و قارمهانه، ژماره دانیشتوونی چل
 میلیۆن دهن، که چی تا نهیستا، له هه مو مافیتیکی نه تموهی و مرۆی
 پیهشکراوه. له نهیستانه که ی خۆیدا، به خراپهین شتوه ده چوستن دیتوه.
 کورد دوا نه تموهی نه م جیهانه به، له پیتاوی ژبان، نازادی، سهره خۆی و
 سهلماندنی بونی خۆیدا، خهباتی چه کداری دهکا. نهیدی با هه مو نهو کورده
 بهن هۆش و گۆشانه، باش بهزان، کورد نه ده توانی، شوکتی بهن، نه
 هه رگه زاره رگه زیش تیرۆریست بهوه. که رهک تیرۆریست له م جیهانه دا
 هه م، ته نیاته نهیا، سهرانی هه ر چوار دوله ته داگیر کمره که ی کوردستان.
 نایا نهوانی، چوار هه زار گوندی کوردستان سوتاند و روخاند، به هه زار ل
 خه لکی به پرومتهی کوردیان، له قویتی زندانه کانی تورکیادا توند کردوه،
 به سه دان کورد له سه ر جاده کانی تورکیا ده کوژن، تیرۆریستی یا کورد!!! نایا
 نهوانی، (قاسملو و شه رفکه ندی) یان له نهو روپا تیرۆر کرد، تیرۆریستی یا
 کورد!!! نایا نهوانی، به هه زار ل کوری کوردیان، له گه رتووخانه کانی
 عیراقدا له داردا، زۆری زۆری گوند و شارۆچکه کانی کوردستانیان
 ویران کرد، هه لم بهجه و نهوچه کانی دیکه ی کوردستانیان کهمباران کرد،
 ههشت نه نفالی گچکه و گه وره یان کرد، ههشت هه زار بارزانیان کوشت،
 سه ده ههشتا و دوو هه زار کوردی بهتچاره یان گولله باران کرد، تیرۆریستی یا
 کورد!!! نایا نهوانی، له سه ره تای ساله کانی شهسته وه، هه مو خۆلوی
 کوردستانیان به عه ره بکرد، نهوانی نوزه یان له مرۆی کورد بهر به، نهوانی
 تا نهوړش ره گه زنامه ی سوریا، به کورد نادهن، تیرۆریستی یا کورد!!!
 کارساتیکی نه تموهی زۆر گه وره به، تاله بانیه و بارزانی، دم له نهو دهه
 بهوگه نه که ی، سه ده امیتیکی دیکتا تۆری تیرۆریستی شهلاتی په ساو کوژ دهن،
 زۆر به گه رمی دهی مسعود په لمان لکی سه ره سهری و تلیا گفرۆش
 ده گوشن، گه رۆش به مه لا دوا گه وتروه کانی نهیران دهن. که چی ناتوان،
 له گه ل برا کورده هاوخرین و هاو زمانه کانی خۆیادا په ککه مۆن، په کدی له
 نامتیز بگرن، دهی په کدی بهگوشن، بهراپه تی و په کتهی نه تموهی سازگه نا
 له بهی نهو بهراپه تی و په کتهی نه تموهی به، زۆر به ناسانی یاوهش به.

سمراتی تورک ده که نموه، په پامان بڼه نوښه ده که نموه، تا پارتیزگاری
 سنوړه کانی تورکیا پان بڼه پکمن، P.K.K. په تیرورست د اوهن و چمنه
 جارئ، له رڼکه کو تننه که ی نټوان پارتی و په کټی له واشتنون، نموه
 تومار ده که نموه، 2-3، 16، وک تورکیا غزی دمس و قاچی شکایت، نمستی
 ورده پوښ! دپاره، سمرکردی نم رڼکه خراوانه، تاسه زوی نمون، همیشه
 نازناوی پاسمونی سنوړه کانیان پټیبه غش!

 راسته پان سمرسوه، کورد له نټو غوڅو، نه توه په کی ناکوڅ و ناته بایه.
 نه نموه په کی زیندو کوڅی مردو په رسته. با نوجه لان پکوڅی، جا دپنښ،
 نه وانه ی نمور دوی ددږن، له نژکه مری تورک زیاتر چیدیکه پان
 دمسده که وټ! با پزانښ، دوا ی کوڅی نوجه لان، نه و جوړه کورده، چ جوړه
 پرویا که ندیبه کی دیکه ی ژاروی دوزمنان و داگیر کمرانی کوردستان
 پلاوړه که نموه!

نه و کورده پټ هستانه، بهری نموه ناکه نموه، پاکوڅی کوردستان، گور دترین
 بهی نشتانه که مان پټکه ده نټی. نژکه می دوو له سمر سټی هموی کورد،
 لموی دږن، چنن دین شقوشی خوستاویان بهر پاکوڅو، هر هموی
 شقوشه کانش، له لاپن تورکه که نموه، په ناگر و تاسن کوڅی ندرانه توه. له
 دوا ی شقوشی دمرسپه نموه، نممه په کم چاره، په غزی شقوشی P.K.K. نموه،
 گلی کورد هوشنکی په بهر د اډتسوه، بهو شقوشه په هستی نه نموه یی
 دپوښتسوه، که شده کا، دوی داگیر کمری وولاته که ی راده پوښ، داوی
 نازلایی و سمر غزی ده کا. له وانه په، گمر پلټس ی نم شقوشه نه نموه یی
 په ی نم جارش پکوڅی ندرتسوه، کورد به په لجا سالی دیکش، جارتکی
 دیکه نه تواتی، له شوقی غزی بهو لټ! له وانه په، گمر نم چاره کورد، له
 سمر خاکی نشتانه که ی غزی هلکمن، وک ناردی نټو درک پلاوڅی
 پټیکمن، هلی مټرووی وای بڼه هلته که مټسوه. چونکه ناپن، نوممان له
 بهر چن، هلی مټرووی، بڼ نمو که لایمی پشت نمستورنښ و دوستی
 ستراتیژ پان نیبه، هروا به خوڅایی و زووزو هلاکموڅی. (هر هلنکی
 مټرووی بڼ نه نموه ی کورد پټه که موی، گمر له کات و شوقی پټو سټی
 غوڅی، هولی بڼ ندری و نعلوزرتسوه، بڼ نه نموه په کی به چارهی وک

نەتەوێی کورد، دوورنێیه، ئەو هەڵە مێژوویی یە، دواى چەند سالتێکی دووردرێژی دیکەى چاوەڕوانیى لە قایمیان بەتاتەوه. بۆ ئێوە: بەدرخان بەگی بۆتان، لە «1846» دا، مێرنشینهکەى لە کوردستانی بنەمى عوسمانیدا، لە باکووری کوردستان دامەزراند، تورکەکان مێرنشینهکەیان لەنێویدا، پاش سەد سالی گشت، قازی شەهید و هاوڵەکانی، لە «1946» دا توانیان، کە لک لە هەلی جەنگی دوومی جیهانی وەرگیر و کۆماری ئۆتۆنۆمی، لە بەشتێکی رۆژەلانی کوردستاندا داخەزێن. کە کۆمارەکش روخا، پاش «46» سال، گەلی کورد لە باشووری کوردستاندا، بە سوودوەرگرتن لە بارودۆخی نێچەکە و جەنگی دوومی کەنداو، دواى ئەو هەموو جەنگی قەلەزکۆرن، بە کارهێنانی چەکی کیمیاوی، ئەفغالهکان و لەهستانی باشووری کوردستان توانیان، داگیرکەر لە کوردستان بەدەرتن و لە «1992/05/19» دا، هەڵبژاردنی بەکەم ئەنجۆمەنی نێشتەمانیی کوردستان بە ئەلجانبەگەپەن و لە «10/04» ی هەمان سالتیدا، فیدرالیزم بۆ باشووری کوردستان راڤەگەپەن. «187.4» .

له کۆتاییدا ده‌لێم: نێشتمانه‌روه‌ری خاوه‌ن هاوه‌ر، گۆرده‌مه‌روه‌ری دلسۆزه، ناسیۆنالیستی راسته‌مه‌ینه نه وه‌ که‌سانه‌ن، هه‌میشه له به‌ره‌ی گه‌لدا، خۆیان ده‌یه‌ستوه. له به‌تاوی ئامانجه‌ ره‌واکانی گه‌لدا ده‌کۆشن. درمی نه‌خشه و پیلانه گه‌لاهه‌کانی، دوژمنان و داگیرکه‌راتی گۆردستان راوه‌هه‌ستن. له ره‌ژی ته‌نگانه و لێقه‌وه‌مانی نه‌ته‌وه‌که‌یاندا، هه‌رچه‌یه‌کیان پێشکێی، درخشی ناکه‌ن. به‌ ناسانی دوژست و دوژمن له په‌کدی جه‌اده‌که‌نه‌وه.

همسو سه رکودی رتک خراوه کان، همسو رتک خراوه رامپان پیه گانی
کورستان، همله، تاوان و ناپاکیان همپوه و هده، دمن، هر کتسه په به
جیسا، حستپی خوی بز بگری، ناپن، همسو کارته کان پتکه وه
تیکلا و بگری، پتوسته دو شت له پدندی جیسا بگریتموه، رتوکینه،
کتشده تاکه که سپی، پاوه خرازی پارتاپه تی و گرفتی رله ریی، له گمل
کتشده نه توه پیدا تیکلا نه که بن، پتوسته همسو ناگزکی، دورمره کی
و کتسه لاوه کیبه کان، به ته وایی پشگوتی خرن، تمنیا پایه خ به کتسه
سره کیبه نه توه پی پدکی کورد بلری، بزیه، هر چنده نژدلان هملی

زۆری، تاوانی بمراتبەر نه ته وه که ی خۆی کردین، نه وێر وه که سهر کردی
 رێکخراویکی مه زین و شۆرشگێته، ژیاانی له مه ترسی دایه، له سهر هه موو
 کوردێکی نیشتمانیه رووهر پێسته، پشگیری ئۆجه لان بکا، وه که کوردێکی
 نیشتمانیه رووهر و شۆرشگێته پێناستین. دژی داواکارییه کانی توک
 رلوستن، پر و پاگه منده کانی دوژمنان و داگیرکهرانی کوردستان پوچکاته وه.
 هه رچی شتی پێسته، بۆ نه وه ی ژیاانی نه و کورده خه باتگێته، له مردن
 رزگار بکری، پێسته بێ یه که و دوو به زووی بکری.

ستۆکهۆلم
 1998/11/15

بهنی :

هتدی لم بۆچووانه، له رادیۆی کوردیی شاری ستۆکهۆلم، له بهرنامه کانی « ههنگاو »
 بۆ (1998/11/15) و « دهنگی گهلی کوردستان » بۆ (1998/11/20)، له
 وتوێژکی تلهفونیدا باسکراوه.

با جاري پهلۀ نه کهين هيشتا زووه فتواي وا بدهين!

له کوفاري «رهنگين» ي ژماره «103» ي سالي «1997» دا، ماموستاي ميټروونوسمان دوکتور کهمال مه زهمر، کوتارتکي کورتي له ژور ناوېشاني «ويژدن و ميټرو ...» يان دادگي موشيري حممې سلټمان «دا نروسووه. مانگنامي» «پيام» يش له لاندن، دووباره پلاويکردووه. گمر «پيام» نهو کوتاري پلاونه کرداپه ته ووه، له واته يه، زور درونگتر پانديا يه، چونکه همدو پلاو کراوه کورديه کاني کوردستان و عتراق، هروا به ناساني له هيندران، دس همدو کس ناکه وځي. له پهرته ووه، نم دمه ته قتيه لسه نهو پاهه ته که مني دواکه وټ.

نوه ته دوو گوتمان لي رواوه، نوه ته ي راست و چه ي خومان ده ناسين، نوه ته ي پاهرين و شورشه کاني کورد، يک له دواي يک پلاوه پانېتکراوه، باوو پاهير و ميټروونوسمان، دمه بدم و پشته پشته بزمان ده گترنموه، که (نلرسي بدلېسي، مه لاي خه تن و موشيري حممې سلټمان) و کټ و کټي ديکه، ناپاکيېان له کورد کردووه. به لگ نموتا نمور، دوکتور کهمال پامانده چله کټن و ده پورې، بزمان ساغکاتموه، گواپه نمو پساوانه ناپاک نمبون و عه دريانلېتکراوه، بزيه سهره تاي نروسينه که ي بدم شتووه يه ده رازنتيموه و ده لي: (په داخموه جاري وا هه يه درويه کي هلبه سترلوي ليسته بازکي ناحهز به زوري زورداره کي ده کرتېه راستيه کي ميټرووي،

همه‌روان له ناسمانه‌وه ده‌یق‌زنمه‌وه. هی وایان همه‌یه مشتیکیشی ده‌خنده سمر و هک شایهر هر ده‌یلتین و ده‌یلتنه‌وه، نان و پیازی پیوه ده‌خون. نیمه بین بیرک‌رنه‌وی قول، به درژیایی ده‌یان سال تاوانی نیشتمانفرۆشیمان داوه‌ته پال زانا‌په‌کی دورینی و هک مه‌ولانا نیدرسی بدلیسی، یان مه‌لای خه‌تن و که‌سانی تر.

موشیری همه‌ی سلیمانی همه‌ونه‌دیش، یه‌کته‌که له‌وانه‌ی میژوونوسی کورد له‌خوژا، به‌تۆمه‌تیک‌ی هه‌لبه‌ستراو ناوی زباندووه. (5، 10، دياره‌ ههر یه‌کن له‌و پیاوانه‌ی دوکتۆز ناویه‌تیاون، چیرۆک و به‌سهره‌اتی تایبه‌تیی خوڤان همه‌یه. به‌لام با جارڤ، واز له‌ ههر دوو زانای به‌ ناویانگی موسولمان، (بدلیسی و خه‌تن) به‌هتین، تا له‌ ده‌رفه‌تیک‌ی دیکه‌دا، هه‌لمان بۆ ده‌ره‌خسین و به‌سهریانده‌که‌ینه‌وه. هه‌ندە‌ی باه‌ته‌که‌ی دوکتۆز، سهرنجیراکیشه و نه‌وه ده‌هتین، خوڤمانی پیوه مانه‌ووکه‌ین، سهره‌تا سهردانته‌کی نهرشین میژوو ده‌که‌ین، تا بزانی موشیر ناخای همه‌مونه‌د، چۆن کوردی بووه، وا دوکتۆز دا‌کوکی لی ده‌کا؟

پیشه‌کی دهموڤ، به‌لیم: وا بزانی، هه‌موو کوردی‌کی نیشتمانپه‌روهر و دلسۆز، له‌ کانه‌گای دله‌وه‌ هه‌نده‌کرد، له‌ سهرانه‌ری میژووی نه‌ته‌واپه‌تیه‌اند، له‌ نه‌و په‌زه‌کانی کورددا، یه‌ک تاکه‌ کوردی خوڤرۆش و نیشتمانفرۆشی تیه‌دانه‌په‌واپه. به‌لام که‌ باخه‌ پانه‌په‌رنه‌ رازاوه‌ میژووی یه‌که‌ی کورد، و هک باخی زۆره‌ی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه، بین درک نابین، نه‌وه‌یان له‌ دمه‌لانی نیمه‌دا نییه. وا دياره‌ و حوکی له‌مدر وای کردووه ! e، ده‌ین، چه‌می میژووی کوردیش، به‌ی چه‌قه‌لی تیه‌دابه‌ی! که‌واتا گهر له‌ میژووی نه‌ته‌وه‌که‌ماندا، چه‌ند نا‌پاکه‌تیه‌کان تیه‌داه‌له‌که‌وتین، ده‌ین ناویه‌به‌هتین، له‌ خراپه‌کاری، خوڤرۆشی و نا‌پاکه‌دا، به‌ نمونه‌ بیانه‌تینه‌وه، به‌لام په‌تیه‌ست نا‌کا، به‌ خوڤرای له‌مدر له‌ که‌س به‌که‌ین، میژووی نه‌ته‌وه‌که‌مان به‌هتینه‌تین، به‌له‌کوو ده‌ین، نه‌و میژوو، له‌سهر به‌نچه‌په‌کی زانسته‌نه‌ شیه‌که‌ینه‌وه، به‌ به‌له‌گی راسته‌قهنه‌ی میژووی به‌سه‌له‌تین، له‌ که‌لوکولی ده‌روون، هه‌ست و سوڤی نه‌ته‌وه‌ی دورکه‌ینه‌وه، میژووکه‌مان به‌ باشی شهن و که‌وه‌که‌ین و لیکۆله‌نه‌وه‌ی له‌ سهر به‌که‌ین.

دیاره، میژوونو سه کانی نمو سدرده مانه، هر له خوږا شه قوهر، تاریکه شموی کومه لگه کی کورده واریان، بهر ته قه کی تفهنگ نمداوه. چمند جاری جمنگ، له نیتوان سوپای نینگلیز و شۆرشگه ترانی کورددا قه و ماوه، نووانیش چاکی چالاکیان به لاداگردوه و به سمرهاته کانیان به تو مارکردوین. پروداوه کانی نمو جه ننگانه یان چۆن دیوه، به تاییه نیی جهنگی دهره بندی بازیان، هر بهر شتیه بیش نروسوویانه. بویه نه ورۆ، لهو سمرچاوانه زیاتر، هیچی دیکه مان له بهر دسدانییه. جا له راستیدا، سمره نای پروداوه که و کۆکردنه وهی هتزه کان، چۆن بروه و چۆن نه بروه، نیمه نیستا هیچی لهنانانین، به لکورو هر هتندهی لهنه زانین، که میژوونو سه کانیان بۆمان ده گه ترنوه. وهک دوکتور کمالیش، له میژوونو سه کانی نمو سدرده موی کورد و له ده کۆمهنته کانی نهرشیفی بریتانیای و مرگرتوه، ده لئ: (رۆژی حه قدهی حوزه براتی سالی 1919) هتزه که ی جه نرال فریزر له کمرکو و کموه که موته ری و لای نیتواری گه یشته نزیک دهره بندی بازیان. دوی نمو تاریکایی داهات، به پیتی نغشه و پلاتیکی سمریازی ورد بهشتیکی زۆری نمو هتزه، بن نمو نمو دیو ههست بهم دیو پکات، به شاخ و گرد و ته پۆلکه کانداهه لگه تران. تۆبه دورها و تۆبه کانیان سه نگه ری له بازیان لندا. به ره به یانی رۆژی داهاتو نمو هتزه گه وره به له ناکاودا که موته هتیش و له ماوهی چمند ده لقیه به کذا هه مورو شت برابره. 5، 10، به لام لهردها، مشتومره کی نیمه له سمر نه وه نییه، جهنگه که چۆن پروداوه، به لکورو له سمر نمو به، نایا نمو هتزه گه وره به، تنها به شارمزیی خوږیان، به هر دوو بهری رهزه چی کانی دهره بندی بازیاندا هه لگه تران. یا پیتشه کی نغشه و پلاتیان به داترا بهو، چا و ساغتیکی وهک موشیر ناغایان له گه لدا بروه، تا رنکایان به شاندا؟

پیش نمو ی، په ل به نیتو قورلایی نمو باسه به کۆتین، دهمو ی چمند شتتیکی به لگه نه و یست باسه به کم. هتزه که ی نینگلیز موشیر ناغا یا هر خوږو شتتیکی دیکه یان له گه ل بروه، یا که سیان له گه ل نه بروه و هر خوږیان به تنها برونایه، گومانم له وه نییه، هتزی شۆرشگه تره کانیان تیکه دشکان. چونکه نمر پیتوانیه، هتزه که یان تنها له بهرنه وه شکاوه، موشیر ناغایان له گه ل بروه، رنکای به شاندا و ناپاکی له کورد کردوه، وهک هتندی له

میثرو نووسان پاسیده کمن، دوکتوریش به تهرسهوه ناساژی بز دهکا و دهلن: ادوای نمو تیکشکانه گموره به بندوهای نموه بلاویژه گسویه موشیری همه ی سلیمان، که به کتیک بوو له ناسراوانی هممه وند، له پشته وه پنگی نیشانی نینگلیز داوه بزیه هیزه کی جه نرال فریزر توانیویه زهفر به کورد بری. نموانه ی پتیمان وایه کورد هر گیز ناشکی، تایبست لایه نگرانی شیخ مه محمود، نم به بندو وایه بان له ناسانه وه قوئسته وه، چونکه بیسانرویه کی باش بوو بز لیکدانه وه ی تیکشکاندن کسورد. دوایی میثرو نووسانی کوردیش سووک و ناسان کردپانه راستیه کی نه له قاو له ناو تواماری میثرو نووسی کوردیدا 10، 5، دوکتور بز نموه دید و بزچوونه نوپکانی خرقیان بز به ملتین، سنی خالی سهره کی پیش چاوختوین. نهمش کمن دواتر، به پیتی توانا هولدده یین. به کورتی لیمان بدوین.

هرچه نده له هیندن کاتدا، ناپاکی و تیکشکان، پته وندیسه کی توندوتولیان له نتوانادا هیه. گهر کمن، کومه لن، خیلن یا پیکخراونکی رامباری، ناپاکی له گه له کی خقی نه کا، هیزی دوزمن بز سمر سمنگری شوزشگتران بانگنه کا، پیش سوای داگیرکمر نه که وی، دورنیه، سهره نجامی جهنگه که به شیره کی دیکه پشکته وه. به لام ناپاکیه کی موشیر ناغا، هموو شتی نیسه، هیزه کی شیخ تنیا له بهر نموه نه شکاوه، چونکه موشیر ناغا پیش سوای نینگلیز که وتروه، به لکرو نموه تنیا، به یه کن له هزکانی نمو گه سارزدان، به لامارزدان، شهری دهمویه خه و تیکشکانه دادنه ری، نه گینا گمر واشنه بروایه، نموان هر دشکان.

به لام تیکشکانی هیزه که، نه تنیا بز ناپاکیه کی موشیر ناغا ده که رتته وه، نه دهشتوانین، پاسای ناپاکیه کی نموشی پته دین. چونکه هر دوو پرووداوه که، ناپاکی و تیکشکان، شانیشانی به کدی ریشتون و له یک کاتدا پروو باندواوه. واتا هیزه کی کورد شکاوه و موشیر ناغاش ناپاکی خقی کردوه. به لام ناپاکیه کی نمو، تنیا هزی نمو تیکشکانه گموره به نه بووه، به لکرو کومه لن هزی دیکه هه بون، هموو پیکمه بریاری نمو تیکشکانه بان دلوه. نموه راستیه کی بن چهندوچوونه و دمه ته قن هه لناگری. بزیه نوز پتموایه، گمر موشیریش له گمل هیزه کی شیخ بروایه،

لهو جەنگەدا ھەر تێکدەشکان، بەلام ئەوێ گومانی تێدانییە، ئەوێ، ئەنجامی پێکدادانەگە بەو شێوە تێدانییە نەدەشکاوە، شۆرشگێڕەکان تووشی شەری دەسەویخە نەدەبرون، ئەو ھەموو خەلکە پێندارە دەبرون، ئەو ھەموو شەھیدەیان نەدەدا. لەوانە، گەر بیانزانایە، بەرگە ناگرن، ھەر زوو پاشەکشەیان بکەدایە، یا شتێخ مەحمود بە پێنداری نەگیرایە. ھەلبەتە وەک دوکتۆریش باسیدەکا، ئەو لێکدانمۆی دەلتی: (گەر خیانەتی مرشیری ھەمە سەلتەمان نەبۆایە ھەرگیزاوە ھەرگیز نینگلێز نەیدەتوانی بەسەر کورددا زال ببێ. 5، 10، زۆر ساکسار، زیاتر لەو دەچن، لە کەفوکۆلێکی ھەلجروی ھەست و سۆزی نەتەوێی پەو ھەلقولایین. گواپە کورد ھێندە نازایە، نابێ، لە ھیچ سەردەمێکدا، لە ھیچ جەنگێکدا، بە ھیچ جۆری تێکشکن.

گەر پووناپەر و مێژوونووسە کاغان، بەو شێوە لە کوردیان پوانیپن، گەر پرووادیەکانیان بەو شێوە شیکردبێتەو، گەر ئەنجامی تێکشکاندەکانیان بەو جۆرە لێکدایەتەو، ئەو تەنیا نیشانی نەوێ، ئەوان لە باروێخی قۆناغە جیاوازیەکانی مێژوو تێتەگەبشتون، ھەلومەرجی نێوھۆزی و دەرەکی کوردستانیان پەچاونەکردووە، بەلکوو ھەموو توتی ناسا، بۆچوونی نووسەرەکانی پێش خەیان دووبارەکردۆتەو. ئەگینا با کورد، بە نەتەوێکی نازا ناویدەرکردبێ، با بە دەیان لەشکری وەک پۆتانییەکانیشی پوانیپن، بەلام مەرج نییە، لە ھەموو پەلاماردان و پێکدادانەکانیدا، تاهەتایە ھەر سەرکەوتووبووبێ، یا کاتی لە جەنگێکی دیاریکراودا شکستێراپن، ھۆکە بۆ چەند خەڵاتیکی لاواز بگێڕێتەو، بەلکوو کوردیش، وەک ھەموو نەتەوێکی دیکی سەر زوێ ئەم زوێیە، چەندیش نازایین، لە سەرئاسەری مێژووی خۆیدا، لە جەنگەکانیدا درمی دوژمنان و داگیرکەران، بە شێوەیەکی زۆر خراپ شکستراوە. بە پێچەوانەشەو، ھێندێ جاریش، گەلێ سەرکەوتنی مەزنی بەدەستیانووە. بۆ نمونە:

ھێزەکانی پێشمەرگە کوردستان، لە شۆرش (1961/09/11) دا، لە گەلێ لەو نەبەردانە، درمی سوپای داگیرکەری عێراق بە ئەنجامیانداوەگەپاند، سەرکەوتنی زۆر قارەمانانەیان بەدەستیان، وەک لە جەنگە بە ناوبانگەکی

« هندیډین » (12/05/1966) دا رویدا، کسه نمونې جسمه کی پارتیزانې، له مخور دوی، نازای و دلسوزې پشمه رگه کانی نو سردمه یو. کهچی هر نو پشمه رگانه ی همان شورش یو، له به هاری (1974) دا، له زړه ی ناوچه کانی کوردستان تیکشکان، همدو (دشتی هملیر، شاورچکه ی راته، پشدر، رواندز، نیوچه ی بادینان، قهر داغ و ناوچه ی شامزوری ایان، یز دوزمن چولکرد و بهرگریبان پینه کرا. دیاره، نو به کارکی سروشمی جهنگ له قهله مدد ری، چونکه پهنه ندیبه کی توندی به بارودخی سردمه که، ترازوی هتزه کان، ژماره ی جهنگاویرانی هر دو لا، هتزه و توانای جهنگاویره کان، کهرمه ی جهنگی مژدین، جزری چهک، بهرزه و مندی هتزه کانی نهرچه که و دورو بهر مه هده. هروه ها نای، باری جوگرافیا، شیره ی تزوگر افیای زوی و هله که وتی گتو پهانی جهنگه که مان له بهر چی، چونکه جوگرافیا و تزوگر افیای ناوچه که، وهک فاکتور کی گرنک، کارگر تی تاییه تی حقان هده، هتندت جار چارنوسی جهنگه که دیاریده کمن. نو به جکه لموهی، خواردن و ناویش، کارکی په کجار گرنک له مانه وه، ختو اگرتن، بهر دوامیرون و پله ی بهرنگار یونموه ی جهنگاویره کان دهکا، وهک ناپلینز نیش دهلن: (المشکر لمر گمدهی دمروا).

جا با نیشتا پتکه وه، بازې بهر نم باسانده ابدین، سمری به لای بهلکه کانی دوکتور که مالدا شوره که پنه وه، تا بزنین، چوڼ بزمان دمسلمتین، مسترونو و نوسان غه دریان له موشیر تاغا کردوه و به نیشتمان فروش ناویانز اندوه، دوکتوریش لهرچی، داوی لهرودن له گیانی پاکسی دهکا و به نیشتمان بهرور ناویده!

ناشکرایه، لمر روزه وه لشرکه کی شتخ مدحمود، له گل سوی نینگلیز، له ننه درواز که ی دهره ندی بازبان، دمسوره که تیکتالان، له نه نجامدا هتزی کورد تیکشکا و سوی نینگلیز سرکه وت، روونا کبیر، نووسر و رامیاره کانی کورد، له ناخافن و نووسنه کانی ختیاندا، (موشیر تاغای حمده ی سلیمانی همدوه ند)، به ناپاک له قهله مددمن. نم تاوانهار کردنمش هدره ا به ختوایی نه ماتوه، بهلکو له نه نجاسی کرده وه کانیده ا یوه.

تاوانه کەش خۆی لێوەدا دەبێت، ئەو پیاو، سۆپای داگیرگری ئیمپریالیزی بریتانیای، لە پشتمو و بە قاچاغه پێدا، بۆ سەر لەشکرەکی شێخ هێنارە.

بە پیتی لاپەرەکانی «چیم دی»، جەنگە کە لە (22/یونی/1919) دا روویداو. کەچی دواى ئەوێ نزیکەی هەشتا سال، بە سەر ئەو رووداوەدا تێپەردەبێ، نێستاش دەسی ناپاکیی بۆ ئەو پیاو را دهکێشێ.

بەلام ئەو ئەورۆ، بەکەم کەس و بەکەم رووناکبیری کورد «دوکتۆر کەمال مەزھەر»، پێ بە جەهرگی خۆیدا دەنێ، دەبەوێ، پلەو پلەوی نیشتمانپەرورەیی و کۆمەڵایەتیی، بۆ موشر ناغا بەگێڕێتو، دواى ئەوێ ئەو پیاوێ لە مێژووی کورددا، چەند جارێ وەک ناپاکی ناساندووە و دەلێ: (من بۆ خۆم سن جارێ لە نووسینی بلاو کراوی خۆمدا ئەو قەسە لۆکە هەلبەستراوەم تۆمار کردووە، داخە کەم هەر سن جارە کەش بە زمانی رووسی بوون) «5, 10» نێستاش دەبەوێ، ئەو غەدری لە گیانی ناغای هەمەوێند کراو، بە زیادووە تۆلێ بۆ پکاتووە. بۆیە لە کوتایی گوتارە کە پێدا، داوای لێبووردن لە گیانی پاکی دەکا، پروانامە ی پاکی و نیشتمانپەرورەیی بۆ مژدەکا و دەلێ: (من بەش بە حالی خۆم، زۆر بە گەرمی، داوای لێبووردن لە موشری هەمە ی سلیتمان و هۆزی سەرمەزێ هەمەوێند و شۆرمسوارانی دەکەم.) «5, 10»

ئەم دید و بۆجۆنە نوێیە دوکتۆر کەمال، ئەوەمان بێر دەخاتو، کە مێژوو لە گەلێ شۆتێ ئەم جیهانە و لە هێندێ بواردا، چەندین جار خۆی دووبارە و چەند بارە دەکاتو. ئەو تا، دواى پتر لە هەشتا سالی رەهق، نێسکەکانی بێمالە ی رۆمانۆف دوا تزاری رووسیا، لە گۆڕ دەردەهێنێ و زۆر بە پێزەو، لە تەنێشت باوو باپیریانی خۆیانەو دەیاننێژێ. هەر وەها لە سەردەمی خرۆشێشدا، لە پەکیستی سۆڤیەت، پەیکەرە کە ی ستالینیان لا بێر و مافی ئەندامێشمان لێ سەندو، کەچی پاشان لە سەردەمی بێژنێشدا، پلەو پلەوی و پێزی تاییەتیی خۆیان بۆ گێڕاوە. لە عێراقیشدا، هەمووی چەند سالی لەمەوێر بوو، زۆر بە چاکە باسی رۆلێ بێمالە ی شا لە پەسەلیان دەکرد و مەزراگانیان بۆ هەلبەستو. گەر ئەورۆ لە کوردستانی بێدەسی تێپەشدا،

شتن لهو پروداده میژوویی پانه نقیذاته وه، شتیکی سیر نییه!
 بهلام با جارتی، لیره دا هه لوتیسته به بکهین، په له نه کهین، به خوزایی سمری
 قایلپوون بز دوکتور نه له قنچین. هر لمهر نه ووی، میژوونووستکی شارهزا، به
 توانا و ناسراوی وهک دوکتور، سهرمدای گریکوتره ی کلاقی گریفیتیکی
 میژوویی، لهو چه شنه ی بز کردینه توه، نیلی هر له خومانده و بین
 به لکه، له پستی ملی بز بدهین و پشگیری بیکهین.

هر چه نده، بهم هه واله نوییه ی دوکتور، هیندی له پروناکبیر و نووسهران،
 تووشی دله راوکه، دردنکی و رارایی دهن، به چاری گومانده له میژووی
 نه توه که مان دپروانن، وایانلینن، بهر بکه نه وه، پتر به دوی راستیه کاند
 بگمزن. له گمل توه شدا، دوکتور هه ولیداره، تاله مووی باریکی ملی خوی،
 له دس چه قوی تیری میژووی تا و اتباری رزگاریکا. بهلام هشتا زوه و
 زوری ماره، نهو راستیه ی دوکتور دپه وئی، پرومان پتیه تین، به توارایی
 له نتو بیر و هوشی خولندوار و نووسهران به تاییه تیی و کومه لاتی خه لک
 به گشتنهی، جینگهی بکاته وه و وهک راستیه کی بین چندو چون
 بیچه سپتن. چونکه :

1. تا نیتا، هموو سهر جاوه میژوویی پدکانی وهک (پاداشته کانی رفیق
 حیلمی، چیم دی نه حمود خواجه ... تاد)، که نووسره کانیان لهو
 رزگارانه دا، له نتو جمرگی کارمه اته کاند ژیاون، نهو ناپاکییه ی موشر
 ناغایان له نووسینه کانی خویاندا تومار کردوه، تا دواړه کانی ژیاویشیان،
 لئی پشیمان نه برونه توه و هیچ کس تکیشیان پاگانه یان بز نه کردوه. با
 بزاتین، نهو دوو نووسره، لهو باره بده چیمان بز ده گتر نه وه؟

ساموستا رفیق حیلمی، له پاداشته کانیاندا دلتی: (لهم دهر بندوه که به
 لمشکری شتخ محمود ته نراپوهه و گسراپوه، تپه پرن بز له مشکوه کی
 نهنگلنز شتیکی ناسان نهپوه. « شتخ محمود » یس توه ی به بهرا
 نه نه هات، که له لایه کی تره وه پتوانن، له دهر بندوه تپه پرن و هه لمه تیان
 بهر نسم. چونکه له زمانه ی ناسروریه کانه وه تا نهو رزوه، هر لمشکریکی
 دوژمن پروی کر دپته نم وولاته، تا له شپری نم دهر بندو سمرنه که وتین،
 نه پتوانیوه بین بنه تته نهو دپری شاخه کوه. بهلام به « راپهر » ی « موشری

حمه‌ی سلیمان ، به کتیک له ره‌نیهسه په‌گزاده‌کانی « همه‌موند » ، که ساردی و ناگزویی له‌گئل « شتخ محمود » هه‌بوو ، به‌شتیک له له‌شکره‌کی نینگلیز ، په‌پانییه‌ک پتش هه‌تاوکه‌وتن و له‌پنگه‌په‌کموه به بهیری که‌سا نه‌هاتن ، له لای راستی دهره‌نده‌وه به شاخه‌کانا سه‌رکه‌وت. له سفیده‌ی به‌پانا و له کاتیکا که شتخ محمود له به‌رهمی دهره‌نده‌وه به تمه‌بوو ، هه‌لمه‌ت به‌رنه‌سری ، له پشته‌وه دهره‌پان دا. (124.7-125).

لهره‌دا هه‌مۆستا حیللی ، نه‌پها باسی ناپاکه‌په‌که‌ی موشرناغا و دهره‌ندی بازبان ده‌کا. هه‌روه‌ها دوکتوریش هه‌ر باسی نوو رووداو و شونه‌ ده‌کا. به‌لام « نه‌حمه‌د خواجه » ، جگه له جه‌نگه‌که‌ی دهره‌ندی بازبان ، له چهند جتگاهه‌کی دیکه‌ی به‌روه‌یه‌که‌نیدا ، ناوی موشری همه‌موند ده‌هتین ، باسی په‌لاماردان و هه‌رشه‌که‌ی « تاسلوجه » ش ده‌کا ، به چ شته‌ویه ، رۆلی ناپاکانه‌ی خۆی تندا به‌په‌وه .

دوای نه‌وی ، نه‌حمه‌د خواجه ، تابلزیه‌کی ره‌نگاوه‌نگی ، چۆنیتی شه‌ره‌که و نازایه‌تی به‌چموه شه‌راتی کوردمان بۆ ده‌کشتن ، پاشان باسی موشر ناغا ده‌کا و ده‌لتن : (تا پاش نیوه‌رۆ ، تاسلوجه بوو به‌گۆرستانی نوو سوپایه و گیاندار له‌دوژمن برا . وا نه‌زانم ، زابتیک له‌گئل مشیری حمه‌ی سلیمانی همه‌موندازگاری بوو.) (41.1) « نه‌مه نه‌وه‌مان بۆ ده‌سه‌لمتین ، موشر ناغا له مشیری تاسلوجه‌دا به‌شداری کردین ، که چهند رۆژن پتش شمیری دهره‌ندی بازبان رویدابوو . پاشان له جتگاهه‌کی دیکه‌دا ده‌لتن : (له‌و کاتدا ، که له لای حاجی سه‌پید عوممر بووم ، پیاوکی شال سه‌وز به‌سه‌ریان هتتا . له ناو په‌تلاره‌کانیا نامه‌یه‌ک دۆزراپۆه ، داپه ده‌ستم ، له‌رمسوی چی نووسراوه ؟ نه‌مه بوو : له ع. بۆ م. نه‌زه‌ون خ ناچت . پتی وت : نه‌ره‌ مراوی له وشکی مه‌له نه‌که‌یت ، نه‌مه چیه‌ه ؟ وتی سن زابت دایانم ، که به‌په‌م بۆ مشیر ناغا . وتیان بلتن هواردن ناچت.) (45.1) « نه‌مه‌ش نه‌وه‌مان بۆ دهره‌خا ، موشر ناغا نه‌ک هه‌ر له شه‌ره‌کاندا به‌شداری کردوه ، به‌لکوه‌ تووی سیخویشی پنگه‌خته‌وه .

دهره‌ری جه‌نگه‌که‌ی دهره‌ندی بازبانیش ده‌لتن : (له ژهر جله‌وکتشی مشیر ناغای همه‌موند ، که به فرمانی حوکمداری کوردستان کرابوو به سه‌رۆکی

هینزی چه مسجه مال، له لاری چیای دمره ندوه، له چپ و راست و
 روو پروو، به هینزکی سوار می گیان به لاشی هیند پیسه، به سن لیشاوی
 به دپه خستی و خورنمژ، له ناکاو و سپیده عاسماندا هینرشیان
 هینا. (47، 1-48) پاشان دهلن: (له سمر پیشاندن و په یامی مشیر ناغا،
 به برنزاری شتیخ مه حمورود له گمل شتیخ همه غریب به یخسیر گیران و
 بران بز به غداد و دواپی جهنگیش هات. (48، 1)

هه (به ته شتیخ مه حمورود خوی، لهو کاتدا موشیر ناغای دیوه، بزیه نم
 قسه به پاسده کړی، نه گینا چوژن موشیر، شتیخی پیشانی نینگلیزه کان داوه ۱۱؟
 وا بز انم، نم چند کتله به ی لهو دوو سمر چاوه به وه ورمانگرت، گمواهی
 نه وه دهمن، موشیر ناغا لهو سمر دهمدا، پتوهندی به نینگلیزه کانوه هه پروه
 و درمی لشکره کدی شتیخ مه حمورود له کار داپروه. نم دوو پیساروش،
 خوتندوار و پرووناکییری سمر دهمی خویان پروو، لهو باور داتیم، شتیکی
 تایبه تیشیان له گمل موشیر ناغادا هه پروو، تا نم بوختانانده بز
 هه لمه سترا

2. راسته وهک دهموړم ده گتیه نه وه و دهلن: موشیر ناغا له پتندا، له گمل
 شتو شگتیه کان پروه، پاشان له گمل شتیخ مه حمورودا تیکچوړه، بزیه پمنای بز
 بهر نینگلیزه کان پرووه. به لام جکه له ووی، هیچ شتی پاساوی ناپاکی
 نادا، تا نیتستاش، چ به دمی و چ به نووسین، له مسترووی کورددا
 نه به سړاوه، دواپی نم پرووداوه، کسی به نیشتمان پروو به پاسیکردین.

3. هینشتا خوتندوار و نووسمرانمان، به تمواپی ههموړو کونوقوونی
 نووسراوه کانی مشروویان نه پشکیره، ههموړو به لگه نامه کانی نمرشینی
 بریتانیا، به دواپی نم پرووداوه ده گمراون. تمانمت دوکتور خوشی، زور
 لهو کاره دلنیا نییه، بزیه داوا له پرووناکییر و نووسمران دهکا، بز دلنیاپی
 تمماشای به لگه نامه کانی نمرشینی بریتانیا پکمن و دهلن: انم پاسه ی
 موشیری همه ی سلیمان پتووستی به پتدا چوړه نه وه به کی قول. (5، 10، 10)
 همروها دهلن: (خسوزگه نم کوردانده له هه ندرانن، به وردی له ناو
 فایله کانی و مزاره تی هسته عمرات و فریکمواتی بریتانیا ده دوی نم
 پاسه ده گران، چونکه من ههموړی انم بهر دستدا نییه. (5، 10، 10)

که واته پتویسته بزانی، نو ندرشیفه ددوله مهنده برتانیای، چی دیکه ی
 لسمر نو روودلوو به تایبه تیی و لسمر کتشی کورد به گشتیی، له نئو
 هه ناوی ختیدا حشارداوه، تا نو کاته به به لگه و لیکولینهوه، له ههموو
 باری سرلجه کان بدوین، نینجا پتویسته بریار بدهین

4. پاشان دوکتور لسمر باسه که دیروا و دهلت: (لهو سدان به لگه نامه به ی
 نو روزگاره، که من دیومن ناوی موشیری همه ی سلیمان به خرابی
 نه هاتوه. به پتچمه وانوه، لم چه ندانه دا له به لگه نامه به کدا، وهک
 کورد پمرومک ناوی هاتوه. یه کیکه لهوانه ی سمره تای سمیه کان داوای
 مافه ره واکانی کوردی کردوه. (5, 10)

دیی، لهره دا نوو پلتن: مارج نیه، کاتن دوزمنان و داگیر کمرانی
 کوردستان، به چاکه باسی کوردیکیان کرد، به نیشتمانپهروهر له
 قه له میاندا، نیدی نووان راست بکمن و نیشمش باومریان پتچکه یین. چونکه
 پتویسته، بزانی، بزچی بهو شتوه به، به شانوبازویدا هه لدهدن و به
 نیشتمانپهروهری داده نین؟ ناپا نوو سهرده مه ی خوارووی کوردستان، له
 لایمن نیمه ریا لزمی برتانیایوه داگیر کرلوه، خهسله تی نیشتمانپهروهری،
 به چ سەنگ و تهرارزویهک ده کتشر؟ نیشتمانپهروهری لای نینگلیزه کان
 چی ده که بان؟ رهنگوی چۆن بو؟ کت نوو مافه ی هه بو، نوو ناسنامه
 گرنگه به خه لکی بهه خشت؟ نینگلیزه کان یا نووسمر و شۆر شگتره کانی کورد
 بزبان هه بو، بریار بدن، نیشتمانفروش له نیشتمانپهروهر، ناپاک له پاک،
 رمش له سپی جیابکه نهوه؟ جگه لهوانمش، گمر موشیر، به راستیی پیاوی
 نینگلیز بووین و ناپاکی له شۆر شگتره ی شتخ مه محسود کردین، مارج نیه،
 ههموو کاتن، داگیر کمر فایلی ناپاکی پیاوه کانی خۆی، بز خه لکی
 ناشکرلکا و په رده بیان له روو هه لمان، تا ناوی نئوچه واتیان نه تکت و
 خه لکی دیکه ی پت به چه ترستن نهین.

همروه ها، له مئوژووی کۆن و نووی کورددا، چه ندین لمونه ی ناکۆکی و
 ناپاکی، لهو باهه تری موشیر ناخامان هه به. هتندت کس له سهره تادا،
 نیشتمانپهروهر و شۆر شگتر بوون، پاشان ناپاکیان له خاک و نه تموه که ی
 خویان کردوه. هتندیکی دیکمش، ههر له بهر تدا خۆفر و شپوون، به لام

پاشان هۆشيان به بهر خۆياندا هاتۆتهوه، وازيان له ڕنگاي ناپاكسي و دوو منايعتي نهتموهكهيان هيتاوه، بهرانهير به داگيركهرى بهياني راوهستان و راهمپرون. ته نانهت هتدتيكيشيان لهو رتيهدا، گياني پاكيان به داپكي نيشتمان بهخشيوه و له ستيهاره دراوين، به خوتني گمش و ئاليان، پهله چلكنه كاني ناپاكسي ژياني خۆيان شتۆتموه، بهو شتيهويه باجي ناپاكسي خۆيان داوه. بۆ نمونه « پەزدانشير » ناپاكسي له شۆرشه كهي « مير به درخان بهگي بۆتان » كرد، له گهل سوباي توركدا، پهلاماري شۆرشگيره كانهيان دا و ناگري شۆرشه كه پان كوژاندوه. كهچي ههر ههمان « پەزدانشير » ي ناپاك بوو، دواي ماوهيه، گموره ترين شۆرشي دۆي توركه عوسمانيه كان بهرپاگرد. بهيقي بۆجوروني، هتندى له نووسهر و ميژرونوسان، بۆتسي شۆرشه كهي « پەزدانشير »، له ودي « مير به درخان »، گهلتي به تهنتر و گهشه دارتر بووه، له زۆر رووهوه، رتيكوتيكتر، بههيزتر و پيشكومتوتر بووه.

تهوه جگه له ودي ده توانين، لهو بارهيهوه، چهندين غومومي زيندوي ديكي نوئ، له ههموو بهشه كاني كوردستاندا، لاسهر سهراتي نهو رۆي كورد بههتتهيهوه. تهمه گهر شتي بگه يهنتي، تهنيا نهوهيه، سروز له ههموو قوژناغه كاني ژياني خۆيدا لتيدهوشتۆتموه، قاچي بهرو لتيواري چالي رهي ناپاكسي ههلهخۆي و ناپاكسي له خۆي، رتيكهراوه كهي و نيشتمانه كهي بكا. له ههمان كاتيشدا بۆي ههيه، له قوژناغتيكي ديكي ژيانيدا، بهيري له خراپه كاري و ناپاكسيه كاني خۆي بكا تهوه، وهك نيشتمان بهروهي سهرله نوئ تتهه لهجتهتموه، له پيناوي نازادي، سهر بهخۆي و سهر فرازي گهل و نيشتمان به كيدا تتيكهوشتن و قوربانيهدا. جا موشير تاغاش له م ياسايه، بهدهر نهبووه و بهدور نيهيه. گهر له سهردهمي شتيخ مەحموددا، دهسي له گهل ئيشگيلزه كاندا تتيكه لاو كردين، تهنيا بۆ نهوي هشتي شتيخ له زوي بدا، دوور نيهيه، له سبه كاندا پشيمان بهو پتهتموه، وهك دوكتوريش دهلي: داواي صافه رهوا كاني كورد ي كردبن، بهلام جاري نهو گرمانه، له لاپه ره كاني ميژروي نهم ههشتا سالي داوي كورددا، هيچ لهو راستيه ناگيرن، تا نهو روودلوه به تهواوي روونه بهتتهتموه، تا بهلگي نيشتمان بهروهي تاغامان دهنه كهي، ههر وهك ههموو ناپاكتيكي ديكي نهتموه كه مان تماشاده كرين.

پاشان دوکتور به لگه به کی دیکه ده هینتیه و ده لئ: (جه نرال فریزر پیوستی نه به موشری همه ی سلیمان، نه به هیچ کوردیک بوو تا به سمر هیزه کی شتیخ مه حصودا سمر بکوی، هیزه کی نوو بریتی بوو له دوو لهوای پیاده و سواری سیخ و گورگی شهرکمری شاخوایی مه شقیه کراوی پر له چک و تفاق نوئی و ژماره به کی زار له زلیهوش و تخی همه چه شته، که هاتبوونه جفنگی هیزه کی بچوکی بتمه شقی کدم چک و تفاق کون، که تنها باوهریان به کهرامات و تله سمی گولله بنده کی شتیخ مه حصود به رادی یه کهم و کوردایه تی به رادی چوارم له سمنگمری شهره فدا کوی کردبوونه. 5, 10.

تاقیکردنه ی میژویی راهمین و شورشه کانی کورد، نوو عمان بۆ دهرده خا، نم به لگه به بن بنچینه ی له راستیه مه دووره. چونکه داگیرکمرانی کوردستان، گمر لهوش به هیزه تر بوون، گمر سوپا کانیان لهوش گموره تر بوون، گمر سربازه کانیان لهوش زیاتر مه شقیان پتکران، گمر لهوش زیاتر چه کی جوزه جوی مؤدقنیا هه بوون، وهک دوکتور باسیده کا، نووا هیشا همر پیوستیان به یارمه تیی و چاوساغیی خۆلۆرۆشانی نهووخ هه بووه. بۆ نمونه: سوپای داگیرکمری دهوله تی عتراق، که وهک نینگلزه کان سوپا به کی نامۆ و بیانی نیسه، زۆره ی زۆری سربازه کانی، له رۆله ره شوووته کانی که لانی عتراق پتکهاتوه. دهوله تی عتراق، باشووری کوردستان به به شتی له خاکی خۆی و نیشتمانی عه ره ب ده زاتی، وانا شاره زاییه کی باشی له کوردستاندا هه به. که چی له گیل نهووشدا، لهو رۆزه مه نمو دهوله ته عه ره بیسه دامه زلوه، همر کاتی راهمین و شورشه کی چه کداری، له باشووری کوردستاندا بهرپا بوون، سمرانی نمو دهوله ته داگیرکمره، همیشه په نایان بۆ بهر پوازی کوردیی و خۆلۆرۆشانی نهووخ بردووه، تا هتیش بۆ سمر بنگه و سمنگمره کانی پتشمهرگی کورد بهرن. چونکه همیشه له هیزی پتشمهرگه ترساون، وستیویانه، به که مترین زیان، شورشه که جواره مهرگ بکمن. له بهرنه مه، همیشه پیوستیان به جاشه کورد هه بووه، تا وهک چاوساغن پتشیانکمون، پتگیان پشانندن، له گیل نهووشدا، سهرده مه کهش که لئ گتاره، چه کی باشتیر و فرۆکه ی

جہنگی مژدہ نشیان ہدیہ، نمو نعلشانہی (ہمسو شار و شارو چک و گوند و شاخ و داخ و گرد و تہ پزلکہ و دارستان و گژم و پروبار و جوگی کردستانیان ہست بہ ہست ہتاہو) 5، 10، دوتنی لای نینگلیزہ کان دسدہ کہوتن، نموو ہمدان نہخشہ و بگرہ ہاشتریش، لای داگیرکری دولہتی عترایش چنگدہ کون.

نہوہ جگہ لموی، ہمسوی چندہ رژی، پیش نموئی نمو جہنگی دہریہندی بازیان روہدا، شوزشگیرہ کانی کورد لہ تاسلوجہ، پہلاماری سوہای داگیرکری نینگلیزیان دا. جگہ لہ کوژار و ہریندار، وہک دوکتور خوشی دہلن: (لہو شہردا نینگلیزہ کان شکان. بہ پیتی سہراجاہ کانی حقان چوار زلیوش و نوزدہ نوتومبیلی شوزدیان تیکشکتران. 5، 10، جا نییدی خہلکینہ ہمر خوتان ہلتن، ہنزکی واکسم، بہ چندہ پارچہ چہکتکی کونہوہ، لہ ہمزایہ کی وہک تاسلوجہدا، پہلاماری سوہایہ کی گمورہ و ہر جہکی مژدہ نشیان دہلن، (کہ لہ تلمنگی پہرہوتی ماوزمر و ہرنہ و چہقز و خہنجر و تورہ کہہ یک نانہوشکہ بہولاوہ ہیچی تریان ہن نہیون) 5، 10، تنہا ہشت و پندایان، تنہا سہراجاہ و قہلمی ہتزی دس و نوزتیان، ہمر حقان ہوون، وہک دوکتوریش خوی گمواہیان ہز دہدا و دہلن: (تنہا ہاودہیان بہ کمرامات و تلمسی گوللہ بہندہ کی شتخ مسحمسود بہ رادی پہکسم و کسور داہتی بہ رادی چوارہم کوی کردہ پتہوہ) 5، 10، نییدی دوی نمو سہرکموٹہ مسزنہی کورد، دوی نمو تیکشکاندنہ ہتاہووی نینگلیزہ کان، دوی نمو ہمسو زیانہ گہورہ یی، لہ شہری تاسلوجہدا لہ سوہای نینگلیزہ کومت، ہژی دہلن، ژمنہ رال فریزمر لہ ہتزی کورد نہ ترساین و پندای ہز ہر پہکتکی وہک موشر ناغا نہیون ۱۱؟ ہژی دہلن، پتہوستی بہ موشری حممی سلیمان پا ہیچ کوردہ کی دیکہ نہیون، تا بہ سہر ہتہ کہی شتخ مسحمسودا سہر کہوی؟ ناہا دوژمان و داگیرکہ ران، ہز نمو سہرکمون، ہمسو ہتہ بہ کارناہتین؟ لہ ہیچ شتن سلدہ کمنہوہ؟ ناہا مارانگاز لہ خشی مار و میرو ناترسن؟ ۱۱

ہمروہا دوکتور لہ جہنگاہ کی دیکہ کی گوتارہ کہہدا، دہریہی ہتزی شوزشگیرہ کان دہلن: (بہ داخمہ، شتخ مسحمسود ہز نمو کارہ گہورہ یی بہ

هزار ناری عملی و نمسمر و نموسر نموجا توانیسوی سن سمد
 چه کداریک کتیکاته. 10. 15. دیاره، گمر نم ژماره یی دوکتور
 باسیده کا، له بهر ریشانی نمو زانهاریسانه یی له سمرچاره کانداهمن،
 بهر اوریدیانیکه یی، نموا بهزمان دهرده کموی، راست نیسه. چونکه وهک
 سمرچاره کان بهزمان ده گتیرنموه، هتیزه که گه لن لموه زیاتر بهروه. شتیخ مه محمود
 هتیزه که یی خوی به سمر سن دهمته دا دابهشکردوه. دهمته یی پدکم له گمل
 شتیخ قادری برای له نزدیک چه مچه مال، دهمته یی دووم له گمل مه محمود
 خانی دزلی له نزدیک قهرمه نجیر و دهمته یی ستمه ممش له گمل ختیدا له
 دهره ندی بازبان برون. هر به تنها نمو هتیزی شتیخ قادر سمره رشتی
 کردوه، لهو ژماره یی پتر بهروه. لهو باره بهروه، ماموستا حملی دهلن: «د شتیخ
 مه محمود» قهرمانی دا به «د شتیخ قادری» برای که دسه جی به خوی و
 «500 سواری کوردوه به چته» به «که نه کموتته» «4» میل نمو لای
 باگوری چه مچه مال. 121. 7.

بزه تا نهو رژی، همسوز راستیه کان بز جده ماومری گمل، به تهوایی
 رووند بهنموه، بهلکه مینژویی په کان ده یسه لیتن، نمو دید و بزچووانانی
 دوکتور کمال، هروا له خانی گوماندا دهمتنه وه. له بهرنموه، با زور زور
 بهرانه دهن، په له نه که یی، چونکه گمر پدله له تاوانبارکردنی موشریدا کرانن،
 نموا پتوسستانکا، پدله له سرینموی نمو تاواندها بکری، تا جارتیکی
 دیکمش به هله دا نه چینه وه، سرله نوی تاوانباری بکه پنه وه و دیسانموه له
 بزچوونه کاغان پشیمانینه وه. بهلام له گمل هممو نه مانه شدا، دوکتور کمال
 کارتیکی گه لن چاکی کردوه، چونکه له دهرگای باستیکی مینژویی و
 گرنگی داوه، نمو دهرگاهیشی له بهردمی رووناگیر و نووسرانی کورددا، له
 سمر گازی پشت به ناواله یی به جته هتیشوه.

هله به ته کارتیکی زور پتوسست و رهوایه، گمر همسوز کاتن، به چاوی
 گومانموه له همسوز شتیخ پروانن، به دوا یی راستیدا بگمزی، هملیده یی،
 هله کاغان راسکه پنه وه، په له یی تاوانه رمش و چلکنه مینژویی په کان، به
 بهلکه یی نه کا دیسانه بشترنموه، دمی ناپاکه کانی مینژوو، بز پدله کانی
 گمل ناشکراکه یی، ناویان بز پتین و له قاریانیده یی. له همان کاتیددا، نمو

کوردانه‌ی به خوقایی، سوکایه‌تییانپتکراوه، تاواتی ناپاکییان وه‌پالخراره و
 ناویان له‌که‌دارکرلوه، زۆر به دلپاکیی و له‌خوقپوردموه، داوای لیبپوردن له
 گیانی پاکیی خوقیان و نموده‌کانیان بکه‌ین و به‌چاوی رتیره‌هه‌تعماشایانپکه‌ین.
 وه‌ک ده‌لێن، مێژوو له‌قوتانله‌جیاوازه‌کانی کۆمه‌لگه‌ی مرۆفایه‌تیدا، هه‌ر
 خاوه‌ن ده‌سه‌لاته‌به‌هێز و تواناکان نووسپویه‌تیه‌وه‌ و ده‌شپنوسنمویه‌ به‌لام
 هه‌رجنیه‌، نه‌و مێژوو مێژویه‌کی رستدروست به‌ین، ناویانه‌یه‌کی به‌نگه‌رد و
 پالانمای پرووداوه‌کانی، سه‌رده‌مه‌ جیاوازه‌کانی نه‌و کۆمه‌لگه‌یه‌به‌ین. به‌یه‌ ده‌ین،
 پرووناکیه‌ر و نووسه‌رانی کوردیش، په‌ندێ له‌م پرووداوه‌ی سه‌رده‌م وه‌رگه‌رن،
 به‌چاوی وێژدان و راسته‌مه‌وه‌ له‌ مێژوو به‌روانی، به‌ شتیه‌یه‌کی نه‌کادیییه‌انه،
 لایه‌ره‌کانی مێژویی کورد به‌رازینتموه‌، په‌نا به‌ نه‌رشیف و به‌لگه‌نامه‌کانی
 کورد و بیانیی به‌رن، به‌ ده‌سه‌کیمه‌وه‌ بیانگه‌رتنمویه‌ و به‌کاریانبه‌یتن، دوور
 له‌ گه‌رتوگۆلی سایه‌کۆلۆژی، به‌رزوه‌ندی تایه‌تی تاکه‌سیی، به‌مه‌اله‌یی و
 پتکخراره‌یی، مێژویی نه‌تی کورد، به‌ نموده‌کانی داها‌ترومان، وه‌ک چۆن
 هه‌یه‌، هه‌ر به‌و شتیه‌یه‌ش تۆمارکری، نه‌گه‌نا مێژویه‌کی زۆله‌ک و به‌ر له
 درۆده‌مه‌ی لێ ده‌رده‌چن. گه‌ر نه‌پۆش پرووناکیه‌ر، نووسه‌ر و
 مێژوونووسان، له‌ به‌ر هه‌ر هه‌یه‌ به‌ین، چاوه‌ له‌ راسته‌یه‌کان به‌نوقیتن، نه‌وا زۆر
 دلشام، له‌ پاشه‌پۆدا، پۆله‌ شاره‌زا و به‌ نه‌مه‌که‌کانی کورد، هه‌موو هه‌له
 مێژویی یه‌کان راسته‌که‌نمویه‌، مێژویه‌کی راسته‌قینه‌ و گه‌شاده‌ی کوردمان
 به‌ تۆمارده‌که‌ن.

1998/08/08

ته‌بیه‌یی :

ده‌قی نه‌و گۆله‌یه‌ی له‌ (پادلشت و چیم دی) به‌وه‌ وه‌رگه‌راون، ده‌سکاری پتووسه‌که‌م
 کردوه‌، به‌و شتیه‌یه‌ی له‌گه‌ل پتووسی نه‌پۆدا به‌گه‌رن.

قەرز كۆن دەبى، بەلام نافەوتى!

بىر كۈن، نەمە، ۱۹۱۷-يىلى

دوۋى ئەۋەي بەلشە فىكىھ كانى رووس، بە سەرگىزداپەتى لىنىن،
(17/نەكەتەمىرى/1917) دا، كۆدەتا خولتاۋىيە كەپان بە سىرگىمەتەۋى
نەنجامگەپاند، دوا تزارى نىمەراتقۇپاى رووسىا (نىكۇلەي نەلىكساندەرەڭ
رۇمانۇف، 1894-1917) پان ناچار كىرد، ۋاز لە دەسلەت و لەرمانىرەۋا
بەيتىن. بەلام لىنىن بەۋەش ۋازى لىن نەھىتا، بەلكوۋ ھەمەۋىان كىرتن، پاش
بە شىۋە بەكى نارەۋا، خۇي، ھاۋسەرەكەي، مىندالەكانى، پىزىشكى تايىبەت
خىتىزانەكەي و چەند دەسرىتەۋىندىكەپان گوللەھارەن كىردن. دوۋى ئەۋ
لاشەكانىشپان بە تەتۋاپ سوتاندن، ھەر بە كۆمەل لە كۆرۈكدا شاردىپانەۋە
ئىمە لىرەدا، لە ھىزكارە سەرەكەپەكانى، ئەم كىردەۋە خراپەي كۆمۇنىستەك
ناكۆلەنەۋە، چۈنكە ئەۋە كارى ئىمە نىبە و داداگاي مېتروۋمان بۆ لىنىن
ھاۋرىكانى دانەناۋە. بەلام ئەۋە تا ئىستىسا، لە دوۋتەۋى پەرتوۋكەكا
نوسىراون، لە سىر زارەن و لە نىتو كۆمەلەتى غەلەكەدا ھەلاۋە، ئەۋە
كۆمۇنىستەكان دەپانەست، بە يەكجارەكى كۆتايى بە دەسلەتى بىنەمال
رۇمانۇف بەيتىن، لاپەرەپەكى نۆي، لە مېتروۋى نەتەۋەي رووسدا ھەلەدەنەۋە

بىر كۈن، نەمە، ۱۹۱۷-يىلى

دسه‌لالت له دمس کڅولاک، پوړوړا و سه‌رمایه‌داره‌کانی پرووس به‌ستځن،
 دموه‌لتی کره‌کار و جوتیار دامه‌زځن، ژورخانی نابوری و کومه‌لایه‌تی
 کومه‌لگه‌ی پرووس بگوزن، سیمه‌تکی نو‌تی نابوری، له گشت پرووسیا و
 وولاته‌کانی بنه‌سیدا بجه‌سه‌پځن.

هرچه‌نده وا باورو، لټنن لهو باومره‌دلېو، تا په‌کڼ له بنه‌ماله‌ی رومانوف
 له ژباند اېمټن، سه‌ترسېسه‌کی گموره، پز سر پاشه‌پوړی شورشه
 پوړلیتاریاکه‌یان په‌یداده‌کا. دوورنیه، نه‌و بنه‌ماله‌یه دسه‌لات په‌یداکنه‌وه
 و توله‌ی خزیان به‌منه‌وه، دواتریش هه‌سو نه‌خشه و پلانه‌کانی لټنن و
 هاورپ به‌لشه‌فکه‌کانی پوچکه‌نمونه. له‌مرونه‌وه، لټنن بریاریدوه، په
 په‌کجاری و پز تاهه‌تایه، پاکتاریانکا. به‌لام تمز لهو باومره‌دام، گهر نمو
 پوچمونش راسه‌پځن، نموا به‌ستکی زوری هوی نمو کڅوکوزیه، پز
 توله‌منه‌نده‌وه ده‌گه‌رنه‌وه. چونکه اېرا گموره‌کڼی لټنن، نه‌لکسانده‌ر نیلچ
 تولیاتوف، له ریکه‌طراویکی جه‌ی تیرورنسی وک تیرورنیا تولیاتوف -
 ویستی گهل - کاری ده‌کرد. له 1/مارسی 1887 دا، پوچن پېو، له‌واته‌ی
 به‌شدازی له هه‌ولتی گوشتی نه‌لکسانده‌ری سیمه‌ی تزاری پرووسیا دا کرد.
 هوالی نموه‌ی نه‌لکسانده‌ر تولیاتوف گسرا، له 8/ماری 1887 دا، له
 سیداره‌یاندا. 18، 34-35، دپاره، نمو پرووداره له ژبانی لټنن و
 بنه‌ماله‌که‌یدا، همروا پرووداوکی کم پایه‌خ نمېوه، به‌لکوو به‌پنجه‌وانه‌وه،
 تا راده‌یه‌کی زور، کارکی تمولوی له هست و هوشی لټنن کسردوه،
 پتوه‌ندیه‌کی توندی، په باری ددرونی خودی لټنن خنمونه هه‌پوه، له دل
 و ددرونی لټنندا، گریه‌کی سایکولژی گموره‌ی، به‌رانبر بنه‌ماله‌ی
 رومانوف دوسکرووه، پزه له ژور پردی له‌نورې دسه‌لاتی بنه‌ماله‌ی
 رومانوف و پاراستی شورشه‌که‌یدا، به‌و شتوه ترلیدی و درنده‌یه،
 دره‌ختی نمو بنه‌ماله‌یه‌ی له ره‌گورېشوه هه‌لکشاوه.

نم کاره، له سرده‌می خوی و تا دواړه‌کانی دسه‌لاتی کومونه‌سته‌کان له
 په‌کشتی سولیمت، په کارکی باش و شورشگه‌راته له قه‌لمده‌را. په
 شتویه کسرت نمېو، ده‌نگ به‌رزکاتوه و به‌توان، بلن: نم توله‌منه‌نده‌وه
 له‌گهل باومره‌ی ناسمانی و زمیندا ناگورچن، له‌گهل ره‌وشتی کومه‌لگه‌ی

مرزهای تپدا ناکزکه! چونکه کاتن، یه کنی خوی به ده سه و ده دوا و واز له دهسه لات دههتن، نیسی ناهن، بهو شتهویه سزای خوی، مندا، دهسویتهنده کانی بدری و گولله بارانکرتن. پاشان به مردویش وازبان لی نههتنی، لاشه کانیان به که رهمی کیمیاوی بهته تندرین. — ۴۰۰ —
 هرچه نده، ماهه یه کی زور به سر نم کارمه تدا تپه پوو، بهن نهوی کمن له راستی نهو روودلوو ناگادارین، تا له سالی (۱۹۹۰) دا، کوماره یه کگرتوه کانی به کشتی سزلیت هه لوهمانده، پارتی کومونیست له دهسه لات کموت. نیسی کومه لانی خه لک، وهک شاره زهره واته وروولن، لهو زیاتر نه یانتواتی، له ناستی کارمه تدا کانداهه دنگین. ژورنالست و شارهبانی مژوو، به سرانسه ری دهوله تی سزلیتدا بهلاوونه وه، لاهه ری کون و نوبی میژوی نیمه راتقوی سزلیت تیان هه لدا یه وه، زور به کولودلوه، به دوی هه واته کانداهه گمران، کونوقوشنی نه رشتی دزگا جیره جیره کانی دهوله تیان دهه شکنی و وهک مریشک چینه یان تپدا ده کرد. پاشان پهمه دیان له سر، هموو هه لوهمه و تاوانه کانی کومونیسته کان لادا، چمنین ده کومیتی گرنگیان دوزیمه وه، رژه رژه ویش له پهمه بهلاویانده کرده وه و کومیتاریان له سر ده نویسی.

لهو سرده مانده دا، هر زوو تاوانه کانی کومونیسته کان، به رانبر رژه کانی که لانی سزلیت له قاوردا. به تاییه تی دنگوباسی « تیروری سور »، که له سرده می لیتندا دهسپه کرد و له سرده می ستالینشدا، له چله به یه یان تپه پراند، به تموایی گشت وولاته کانی سزلیت و سه راپای جیهانی تنیه وه. جگه لهو به میلیزان خه لکی به چاره یان، له که مینه نه توه می و که لانی جیاجیای نیتو سنوری جوارچتهوی نیمه راتقوی سزلیت، دهه مدهر و پهرش بهلاو کرده وه، له زندی خویان هه لمانکنندن و راپانگوتزان، گرتووخانه و زندانه کانی سپهریایان، له خه لکی به دهه رتانه پرکرد، چمنین میلیژن که می بهتوانیان گولله بارانکرد. به بهی هموو نهو لیکولینه واتهی، مژوونووسان، زانیانی کومه لناسی، پزلیتیککاران و نووسه رانی یه کشتی سزلیت هه لوهمه شاره، بهشانیهان داره، (له سرده می ستالیندا، نزیکه ی ۴۰ میلیون کمس له ناو پراوه. ۶۳.۳۰۰).

په کټ لږو لاسپيله کښانه، دواى تم رووداوانه سمرله نوې هلدرايموه، کاره ساتي لمنځپوردي بنهمالې رومانوټ هو. هر زو دنگو په کله له رومانو کاندې پلاوکر ايموه، وهک ده کومنتن له تېلېفونوندا پېشاندرې. دواى نموي گټره که پان دوزرايموه، لږو رومانو ته نورې، زاناياني رووس و بېاني، له سترغي ساغکردنه وي پاشاوې ټپسکه کانيان دان، بې نموي بېسه لمنځ، ټاپا نو چند پارچه ټپسکه دوزراونه تموه، پتو مندې به بنهمالې رومانو ته وه په؟

هر له سالي (1992) شمو، دمه ته ټپه کي زور توند، له لاپه که وه له نېوان پياوه کاني که نېسه، کومونښته کان و کارمده ساني دولت، له لاپه کي دپکه شمو، له نېوان کومه لاني خه لکدا دروسو. پرساري له گوتېدا هو، نمويش نموه هو، ټاپا ترمه کانيان بې گوتې ساني تايه تېي تزاره کان بگوتې رنموه؟ ټاپا شاياني نمون، له تېنښت گوتې باووا پسران و کسوکاريانمو، په پزه وه بنځرتن؟ نموه هو، دواى نموي، به هڅي هڅندي له زاناکاني جېناتمو سملېندرا، له (90%) نو ټپسکه دوزراونه، بې بنهمالې رومانوټ ده گېرتموه، ټپدي پېارياندا، زور به پزه وه بگوتې رنموه و له شاري «پتېرسېزگ» له که نېسي «پتېرپالټوټسکه پا» دا بنځرتن.

هرچې نده کومونښته کان لږو سمرده ده، په کړدوه کټاپيان به دمه لاني بنهمالې رومانوټ هټا، له بنويځموه دمه لاني رامپاري، سمرپزي و نابورپان هه لکتېشان. په لام وا دپاره، پسران لږو نه کړدېزه، روتې له روتون نابرتن، تر سمر پستېي له جېمپوړي گمل پشارنوه، چونکه له رووي مفرانگي و وړېدانمو، تاوانتکي گموري ميژووي پان، پراپېر نو بنهمالېه کړد. هرېو ها تا نموروش نه پانتوانېوه، ناو و ناوپانگي نو بنهمالېه، له پسر و هوشي نه توهي رووسدا پشه کتېشکېن. پزه دواى نموي نمورې، زياد له هشتا سالي رېهق، به سمر نو کارساته خوښاوېدا تېمېردي، جگه له کومونښته کان، که تا نېستا له سمر پندوباوي خوپان ماون، جارتکي دپکه هڅندي له پياوې ټاپېن و که نېسه، کارمده ساني دولتي رووسپاي لېدرال و زوري روله کاني نه توهي

رووس، دانیان هم تاوانده نا، داوای لیپوردنیان له گیانی قوربانییه کانی
 بنهمالهی رژیم ژانژ کرد. پلموهای کژمه لایه تی و رامیاریان بز گتراموه،
 زور به ریزموه، نیتسه کانیان کوزکردنوه، سهرله نوی به پتی دهنومستی
 نایینی خزان، له (1998/07/17) دا، بز کدنیسه پان گواستمنوه و له
 تمنیشت هاروپایرانی خزانوه ناشتیان. تمنانیت په کتکی وهک « هارس
 نیکز لایه لیچ یه لسن » ی سرزک کزمار ی رووسیای فیدرال و هندی له
 کاره دمسانی دولت، به شتوه په کی رسمیه، لمو پتوره رسمیدا
 بهمداریانکرد. هر لمو کاته دا، « یه لسن » داوای له رژله کانی نتموه ی
 رووس کرد، نمو خمهاته خوتاویمه ی، نزیکه ی په ک سده له رووسیادا
 بهرده و امسروه، له بیر خزان ی بهرنوه، تا په کتسی، برایه تی و
 خوشمروستی، جتکای بهریموه.

همو شتوه دهنین، له لایه کموه، دادگای میژوو سزای تاوانباران ددها. له
 لایه کی دیکشه وه، بزمان رووندیمتوه، نمو ماله ی هارموا پیشتلده کی،
 درنگ بی یا زور، بز خاونه کانیان دهگمیتوه. کور د راستی لمرووه :
 قهرز کون دهن، بهلام نالموتن. بزیه نمو ماله رهوایه، پتر له همشتا
 سالتی دهن، وهک مار له گهر دنی نتموه ی رووسمه نالامو، بز
 خاونه کانیان گهراندوه. نمو قهرزه کونه ی لای کاره دمسانی دولتی
 رووسیا بو، هرچنده کزنیش بو، بهلام هر نه فموتا و دوا په ری میژوی
 تاوانه کانیان هه لداپوه .

له روانگی نم رووداوه گرنکه میژووی یوه دهنان، سن وانده ی گه لن
 پایمخدار هه لته نتیج :

1. میژووی روودار و کاره ساته میللیه کانی هممو پیکه خراوی، گه لن،
 نه توه و کژمه لکه یه کی دیار پکراو، همروا به ساخته تو مارنا کی. گهر له
 سهر دمیکی دیار پکراو شدا، تاکه دیکه تاقوی یا پیکه خراوی کی ره تار
 فاشی، به نارمزوی دلی خوی و به پتی بهر موه ندیه تایه تیه کانی خوی،
 چهند نووسه ریکی به کز پکراو، چهند پتنووستکی خوزرش راگرن، وهک
 ده پانموی، لاپهره کانی میژوویان بز رشکه نه وه، به پتدا هه لدان و
 ستا پشکردن، میژووی خزان، بنهماله و پیکه خراوه کانیان بز برازنتوه، به

شته به کی ناروا، درو به نه پاره گانیان هه له به ست، راستیه مته ژووی به گانیان به به شته ژن، ناو مرژکی پهر تو که قه به تنگ نه مستوره گانیان، درو دوژمن و نه پاره کانی خرقان به به شاخن، مته ژووی تیکوژشان، رابردوی که شته و رابره کانی نه توه که پان به له که دار کمن، نمو جارژکی دیکه ش، نم نه مزمو نه نوقیه ی رووسای لیدرل، نمو به به سه لاندینه وه، لاپه ره کانی مته ژو، به ناروژووی چمند که مس و ریکه خراو لئ ناووسرته وه، شته وانندی مته ژو به مته شته به، تاهه تابه سمرنا گری، په تی درو کووته و راستیه به به جه مایو ری گفله هر دهره که موئ، مته ژوش به مته شته به ی هه به و وه که گفله ده به موئ،، خوی دسه به ژن و دهره سرته وه، نه گه نا مته ژو به کی ساخته و به تهر دهره چن و به به کی زانسته خوی له دسه ده.

به به هر گیز ریکه خراو و پارتیه رامیار به کلان ناتوان، به شته به به کی نه که ده به، روودلوه کانی مته ژو تو مار کمن، ناتوان تاهه تابه مته ژووی کار مه له کانی، قوژله جه جه کانی نه توه که به شته ژن، چونکه چاری مته ژو له ناستی هه له، تاوان و نا پا که به کاندای ته، رۆژ روونا گیر و شار مه زاکانی نه توه، زیت و ورمان و نهووستو، هه چیان لئ تیکنا چن، هه چیان به به سهردا ته پهر نای، کنشیش له دسه زهری کوته کی گورچ که پراسته قه به ی مته ژو، دهره یار تاین، له به نه وه، رۆژ هر دق، هه مو راستیه به کان به به رۆژله کانی گفله دهره کمن، هه مو درو دله سه به کان ناشکران، مته ژووی راستیه قه به ی رابره، که مه له، ریکه خراو، پارتیه رامیاری و سهرجه می نه توه که، به شته به به کی نه که ده به یانه، داد پهر مه رانه، پر له راستیه به رسته ی بین درو دله سه و بوختان، بین که لکه کول و هه لچه و نی دهره و، دور له به به نه دله ی تاکه که مسی، به مهاله و ریکه خراو گانیان نه وه، بین نمو هه به و سۆزی نه توه به ی کار شته به کا، نمو مته ژو به پر له سهره به به، به هه مو هه له به به کانی به به، به هه مو نوچدان و سهر که و نه کانی به به، به هه مو لاپه ره رش و که شه کانی به به، وه که خوی چون هه به، هر ناواش به مته شته به به تو مار بگری.

2. هه رو به نا نمو رووداو، وانه به کی ده که مان به به ده هه توه، نه ویش نه وه به، به به توندو ته ی، توندو به ی، به به به ی، کوشتو به ی و ده که تا تو ی کوته

و هر کوتایبی دئ. هیچ گرفتگی به جهنگی نیتوخرز و به کدی سریندوه چارمه رناکری، گمر بز ماوه به کی کسوت یا دریش، دهرگای نهو تنگوچه لهمه نه تدهویی، رامیاری، نابوری و کۆمه لایه تیهانه خهدهش بکری، نهوا تا سمر ناتوانری، دهنگی جه ماوه ری گهل کپکری. بۆیه پتویسته، هموو گرفته کان به شتوه به کی دپمۆکراسیی، له رینگه دیالوگی رامیاری و دانوستانموه چارمه رناکری، همرگیزاوه هرگیز، پهنا بز بهر به کارهتانی چهک، به کدی له نیتوهرن، کۆکۆیی و کۆده تایی سه رهازی خورتاری نهبری.

3. له لایه کی دپهشموه، نهم تاقیکردنموه میژوویی به گرنه، جارچکی دپهکه نهوه مان فیهردکا، رست و نارغزوی جه ماوه ری گهل، له سمروو هموو شتیکمویه، هیچ کاتن هیچ دیکتاتۆری ناتوانن، بهر به کاروانی بهر ههوشموه چرونی گهل بکری، همر کاتن رۆله کانی گهل بیانمۆی، په ی به راستیه کان بهرن، به همر شتوه به ی، دهسیانیه تدهگا، بز کۆمه لانی خه لکی روونده که نموه، دهسی چه پهل و خورتاری تاوانبارانیش ناشکراده کمن و به سزای میژوویی خزیان دهگه به نن. ته نانهت دواي مردنيسيان، همر کهسه نامه ی کرداری خۆی بز ده خۆنדרه تدهوه، وهک چهند جاری له میژووی په گیتی سۆلیه تده تدا روویدلوه.

لیتهدا پرسباری سهرده رده هتین، نهویش نهوه به، نهم رووداوه میژوویی به نۆتیه ی رووسیا، چیمان بیرده خاتموه؟! له وه لامدا ده لیتین: له کاتیکدا، له رینگای دهزگای هزگانی راگه یاندنی تیتو دهوله تانهوه، گرتیمان لهم ههواله دهین، تاقیکردنموه به کی نزیگ لهو باهه تهمان بیرده که ویتدهوه.

دواي نهوی کۆده تا سه رهازی به که ی (14/هولی/1958) له عتراق روویدا، هتندئ له دانشتووانی شاری به غدا و چهند پارتیکی رامیاری عتراق، په لاماری کۆشکی پاشایه تیهان دا، هموو نهوانه ی دهسگیرانکردن، دهسودمس له نیتوهرنبردن، نهو کاته کۆمه لانی خه لک وایانده زانی، به له نیتوهرچرونی په ماله ی «شا له یسه ل» و دهسویونه کانی، هموو شتی کۆتاییدن، به ههشتی بهرن له عتراقدا دادهه زوی، گورگ و مهر پیکه وه ناو ده خۆنموه

بەلام دواى مارهه، هەر ئەر جەمماوهره بۆي رورنېزده، ئەرەي چاوهروانياندهکرد، وا دهرنهچوو، بەلکوو جگه لهرەي غەدرتکي زۆريان، لهر بنهعاليه کرد، رۆژبه رۆژيش، بارودلغى عىراق بهروو خرابتر رۆي. بۆيه زۆري زۆري ئەر خەلکه، پەشيمانېوئەرە و سەردهمى گۆنيان به ناوات ادهخواست. تەنانەت سمراني دولتهى عىراق و پارتى بهعس، دانيان بهو اهلەيمدا نا، سەرلەنوئى به رۆزموه گۆزەکانيان بۆ هەلبەستنهوه. سەر ئەرەو، خوئيرتکي ساديرمى وەک سەددام حوسەين، خوئى به پتي خوئى سمرداني مزارگەکانيانى کرد.

کاتى ئەر گوتاره بهم بۆنهيموه دەرۆسەين، مەهەستان ئەرە نيه، داکۆکيى له دەسلەتە بنهعاليه زارەکان بهکەين، بەلکوو مەهەستان ئەرەيه، هەموو گۆزاکاريه له سەستيمى رامباري، ناھورى و کۆمەلايهتەي هەر وولاتتیکدا، دەرۆسەين، بىن خوئيرشەق و بەکارهتەنانى زەهروزهنگ جتبه جتبهکرى. هەموو نامانجهکانى گەل دەرکرى، به شتوهرەکى ديمۆکراسي به ديسهتيرى. بەلشەفیکەکانيش، وەک دەميان بهسەر دەسلەتدا گرت، دەرۆسەين، ئەر بنهعاليه بهو شتوهرە پاکتاوئەکەن. بەلکوو لهرهئەرەي، هەر زوو خوئيان به دەسەودا و وازيان له دەسلەت هتەنا، تەنبا بهو لېسانجه رانا، بۆ وولاتتیکى دېکەيان دوروخستنايه تەرە، وەک چۆن دەسلەتدارانى نوئى، له ميسر «شا فاروق»، له عىراق «عەبدولرەحمان عارف» و له زاپرى کۆن «مۆبۆتو سەيسسيکو» يان نەکوشت، بەلکوو رەوانەي وولاتتیکى دېکەيان کردن، چونکە هۆي ئەر پاکتاوکردنە هەرچيه بىن، کوشتنوپرين و کۆمەلکوشى، به پتي هەموو باوهر و ياساپهکى نەرە دولەتانش بىن، به تاوانتیکى گەرە دادرەين.

1998/07/18

بۆره نه بئى، بازه بئى، كلك به نه ندازه بئى!

پۇڭزى (1997/10/25)، سەرۆكى INC - كۆنگرەي نىشتمانىي عىتراق، دوكتۇر نەحمەد چەلبى، لە شارى سىزۆكەتۇم، سىمىنارىكى دەپارەي مىترووى دامەزاندن، چالاكىي، رەوشى INC و عىتراق گرت. ھەرچەندە دەپراپە، سىمىنارەكە كازىرى بەكى پاش نىپەرۆ دەسپەتېكرداپە، بەلام لەمەرنەوى خەلەكچى زۆر كەم ھاتىرون، لە كازىرى سىتدا دەسپەتېكردا دوكتۇر بە ناو، خەق بە سەرۆكى ھىزەكانى ئوقۇزىسىقون و سەرۆك كۆمارى پاشمىرۆكى عىتراق دەزانن، كەچى لەوئى، مەگەر چەند عەرەپەكى برادەرى خەق نامادەپرون، نەگىنا لە (99%) ى بەشدارانى كۆرەكە كوردەپرون. دوكتۇر زياتر لەو دەچو، سەرۆكى ھىزەكانى ئوقۇزىسىقونى كوردستان بىن، وەك لەووى رەمەرى ئوقۇزىسىقونى عىتراق بىن! نەز وەك كوردى، بە ھىچ شەپە نەمىتوانى، لە ناستى ھەمرو نەو شتەنى، پەنەندى بە پاشمىرۆز و كىشە ستراتېگىيەكانى نەتەو كەمەو ھەپو، لە

دوکتۆز هەر له سهره تاوه، به گهروگرهفته کانی گهلی عێراق و باکووری عێراق دهسهپێنکرد. کهم جار زمانی تهته لهی دهکرد و ناوی کوردستانی عێراقی، له دم دهردهچوو. مهگهر له هەر دلی هرا کورده کهی ته نهیشتی، دوکتۆز « له تیف رشید »، نه دلامی سه مرگه دایه تی به کیتی نه شتمانیهی کوردستان و جهنگری سه رۆکی INC، چهند جارتی ووشه ی کوردستان به دهسهیدا هاتین، نه گهنا زۆریه ی جار، هەر باکووری عێراقی به گارد دههێنا. به کورتیهی ده توانین، دهد و بهێجونه کانی دوکتۆز، له چهند رسته به کذا چهپکه به نه وه.

ئه وهی لای نه و گرنگه بو، به رۆوه مندی خفی، INC و گهلی عێراق بو، نه ویش خزی له پروخاندنی رژیم و دامه زواندنیهی دهوله تێکی ده مۆکراسیدا ده وناوند. له باسی مافه کانی گهلی کوردا، باسی مافی چاره نووسی کرد، به مهربن نه و مافه، له چوارچهته ی سنووری عێراق دهر نه چن، رقت له به کیتی خاکه که ی به گیرێ و پارێزگاری به کیتی خاکی عێراق به کری. به ته وایی تهنه که یشتین، نه و فیدرا لیه ی به گهلی باشووری کوردستانی رمواده یینی، رمنگ و پرووی چونه! له وهامی چهند پرسیا ریکدا، دهر بهاری نه رچه کانی که رکووک، خانه قین و ژمنگار ... تاد، زۆر به راشکاوی گوتی: هەر چه نده زۆریه ی دانیه شتووانی نه و نه وچانه، له کورد پێکهاتوون، به لام من ناتوانم، به لێم: نه و نه وچانه به شت له کوردستان پێکهاتین، به لکوو به شتێکن له عێراق. به لگهشی نه و به بو، گوا به له و نه وچانه دا هەر کوردی ته دا نازی، به لکوو عمره ب، تورکمان و ناسوور بهشی ته دا ده وێ. ههروه ها ده یگوت: له به غداش نه یکه ی به ک مه لیفۆن کورد هه به، له بهر نه وه ناتوانین، شاری به غداش به شاریکی عمره یی دا نه یین، به لکوو شاریکی عێراقه. پاشان چهند نمونه به کی له سه ر رووسیا و نه مریکا هه نا به وه، که له راسته دا، فری به سه ر به سه که وه نه بو، به لکوو زیا ته ر به و خۆ قوتار کرد نه بو. دوکتۆز به هه یج شه و به، به وازی له نه وان گه لانی عێراق دا نه ده کرد. له بهی نه و ی زا را و ی گه لانی عێراق به کار به تین، ته نه یا زا را و ی گه لی عێراقی به کار ده هه نا.

به بهی زانستی جوگرافیه ی راسیا یی، فاکته ره کانی هه یزی ده و له ت و به نه ما سه ره که یه کانی جیئۆ لیتیک، به کار هه تانی زا را و ی گه لی عێراق، له جته ی خۆ یه دانه یه. چونکه عێراق ده و له تێکی ناسیۆنال نیه. وانا عێراق له به ک

گهلی هاودنگ و هاوړنگ پټکمهاتووه. بدلکوړ دموله تټکی تهریزواله،
 وانا له چمند کمینه نه تموهی، گمل و نیشتمانکی جیاوازی پټکهااتووه.
 تنانته و عه دبولگرم قاسم «پش، له رږزی (27/ یولی/ 1958) دا، وانا
 تنیا سپارده رږز به سر کډه ناکه یذا تهریزواله، تم راستنیه ی راگه پاند
 و له دستووزی شو کاته ی عترالدا تونسی: (عترالقی نیشتمانی هاوړنگی
 عمرهپ و گورده) 7، 2، 1.

ناشکرایه، نینگلیرکان له سالی (1923) دا، دموله تی عترالقیان دروسکرد.
 به رږز خوارووی کوردستانیان به عترالقی عمرهپهوه لکاند، که تا نوروش
 شو پټکه وهلکاننده هر بهر دموامه، جگه لهوش، ناکوکی و پشپوی له
 نیولن گهلانی عترالدا له نارادایه. تنانته شا فیهسل پتر له شمس سال
 لعموه، له یاداشته نه پټیه کانی خویدا تومار یکردوه و دهلن: (هه تا
 نیست شتی نیسه، ناری گهلی عترالقی، که نعه دهلیم، په راره دلم
 ده جنتی. نمره ی هدیه، جهماورکی زاری خه لکاننکه، سرلث ناتوانی،
 وههر زهینی خوی پدا. دلپان له ههستی نیشتمانی خالیه، بهلام سنگیان
 پره له نمری نایینی، خورافات و هیچ پتومندیهک پټکهااتوه گرتادا.
 کوپراهلی لایه نی شمین، بهرو نازوه ملدنتین و له هممو میریهک هر
 چوننن، وهرسن. نته گره کمانه لم جهماوره، د گمل «تک پټکجهنن،
 رایتنن، فتریکه پین و خارتیهک پنموه، کار وا پروا، نو همولی که دهین،
 بز به دیه پتانی شو نامانجه وه گم پخری، ناشن، به خه پالداپن. 252، 12، 1

لهمرنهوه، له رووی زانست و لوزیکوه، عترالقی دموله تټکی فیه نه تموه و
 نیشتمانه، له دوو گهلی سهره کی عمرهپ و کورد، چمند کمینه نه تموهی
 په کی وهک تورکمان، ناسووی و نمره نی پټکهااتووه. له رووی
 جوگرافیاوه، له دوو نیشتمانی جیاوازی وهک عترالقی عمرهپ و باشووری
 کوردستان دروسپروه. له دوی جهنگی په کممی جیهان، نیمه پالیزم نم دوو
 گمل و دوو نیشتمانه جیاوازی، له نه توه و نیشتمانه گوره رصنه کی
 خویان دلپی. بزیه، هر وه کوو چزن، گهلی عمرهپ له عترالدا، به بهش له
 نه تموهی عمرهپ و عترالقی عمرهپش به پارچه یه له نیشتمانه پانوپره کی
 عمرهپ له قلمده دری، به همان شپوش، گهلی کورد له عترالدا، به

بهشت له نه توهی کورد و باشوری کوردستانیش، به پارچه به له کوردستانی
 نیشتمانی کورد داده نئێ. نه مه وهک راستیه کی مێژوویی و جوگرافیی،
 هیچ جزه دمه ته قن و گۆرانکاریه که هه لئاگرئ، مه گهر چند شۆڤنیه کی
 عمره ی وهک ناغای چه له یی و سه ددام حوسن، به و راستیی و لۆشکه
 له سبب و په نه که نه وه، عیراق وهک دوه له تن، به عمره ب و کورد و هممه
 که مینه نه توه یی په کانه یوه، به بهشت له نیشتمانی عمره ب دله نینا بۆیه
 هه رگه زشتن نییه، ناری گه لی عیراق یی، له بهر نه وه ده یی، له خۆمانه وه
 ده سبه که یی و زاواوه ی گه لانی عیراق به کار به نین.

زاواوه ی گه لی عیراق، ئه ران، تورکیا، بۆگۆسلافا و سۆڤیه ت ... تاد له
به نه رتدا، دوو لایه نی دژ به په کی، وهک نیمه سهرالیزی ئینگلیزی و
کۆمۆنیسته گان، له پشاور به روه نه دیه تایبه تیه گانی خۆیاندا
 دایان شتوه. تا نه ر گه لانه ی له بنده ستان دان، له چوار چه وه ی دوه له تیکی
 فره نه توه و نیشتماندا کۆیان به که نه وه. بۆ نمونه: په کیتی سۆڤیه تی
هه له وشاوه، زیاد له سه د نه توه، گه ل و که مینه ی نه توه یی ئشدا دژیا،
که چی هه ر ده بانگوت: گه لی سۆڤیه ت و به گه لانی سۆڤیه ت ناریان نه مه رن.
 هه ر له سه ره تای دامه زانندی دوه له تی عیراق شه مه، ئینگلیزه گان نه م
 زاواوه یان داناوه و تا نه ور چه هه ر به هه له به کار ده یترئ. نیستا کانی نه م
 هاتوه، نه م هه له یه راست کر تیه وه. چونکه گه ر هه ر که سن، به وا به وه نه کا،
 عیراق له چند گه ل و که مینه یه کی نه توه یی جیاوازی په کهاتوه، واتای
 نه وه یه، دن به مافه نه توه یی په کانی گه ل و که مینه کاندانانی و هممه و یان
 ته نیا به عمره ب داده نئ. که چی دو کتۆر، له بهر نه وه ی تا نیستا، که س نه م
 راستیه نه ی به گۆر ده انمه دلو، ده یگوت: نه م قسانه هی نه توه یی په کانه،
 گه لی عیراق هه ر په ک گه له و جیاوازی له ئه وانیاندا نه یه. جگه له وه ی به
 ئاشکرا خۆی هه له به ماله تاند و نه په زانی، به ویا وه ره شۆڤنیه گانی خۆی
 چۆن لاله په شکا، له هه مان کاتیشدا ده بوست، به زاتیا به ناراسته گانی،
 گوتی به شدارانئ کۆره که به ناخن و باوه ریان یی به نئ. نه نانه ت چه نه
 نمونه یه کی له سه ر گه لی ره وس و نه مه ریکا هتیا به وه، به هیچ جزئی، له گه ل
 وه لانی په سهاره گان و مه به سه سه ره که یه که ی خۆشدا نه ده گۆنجا!

تورکمان، ناسوری و نمره‌نسی لن دژین، به‌لام نومه نومه ناگه‌په‌نن،
نیدی ناسنامه‌ی نه‌توه‌یی پارزگای کمرکوک، هتنده نالۆز و قورسی، به
هیچ شتویه دیارینه‌کری.

کمرکوک وهک ههموو شاریکی دیکه‌ی نهم جیهانه، چهند کممینه‌په‌کی
نه‌توه‌یی تیندا دژن. به‌لام ههر وهک چۆن (مه‌ککه و مه‌پنه)، به‌دوو شاری
عه‌ره‌ستانی سه‌وودیه دادنه‌نن، ههموو به‌لگه و راستیه مئژویی و
جوگرالمیه‌کانیش، نومه دمه‌لمه‌نن، که کمرکوک شاریکی کوردستانه.

ههموها جگه لهو عه‌ره‌مانه‌ی له‌دوایی جه‌نگی په‌کمی جیهان، له‌سنووری
پارزگای کمرکوکدا نیشه‌جێکراون، کوردستان به‌نیستمانی، ههموو ئه‌و
که‌مینه نه‌توه‌یی یانه‌ش له‌قه‌لمه‌ده‌ری، که له‌مئژویه‌کی کۆنه‌وه تیندا
دژن. که‌واتا وهک چۆن گه‌لی کورد له‌باشووردا، به‌به‌شتی له‌گه‌لی عێراق
دانانی، ههموها نه‌وانیش به‌شتی له‌گه‌لی عێراق پێکناهیته‌ن، وهک ناغای
چه‌لمه‌ی ده‌به‌وی، راستیه‌کان چه‌واشه‌بکا!

دوکتۆر له‌مه‌رته‌وه‌ی، دن به‌کوردستانی شاری کمرکوک و نێچه‌گانی
دیکه‌ی باشووردا نهن، خۆی دمه‌له‌تین، خه‌ریکه چاره‌نووسی شاریکی
وهک به‌عده‌ش، که پێشه‌خشی عێراق، ده‌خاته مه‌ترسییه‌وه. گه‌ر به‌و شتویه
چاره‌به‌ری گه‌شته‌گانی گه‌لانی عێراق و ده‌وله‌تی پاشه‌روژی عێراق بکا،
دیاره سه‌رۆک و سه‌رکرده‌به‌کی زۆر دلسۆز، کارامه و به‌رچاو روونه و مانگه
شعویش سه‌ر له‌نێوله‌ دیاره!

به‌لای منوه، دوژمنی ناشکرا، گه‌لانی له‌دوژمنی شاراوو هاشتیره و
مه‌ترسه‌یی که‌مه‌ره. چونکه دوژمنی به‌ناوی دوستانه‌تی گه‌لی کوردوه، له
په‌زه‌گانی گه‌لدا خۆی هه‌شاریدا، مه‌ترسه‌یی له‌دوژمنی ناشکرا گه‌لانی
زیاتره. سه‌ددام به‌ناشکرا دژایه‌تیه‌باندکا، ده‌سانکۆتی، راستانه‌گۆتی،
نه‌غافلانه‌کا، که‌چیاپاران و ژاره‌راغانده‌کا، کمرکوک و ههموو نێچه‌گانی
دیکه‌ی باشووری کوردستان، به‌خاکی عه‌ره‌ب دادنه‌ن. به‌لام وهک ده‌لێن:
ناغای چه‌لمه‌ی گوڕگه و له‌په‌ستی مه‌ردا خۆی هه‌شارداوه‌جا نومه نه‌وێژ،
تعمیا له‌سه‌ر پاره‌وه‌ولی نه‌مه‌تریکا و به‌یتانیای ناغای ده‌له‌وه‌ری، نه‌له
عێراق و نه‌له‌کوردستان، خاومنی هیچ جوژه دمه‌له‌تێکی راستیاری،

سرمایه و نابوری نیبه، قسه‌ی تا بهر لووتی خوی زیاتر پرناگا، که چی
 خاوه‌نی نوو بیره پوچ و دیده گهندلانه، بهو شیویه ده‌دوی و ده‌یه‌وی، به
 فشمافن هه‌لماخه‌له‌تختی. نه‌دی خوانه‌خواسته، نه‌گمر سه‌یه‌نی ده‌سلات
 په‌پداپکا و تنه‌یا خوی بکوی و بیرین، ده‌ین له ژیر چارشیوی دیموگراسی و
 ده‌وله‌تی لیبرالدا، چی به سر گه‌لی باشوری کوردستان به‌تختی؟ تو بلتی
 نهم جارشیان، سدر رحمت بز کفندی پیشو و بهترین!!

من وک کوردی، به لاموه گرنگ نیبه، کن له به‌لدا فرمانه‌وایی ده‌کا،
 به‌لام نه‌وی به لای منوه گرنگه، پیوسته نوو کسه، دان به هموو مافه
 نه‌توه‌یی به ره‌اکانی، گه‌لی باشوری کوردستاندا هین، وک ده‌لتن: ها
 بۆره نهم، بازه‌ین، به‌لام کلکی به نه‌ندازه‌ین!

نمز گله‌یی له دوکتور ناگم، به‌لام رهنه‌یه‌کی گه‌وره ناراسته‌ی سرانی کورد
 ده‌کم. چونکه پش نه‌وی، له سر مافه ستراتیژییه‌کانی گه‌لی باشوری
 کوردستان، له گم‌ل نوو پیاوه‌دا رتککمون، ده‌پویه هموو نوو لایه‌مانه‌ی
 به‌شداریان، له (INC) دا کردوه، همر له سه‌ره‌تاوه، هموو شتیکیان
 له گم‌لدا په‌کلایه‌کردایه‌تموه، نه‌ک هموو کتسه گرنگ و ستراتیژییه‌کان، بز
 پاشه‌روژتکی نادیار هه‌لگرن. وا دیاره نوو کتو و کۆمه‌له رامیارپانه،
 په‌ندیان له رتککه و تنامه‌که‌ی (11/ مارس/ 1970) و مرنه‌گرتوه و
 هه‌رگیزاوه‌رگیزیش که‌لک له مژوو و هه‌رناگرنا له‌وه ده‌چن، کاغه‌زی سپیان
 بز په‌نجه‌مژ کردین، به سه‌روکی خویان و هموو گه‌لانی عتراتیشیان
 داناین، بزیه نه‌ویش وا به‌ناشکرا، نوو هموو به‌یرواوه‌ره شۆلتیجیانه‌ی به
 سر دانیش‌ترواندا هه‌لده‌رشت، په‌کتی له نو‌نمه‌ره‌کانی (ی.ن.ک.) و
 (پ.د.ک.)، و ملا میکیان نه‌ده‌داپوه. ته‌نانت دوکتور و له‌تیف رشید،
 له تنه‌شتیه‌وه دانیش‌ترو، لهو باره‌پوه ده‌نگ له به‌رده‌وه هاتین، ده‌نگ
 لهو پیاوه‌ره نه‌هاتوه‌ به داخه‌وه، نو‌نمه‌رانی هه‌ردوو زله‌تیه‌ کوردستان
 و ترانکه‌ره‌که، له تاو په‌کلای سپنمه‌وه، پاره و ده‌سلات، کتسه ستراتیژی و
 مافه‌کانی گه‌لی باشوری کوردستانیان له به‌ر کردوه، له به‌ری نه‌وی
 داگوکی له مافه‌کانی گه‌لی کورد بکمن، جله کۆنه چلکنه‌کانی خویان، به
 تمافی ناغای چه‌له‌پیدا هه‌لده‌واسی و تنه‌یا لهو به‌لارانه‌دا قسه‌پانده‌کرد، که

پێوهندی به رێکخراوه‌کانی خۆیانوه هه‌به‌و، وه‌ک ته‌وه‌ی کێشهی کورد،
ته‌نیا له‌ رێکخراوه‌که‌ی خۆیاندا به‌یخ، شتێ نه‌یه‌ن، ناوی گه‌لی کورد به‌ن،
به‌لکوه‌ له‌ باشووردا، دوو گه‌لی جهاوازی پارتی و یه‌کیتی هه‌یه‌!

پێویسته‌ سه‌رانی پارتیی و یه‌کیتی به‌ تایبه‌تی، گه‌لی عه‌ره‌یی عێراق و
گشت گه‌لانی دیکه‌ی جیهان به‌ گشتیی، ئه‌و راستیه‌ باش به‌زانن، کێشهی
کورد، هه‌روا کێشه‌یه‌کی لاوه‌کیی و زاده‌ی به‌یری چهند سه‌رکرده‌ و چهند
رێکخراوتکی رامیاری کوردستان و عێراق نییه‌، یا به‌ تاره‌زووی چهند
که‌سن دروسه‌به‌یه‌ن، به‌لکوه‌ کێشهی نه‌ته‌وه‌یه‌کی زیاده‌ له‌ سی ملیۆن مرۆڵه‌،
کێشهی نه‌ته‌وه‌یه‌کی داگیرکراو و دا به‌شکراوه‌، که‌ له‌ هه‌موو جو‌ره‌ مافه‌نکی
نه‌ته‌وه‌یی و دیمۆکراسیی به‌ به‌شکراوه‌، کێشه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی و رامیاریه‌،
پێویستی به‌ چاره‌سه‌رتکی به‌ره‌ته‌یی ناشتیانه‌ و دیمۆکراسیانه‌ هه‌یه‌، ته‌نیا
خۆشی له‌وه‌دا ده‌یه‌یت، هه‌موو لا‌کان به‌ن جهاوازی، دان به‌ مافی چاره‌نووسی
نه‌ته‌وه‌ی کورد، سه‌ره‌خه‌تی رامیاری و نابوو‌ری ته‌وا‌ری کوردستان و
دامه‌زراندنی دموکراتیک یه‌کگرتووی کوردستاندا به‌ن. هه‌موو مرۆڤه‌نکی
به‌وێژدان، پێشکه‌ تو‌خ‌وا‌ز و دلسۆز، به‌ نه‌ته‌وه‌ و نیشتمان‌که‌ی خۆی،
پێویسته‌، دان به‌و مافه‌ سه‌ره‌که‌یانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی کورده‌دا به‌ن.

ئهمه‌ وه‌ک پهرێسه‌په‌نکی سه‌رکه‌یی و تیۆری، له‌ رووی مافی چاره‌نووسی
نه‌ته‌وه‌که‌انه‌وه‌، هه‌یج جو‌ره‌ چهندو‌چرونی هه‌لناگرێ. به‌لام گهر ته‌ماشایه‌کی
بارو‌ڤ‌خ‌ه‌ی ئه‌و‌ڤ‌ۆی کوردستان و ره‌وشی رامیاری، نابوو‌ری، کو‌مه‌ڵه‌یه‌تی
رێکخراوه‌کان و نه‌ته‌وه‌ی کورد به‌که‌یه‌ن، ئه‌وا به‌زمان ده‌رده‌که‌وێ، له‌ رووی
پراکتیک، توانا و ده‌سه‌لاته‌وه‌، نه‌و‌ڤ‌ۆ ئه‌و توانا گه‌وره‌یه‌مان نییه‌، تا له‌
قونا‌مه‌دا ئه‌و ئامانجه‌ نه‌ته‌وه‌یی یانه‌ به‌ده‌سه‌په‌نین. به‌وێه پێویسته‌، له‌ هه‌موو
پارچه‌کانی کوردستاندا، له‌ مافی فیدراڵیی که‌مه‌تر دا‌وا‌نه‌ک‌رێ، له‌گه‌ڵ هه‌و
به‌رجاو‌رو‌نه‌کانی ئۆتۆمسی‌س‌ۆنی، گه‌لانی سه‌رده‌سته‌ی ئه‌و دموکراتانه‌دا
هه‌ول‌ده‌ری، دموکراتیک دیمۆکراسیی فیدراڵیی دا‌به‌زێ‌ند‌رێ، به‌ مه‌رجێ دان
به‌ هه‌موو مافه‌ نه‌ته‌وه‌یی په‌کانی، گه‌لی باشووری کوردستاندا به‌ن، که‌ له‌
قونا‌مه‌دا خۆی له‌ فیدراڵیدا ده‌نێت. به‌ تایبه‌تی له‌ باشووری کوردستان،
له‌ (1992/5/19) دا، په‌رله‌مانتیک شمرعی له‌ لایه‌ن گه‌له‌وه‌ هه‌لبێ‌ت‌ده‌راوه‌،

له 4/ نه کتوهی 1992 شدا، نه غېرودنی نیشتمانی کوردستان، بهیاری
 لسمر سیمستې فیدرالی بز گهلی باشووری کوردستان داوه. 63.5% بقیه
 هر کس و هر لایه نیکې رامیاری کوردستان، لهو بهیاره لابدا و لئی
 پشیمانیتنهوه، به تنیا له گمل دولتی داگیرکمری عیراقد، گفتوگو و
 داترستان لسمر مافه کانی گمل بکا، نهوا تاوان و ناپاکیه کی گموره،
 بهراتیهر نه تموی کورد دهکا.

له گوتاییدا دهلیم: گمر نمور و سهرانی په کخراوه کوردستانیه کان، له
 ناستی « نحممد چهلمی » و هیزه بیدمه لاته کانی نووژنسیونی عیراقد
 نمورین، هاسی مافه رهواکانی گهلی باشووری کوردستان بکمن، نهو
 فیدرالیهی حقیان و بهرلمعانی کوردستان، بهیاریان له سر داوه،
 پتیاانبه ملین، نمدی دهین، له ناستی درندهیه کی وهک « عهلی کیمیاوی »
 و پیاوکوونکی وهک « سمدام حوسین » دا، چی بلقین و داوای چیهان لئ
 بکمن؟! چوونجونی گفتوگوتیان له گه لدا دهکمن؟! به چ شتویه ناوی
 کمرکووک، خانهلقین و نتویه کانی دیکه کی کوردستان دهین؟ وا بزتم، گمر
 نهو پیاوانه، بهو شتویه په رفتار بکمن، کورد پتویستی بهو سرکرده،
 پروناکبهر و نووسمرانه نییه، که له ناستی داگیرکمراندا بیدمگدهین و
 ماتومه لول رادومستق، ناتوان، زار هه لهننهوه و داوای مافه رهواکانی گمل
 بکمن. که چی له کزبونونهو جمماوه ری په کاندا، کانتی مزاد له سر کتشی
 کمرکووک گمر دهین، بز نموی کوملانی خه لک له خشته بهین، جمماوه به
 لای حقیاندا راکتشن، « مسعود بارزانی » کمرکووک به « دل » ی
 کوردستان داوهن و « جهلال تالمبانی » ش به « قوس » ی کوردستانی له
 قه لمددها دپاره نهو جوړه کسمانه، بز په کدی کوشن، تالانکردن،
 ناودپوکردن و کاولکردنی کوردستان، که هیزه به خپوتر، له پلنگ به هه لمه تی
هله پتوی یوزانترن، به لام له ناستی دوزمنه سره کسبه کانی نه تموی
 کوردیشدا، زار له دهماندا نییه!

نمور و کانی نهو هاتوه، له راستیودوستی و رهوایی کتسه که مان، گهلانی
 دراوسن و جیهان تپیکه بهنن، به راشکاوی هممو داخوازیه کانی نه تموی
 کوردیان بز پاسبکه بهین، تا وردمورده، گویمان بهو داخوازیه به رهوایانه ی

نه‌تەوی کورد رابەیتێن. لە هەمان کاتیشدا، کاتی ئەوە هاتوو، گەلاتی
 دراوسێشمان، چاوێ بە باوەر، نەخشە و پلانەکانی خۆیاندا بەخستێنمو،
 خۆیان لە هەموو دیدێکی شۆڤێنیانەی نه‌تەوی بالا دەست رزگار بکەن، تا
 هەموو پێکمو، بە نازایی و بەخستمو، وەک مەرۆک بێن، دەوڵەتە
 هاوبەشە گەلێمان ناو دا ئێکە یەنمو و کاروبارەکانیشی بە رێکوپێکی
 بە رێکوبەری، گەر بە راستیی دەوڵەتەکانی تورکیا، ئێران، عێراق و سووریا،
 وەک چوار دەوڵەتی فرە نه‌تەوی و نیشتمان وان، بە لانه و نیشتمانی
 هاوبەشی نمو گەلانه دادەنێن، ئەگەر با لەو زیاتر، نه‌تەویان بەخەڵاتێن و
 نه‌تەوی کوردیش، لە پێناوی برابەری درۆزانەیی گەلاتی بن دەست و
 سەردەستی هەر چوار دەوڵەتە کەدا، بە کوشت بەدەن!

1997/11/01

تێبینی:

- لە گۆزاری «بەربانگ» ی ژمارە 109 «سالی (1998)» دا پلاوکرۆتەمو.
- کاسێتی کۆرەکم لایە. چارێکی دیکمیش گوێم لێگرتەمو، پاشان بە گوتارە کەدا
 چووئەمو. گوتم: ئەبا هێندێ شت بە هەڵە تێگەشتیم و غەدرم لە چەلەسی کردین!

ستۆكھۆلم
1995/07/25

بەرزان :

سەرۆکی پارتی دیموکراتی کوردستانی یەكگرتوو، مسعود بارزانی
سەرتتیری یەكگرتی نیشتمانی کوردستان، جەلال تالەبانی
سلاویکی کوردانە

هەرچەندە پێشەکی دەزانم، وەلامی ئەم نامە یەدی منیش، وەك وەلامی ئەم
چەند نامانە یەدیكە ی لێدێ، كە تا ئێستا چەندین كەسی نیشتمانپەروری
كورد، چ لە كوردستان و چ لە هەندەران، دەبارە ی ئەم جەنگە نێوخۆییە
مالویرانكەرانە یەدی نیشتمان، تاراستە ی پەرزەتانی كردوو. بەلام ئەز لە
لایەكەوە، هەلۆستی نەتوویی خۆم دەبارە ی ئەم جەنگە چەپە لە دەردەم،
لە لایەکی دیكەشمو، وەك كوردێ بە مافێکی سەروشتی خۆمی دەزانم،
نەگەر دەنگی نارەزایی خۆم دژی ئەم شەرە خۆكۆشێ بەلندبەكمەوه، چونكە
لە ناستی ئەم تاوان و كارساتە نەتووییە یە گەورە بەدا، بەدەنگی كاریکی
زۆر خراپە و نیشانە ی رەزامەندی جەماویری گەلێش دەگەینێ، ئەگەرچی لە
پێدەسلاتێدا ی.

لێرەدا من نامەوێ، لە هەموو مەترسیی و زیانە گەورە و گرانەکانی، ئەم
جەنگە چەپەلە ی نیشتمان، لە سەر ناستی نەتوویی و نیشونەتوویی
بەكۆلەمو، چونكە ئەم جۆرە قسانە زۆر وتراوه و زۆریش لە سەر نووسراوه،
زیانەکانیشی لای هەموو كوردێکی خاوەن هەست و بە هۆش و گۆشیش
پروون و ناشكران، كە ئەنجامی ئەم جەنگە نێوخۆییە ی نیشتمان، چ
مالویرانییەکی لە دوايە، بەلام دەموێ، سەرلجی پەرزەتانی بۆ چەند خالێکی
گرنج رابەكێشم.

1. گەر سەرئێجێکی سەرپێشی لە بارودۆخی ئەوێ جیهان و پێوەندی
رامساری و ململانێ نیشوان هێزە دۆکانی جیهان بەمێن، ئەوا زۆر بە
پروونی بۆمان دەردەكەوێ، جیهانی رامساری ئەوێ و تەرازووی نیشوان
هێزەكان بە تەواوی گۆراوه، ململانێی ناپەزێوێ و جەنگی ساردی نیشوان
هەر دوو سەپەرپاوەرەكە ی خۆرەلات و خۆراوا كۆتایی پێهاتوو. ئەو ی

جاران به هه‌رمه‌کردن، تۆقاندن، خۆئا‌ساده‌کردن بۆ جه‌نگی نه‌تۆمیی و شه‌ری نه‌ستهره‌کان و ئازاوه‌نا نه‌وه، له‌ هه‌ر گه‌ش‌ه‌نگی نه‌م جیه‌هانه‌دا به‌دی‌ده‌هات، نه‌ورۆ هه‌م‌و‌ی به‌ دانیش‌تن، گه‌ش‌ه‌نگۆ و دیالۆگی رامیاریی چاره‌سهرده‌کری، تا گه‌ش‌ه‌نگارییه‌کی گه‌وره‌ی دیکه‌ی جیه‌هانه‌ش، جاری هه‌ر به‌و شتیه‌به‌ ده‌مه‌ننه‌تموه.

2. له‌ به‌ر رۆشنایی نه‌و ستراته‌یه‌ نوێیه‌ی جیه‌هانه‌دا، ستراته‌یری رامیاریی هه‌م‌و‌و گه‌روپ، پارت، شۆرش، گه‌ل و ده‌وله‌ته‌کانی دیکه‌ی جیه‌هانه‌ش گه‌زواوه. رێکه‌خراوه‌کان، ده‌وله‌ته‌کان، جگه‌ له‌ گه‌لانی ده‌واکه‌وتووی رۆژه‌لانی نه‌وه‌ند، ئه‌ستا به‌رمو نه‌وه هه‌نگاوه‌نه‌ن، ته‌مانه‌ت له‌گه‌ل ده‌زمنه‌کانه‌شانه‌دا، گه‌روگرفته‌ی رامیاریی و نه‌تمووی به‌کانه‌یان، به‌ شتیه‌یه‌کی ناشتیه‌خوازانه و ده‌م‌و‌کره‌سییه‌نه‌ چاره‌سهره‌که‌ن، به‌ دانیش‌تن له‌گه‌ل یه‌ک‌دی و له‌ رێکه‌ی دیالۆگی رامیاریه‌یه‌وه، هه‌ول بۆ ده‌زمنه‌و‌ی زمانه‌کی هاویه‌ش ده‌هه‌ن، تا هه‌م‌و‌و لایه‌ پێکه‌وه له‌ ژێر چه‌تری به‌ر له‌ هه‌نشی و ئاسایه‌شدا، له‌ نه‌شته‌مانه‌ هاویه‌شه‌که‌ی خۆیاندا به‌ ئازادی به‌ژین، نه‌ک به‌ هه‌ر گه‌روگرفته‌یه‌کی رامیاریی، سه‌ربازی، ئابووری ... تاد، په‌نا بۆ به‌ر به‌کاره‌ێنانی چه‌ک به‌رن. نه‌و ئاسانه‌جیه‌ نه‌ته‌وه‌یی، رامیاریی، سه‌ربازی و ئابوورییه‌نه‌ی، به‌زووتنه‌وه شۆرش‌گه‌یه‌یه‌کانی گه‌لانی به‌نده‌ستی جیه‌هان ده‌وتنی نه‌یان‌توانی، له‌ رێکه‌ی جه‌نگی درێژ‌خایه‌ن و شه‌ری پارتیه‌زانییه‌وه، به‌ ده‌سه‌یه‌یه‌ن، نه‌ورۆ نه‌و رێکه‌خراو و گه‌لانه، ستراته‌یری نوێی دیکه‌یان بۆ خۆیان هه‌له‌به‌را ده‌وه، چونکه‌ سه‌رده‌می به‌کاره‌ێنانی چه‌ک، بۆ چاره‌سهرکردنی گه‌روگرفته‌کانی نه‌وان پارت و هه‌زه‌ی رامیاریه‌یه‌کان، له‌ سه‌ر له‌ره‌مانه‌یوایی و ده‌سه‌لات له‌ مه‌ژه به‌سه‌ره‌وه، نه‌و ستراته‌یرمه‌ش، ستراته‌یری پێکه‌وه‌ ژیانی هاویه‌ش، زمانی دیالۆگی رامیاریی، چاره‌سهرکردنی ده‌م‌و‌کره‌سییه‌نه‌ و ناشتیه‌خوازانه‌یه‌، تا چاره‌سهری‌کی مامانه‌ندی بۆ هه‌م‌و‌و گه‌روگرفته‌کانی نه‌وان خۆیان به‌دۆز نه‌وه و به‌توانن، پێکه‌وه هه‌له‌که‌ن.

3. سه‌رکردایه‌تی رامیاریی هه‌م‌و‌و به‌زووتنه‌وه شۆرش‌گه‌یه‌یه‌کانی جیه‌هان، جگه‌ له‌ سه‌رکردایه‌تی رامیاریی جوولانه‌و‌ی کورد، که‌له‌کیان له‌م هه‌له‌مه‌رجه‌ تایه‌یه‌یه‌ نه‌نه‌تمووی و گه‌زوانکارییه‌ گه‌وره و گرانه‌ی سه‌سته‌یمی نوێی

جیهانی و مرگرتوه، همو و گپو گرفته کانی نپوان خویان به شتیه به کی
مژدرتانه، شارستانه و دپمژکراسپهانه چارمه رگرتوه. بژ لمونه:
نمرتیریه کان و فله مستنیه کان، که له چه ندین پیک خراوی رامیاری
جیاواز پیکهاتون، له سر زور کتسه و پاسی ناپدولوی، ستراتیژی،
دهسه لاتی رامیاری و فرمانروایی ناکوکن، به لام هرگز کار یکیان
نه کردوه، دژی به کدی به لاماری چهک بدن، دلی دوزنه کانیان به خویان
خوشبکمن، هله میژوویه که به دمی خویان له باره من. که چی نیت به
پتیموانه وه، هرگز به ندان له لاهره رسته کانی میژوی نه توهی پر له
شهرمزلری، ناکوکی، دوه ره کی، ناپاکی و جهنگی نپو خوی خومان
ومرگرتوه، وا دپاره به و زوانهش وهرناگرین!

4. ساده ترین پرنسیپه کانی تلف و بیتی زانستی پزلیتیک و ستراتیژی
سرمایزی، نموهان بژ روونده کمنموه، نه گمر دوولای دژ به بهک، ناکوکی،
دوه ره کی و جهنگی خویان له نپوانیاندا پرویدا، نو دوولایه بژ
ساوه به کی دووردرژ، له سر که له پاچه کرفن، پاکتاو کرفن و لغت پزدنی
به کدی به دوه واسپون، له سر نموه سووربون، لایه کیان لاکه دی که یان
تفریونابکا، به لام هیچ لایه کیان نه پتوانی، به سر لاکه دی که دا
سه رکه وی، به تموایی لغت به ری، به گوردی همو یاسا به کی ناسمانی و
زمنیهی دین، هر دوولایان واز لهو جهنگه خویانیه به پتین و پیکه به کی
دیکه بگرنه بر، ستراتیژی دیکه بژ چارمه رگرتوه تنگوچه له مه کانی
نپوانیان هله پرتین، که نموش، ستراتیژی ناشتی گشتی، زمانی زانست،
ژریتی، پاراستی وولات، به کیتی پزه کانی که له.

به لام من لهردها، تمنیا نمونده ده لیم، جهنگی نپو خوی له باشووری
کوردهستاندا، نموا نیکه سی سالی ره به، خه ریکه به کی قولی خوی،
به تموایی له بهر و هوشی همو مرز لیک کوردها داده کوتن، سی سالی
پیکه له ژر چارشیوری مملاتی ناپدولوی، لهوانی سواوی
پتیکه موتخوایی، کونه بهرستی، پرویاگه ندهی تهره گرنی، کوردها به کی،
شهر گشتی و بهرزه مندی که لدا، ناکوکی، دوه ره کی و جهنگ، له
سهرده می جیا جیادا و له نپوان هر دوولاناندا بهر ده واه، سهره یای نه وهی

گه له کهمان، سی سالی پر له کوږموه وی، نه گبه نیی، دهره دهری و
 ویرانکاری بډ راکتشان، که چی هینستا به ختوخترای پږلوی نازا و
 جوامتیری کورد، به دمی په کدی به کوشتدودن، بدین نموی، هیچ
 نه نجاستیکی چاوه روانکرای همبویت، بدین نه وی، تا نیتستا کوتایی
 دیارین، بهین نموی، هیچ کوردی به تمواری بزانی، نم جهنگه کوردکوږیه
 له سمر چیه! نایا له ماری نمو سی ساله دا، هیچ لایه کتان توانیوتی، لا
 دژه کی بهرانیهری له نیوه ری؟ چارمه ریکی بنمیری بډ نو نه گبه نیی و به لا
 گموره په بدوژیتوه؟ له میژوی چ نه توه په کی ژردمدا پرویداوه، جگه له
 میژوی نه تموی کورد نه ی، له دوو قزله وه شریکا؟ له لایه کموه، له گمل
 داگیرکمر و له لایه کی دیکه شوه، له گمل هتزه کانی نیتوخزدا، سی سالی
 په قیش به دمی خوی پږله کانی بډ کږه پانی جهنگ و مرگ بنیری؟ نایا
 که ی واز لهو جهنگه دهین؟ که ی که من پیسر له بهر موندی بلندی
 کوته لانی ره شوو روتی گه له که مان ده که نه وه؟ خوزگه بډ گه له که مان شان
 پرونده کړدوه، نم شریوه راپه له سمر چیه؟ نایا تاوان نییه، گملی نمو
 هممو قوربانیه ی بډ دلین، به سمدان چار دوږمنی بهتگانه ی داگیرکمر،
 دمی بډ ناموسی ژنان و کیژانی بر دین، به هزاران شهید دی دین، نو
 نه نفالی کچکه و گموری دین، کیسیا باران کرابین، به هزار شریه شق و
 کوږموه وی، له دم گورگی هاری به عس پرگاری بویت، نو گملی نیوه
 له ناواری سمر سنوره کان و پایته ختی دوه تده داگیرکمره کانی کوردستان
 پرگار کورد، نوموژ نیومش بهو شپوه په پاداشتی چاکه ی بده نه وه؟ نایا کانی
 نه وه نه هاتوه، که من به خوتاندا بچنه وه؟ چاوی به بهرنامه و ستراتیژی
 خوتاندا بگیتنه وه؟ پیروی له سکی برسپی پږله کانی نمو گه له هواره
 به که نه وه؟ تاکه ی شری په کدی ده کم؟ نایا لایه کتان ده توانی، لاکه ی دیکه
 به هتزی چک به تمواری له نیوه ری؟

هممو نه زمرونه قورله کانی، میژوی گه لانی جیهان، نموه مان بډ دمه لیتن،
 که هیچ گپروگرفتن، به به کارهینانی چک چارمه رنه کراوه و ناکری،
 سمرکوته ی همیشه ی و تا سمرش بډ هیچ لایه نه بووه و نییه. که واته نم
 شمرد خوکوږیه بډ؟ له پتناوی چیدا دکری؟ جگه له بهر موندی دوږمنان و

داگیرکمرانی کوردستان، بهرزه و نندی کتی دیکه‌ی تیدایه؟ تا کدی درتزه ده‌گشتی؟ نموده درتزه‌ی گشتا، نه‌ک رۆله‌گانی گه‌له‌که‌مان، به‌لکوی تمنانمت دۆست و درۆمنه‌کانیشمان لئی بئزلوون. رۆژی ده‌وستی و دووان شمه، ده‌دی برابه‌کی خۆشه‌وست له‌ کوردستانه‌وه نامه‌په‌کی بۆ نووسه‌ووم و ده‌لێ: ئه‌م شه‌ره‌ کوردکۆژییه‌ وه‌کوو جیسه‌نی لته‌اتوه، هه‌ر ده‌په‌ری و سه‌ره‌له‌داته‌وه. نایا به‌ریکتان له‌ سه‌رنجابه‌کدی کردۆته‌وه؟ نه‌گه‌ر سه‌به‌ی به‌عسی ره‌ستاره‌شایی داگیرکمر، په‌لاماری کوردستانی داوه‌وه و داگیرکردوه، ئه‌شه‌ هه‌ر وه‌ک جاران په‌ناتان بۆ به‌ر شاخ و کتیه‌ سه‌رکه‌شه‌گانی کوردستان برده‌وه، ئه‌و کاته‌ جی به‌ په‌کدی ده‌لێن و به‌ چ روه‌یه‌که‌وه، داوای یارمه‌تی و کۆمه‌ک له‌ جه‌ماوه‌ری گه‌له‌که‌مان و نازادپه‌خوازانی جیهان ده‌کمن؟

5. ده‌ی به‌ریزان ناگاداری ئه‌و بارودۆخه‌ ئه‌وه‌وله‌تیه‌یه‌ بن، که‌ نه‌وێ بۆ بزوتنه‌وه‌ی شۆرشگه‌تیه‌ی نه‌ته‌وه‌ی کورد هااتۆته‌ گۆژی. گه‌لانی ئه‌وروپای مرۆدۆست به‌ گشتی و ده‌وله‌ته‌ دیمۆکراسیی و ناشتیه‌خوازه‌گانی جیهان به‌ تابه‌تی، ئاماده‌ن هه‌موو جۆره‌ یارمه‌تیه‌یه‌ که‌مان به‌دن، کوردستانمان بۆ ئاوه‌دانیه‌که‌نه‌وه، گه‌له‌که‌مان له‌ ده‌س هه‌رمه‌شی سه‌رگ و به‌سه‌تیه‌ی رزگارکه‌ن، جاریکی دیکه‌ نه‌هێلن، سه‌ربه‌زه‌ درنده‌گانی سه‌رای داگیرکمری به‌عس، به‌ ئاره‌زووی خۆیان له‌ کوردستاندا کوشتنیه‌رین به‌کمن، ئه‌ویش به‌ سه‌رجن، خۆمان شت به‌ن، په‌ک به‌ن، کۆک و برا و ته‌ها به‌ن، نه‌گه‌نا نه‌گه‌ر خۆمان له‌ نه‌و خۆماندا وه‌ک که‌وی خۆخۆر هه‌لسوکه‌وت به‌که‌ین، به‌تگاهه‌ با دۆستیشمان بن، به‌ژی ده‌ین، له‌ خۆمان زیاتر، ده‌لیان به‌ ئه‌مه‌ به‌ستۆن؟! له‌ هه‌ندێ سه‌رچاوه‌ی باوه‌ی تکه‌راوه‌ به‌سه‌تۆمه، ده‌وله‌ته‌گانی ئه‌وروپا، نه‌مته‌ریکا، که‌نه‌ده، ئه‌ستراه‌یا ئاماده‌ن، ده‌سی یارمه‌تی بۆ گه‌له‌که‌مان درۆژکمن، کوردستانمان له‌ هه‌موو روه‌یه‌که‌وه‌ بۆ به‌هێژنه‌وه، به‌لام به‌ سه‌رجن ئه‌و جه‌نگه‌ چه‌له‌ی نه‌وان پارتی و په‌گه‌تی به‌وستن و گۆتایه‌یه‌تی. چونکه‌ ده‌لێن: تا جه‌نگ و کوشتنیه‌رین له‌ کوردستاندا هه‌بێ، نه‌وان ئاماده‌نین، یارمه‌تیه‌مانه‌دن، رۆژه‌په‌رۆش، له‌ به‌رنامه‌گانی خۆیان پاشگه‌زده‌نه‌وه. دکتۆر (ئه‌جه‌مه‌دین) سه‌رۆکی گۆنگره‌ی نه‌شته‌مانی کورد له‌ نه‌مته‌ریکا، له‌

چاره پتکه و تیتکی تیلنغیزونی « سەدا، زۆر بە راشکاوێ گوتی:
 کار بە دەستانی وەزارەتی دەرەوی ئەمەریکا دەلێن: ئەم جەنگە نەوخۆییە لە
 باشووری کوردستان بەرپاوە، دایمە زۆرێک لە دەوڵەتێکی گوردیی دوا دەخا.
 بۆ کورت و کورمانجیی دەلێم: هەر کەسێ، هەر لایە، هەر پارتێکی
 رامیاری کوردستان، هەلە مێژووییەکی لە کێس گەلەمان بەدا، بە تەواوی
 دەسبەخاتە بێنی فیدراڵییەکی و ئەم تاقیکردنەوە گەلەمان
 بەخێوێ، دژی ناوای و نامانجە پێڕزێوانی ئەتەوێمان راوەستێ، ئەوا
 لە مێژووی ئەتەوێماندا، ناچارێکی گەورە بۆ خۆی و پێکخراوەکی،
 تۆمارەکا، جا ئەتێ هەر کەس، هەر لای و هەر پارتێکی رامیاری کوردستان
 دەیت، بە بێ.

6. ئەز پێمانوایە، نەورۆ، کەلی شەڕ و ناشیی، چ لە نەوخۆ و چ لە گەل
 داگیرکەرێدا، بە دەس سەرکێشێ پارتی و پەکیستی، لە سەر
 هەموو شیانە بە دەس بە پێزێوان. جا ئەگەر کەسێ، بەزەبێت بە کۆمەڵاتی
 رەشپووتی گەلەماندا بێت، بەرێوە نەبێ بەندی پێزێوان و
 ئەتەوێ، پێش بەرێوە نەبێ تاکە کەسێ، بە مەلەیی و پارتا پەتی تەسکەو
 پەخێ، ئەوا هەموو نامانجە کاتێ دەتێ، ناوای دێرێکانی دۆشمان و
 داگیرکەری کوردستانیش، گۆڕدە کێن. چونکە ئەتەوێمان ئەتەوێ دەتوانن،
 بەرپاڕدەن و ئەو جەنگە ناھەموارە راوەستێن، چارەسەرێکی بەرپەتی، بۆ
 ئەو بارودۆخە ئالۆزی کوردستان بەدۆزێوە، ئەگەر ئەو ئەگەر و لە سەر
 هەمان رێبازی شەڕخوازی خۆشتان بەرپاڕدەن، پێش هەموو کەسێ، ئەتەو
 بەرپاڕدەن، خۆی شەهیدان، داگیرکەر و مێژو و پێڕزێوان.

7. تاگۆ ئەتەوێ گەلێ گوتار و نامێلکەم، لە سەر جەنگی نەوخۆ نووسێوە،
 لە هەموو ئەو نووسێوانەشدا، هەر دوولام وەک پەک تاوانبار کردووە.
 ئەزانەت ئەتەوێ کەسێ گەلێ ئەوێ ئەتەوێ، ئەتەوێ: چۆن دەیت، هەر دوولا
 وەک پەک سەرپێکێ؟ هەر دوولا وەک پەک پێکێ؟ لە وەڵامدا دەلێم:
 هیچ لایەنێ لەو دوولا پەنە شەڕکەر، فریشتە نازادێ و پێکێ دێو کراسی
 نین، تا نوێ لە سەر دامەتێیان پێکێ، لایەنەکی دێکەشیان ئەتەوێ
 شەڕخوازی و دێکەتێزی نین، تا بە هەموو شێوە ئەتەوێ لێ پێکێ.

لای من تهنیا گرنک نموده، خونی کورد به دمی کورد نمری، همورو
 کپور گرفته کانی نتوان باله کانی بزوتنه وی کوردایه تی، به رتکه به کی
 ناشتیه خوازانه، دیمو کراسیانه و شارستانیه پانه چارمه سیرکری، واز له
 یاسای جهنگل بهتری، حوکومه ته فیدرالیه کهم له کیس نه چن، مندالانی
 کورد چیدیکه نه نفال و کیمیا باران نه بهینه وه، جا نیدی کن دهن به بهگ و
 پتشره، کتی دیکهش دهن به قره و پاشره له کوردستاندا، به قهدهر سهره
 دهرزیهک دلی من دانا خورینتی بزیه له نتوان دیکتاتوری و دیمو کراسیدا،
 له نتوان جهنگ و ناشتیدا، له نهران ناپاکی و نیشتمانیه رومیدا،
 همیشه دزی دیکتاتوری، جهنگ و ناپاکیم. دیمو کراسی، ناشتی و
 نیشتمانیه رومیش هله دهرزیم. بهرزه وندی نه ته وه کهم له کوی ی، پهل به
 نموی ده کوتم. نهو بهرزه وندی نه ته وه کهم، له شمری کورد کویدا نییه،
 بزیه دزی نهو شهره چه پهل و به همورو شهویه گلایده کهم، دزی همورو
 گتیره شتین، ناژاوچه، هله مرست و شهر خواز تکیشم، که دیانوی،
 ده لاکه ی ناگوسیه کانی نتوان پیره کانی گهل ناواله تریکمن، زامه کان
 قولش یکن.

بهلام لیره دا پرسپاری خوی دینیتیه پتشره وه، نمویش نموده، نه گمر نه
 جهنگه کورد کوژی به له سهر نهو بهن، لایه کتان بهیوی، کوردستانغان به
 رزگارکا و دوهل تیکی ناسپوزالی سهره خوی به کگرتوی کوردستانی
 دایم زینتی، لاکه ی دیکمستان دزی نهو بهیرو باور و نامانجه ستراتیژیه یانی
 گهله کهمان راهبوستن، بهیوی، داگیر کمری به عس به کوردستان به گتیرینه وه،
 نهوا لهو کاته دا دهن، همورو کوردیکی به ویردان و نیشتمانیه رومر،
 هله لوتیستیک نه ته وه یی روون و ناشکرای هه یی، همر کورد دیکهش،
 همر چه به کیش هکا، له پتناوی به دیه پناهی نهو نامانجه بهیرو زاندا، ره خندی
 لقی ناگسری، بهیگرممان ده شبن، شگسری نهو لایه بهکری، که بانگی
 سهره خوی کوردستان و دامه زانندی دوهل تی کوردی، به کوی رزله کانی
 گهله کهماندا هله دها و لاکه ی دیکهش بهسوا بهکری. نهو کاته نهو شهره، نه
 به شمری براکوی، نه به شمری کورد کوژی، نه به جهنگی نیرغز و نه به
 هیچ جوژه شهرتکی دیکهش له قهله مددری، شهره کهش شهرتکی چه پهل

ناهن، به لککو به شهر یکی پیروز و رهوا دادنه‌ن، چونکه شهر که له نهنون
بهره‌ی گمل و بهره‌ی دوژمنانی گه‌لدا ده‌ن. به‌لام هر چمندا بالی به‌رم
لینکده‌دم، نمو شهره سی سالییه‌ی نهنوتان، جگه له‌وی شهر که له
پتناوی ده‌ولات، پاونخوازی و پاره‌دا ده‌کری، هیچ جزه‌ لیکده‌نموده‌کی
دیکه‌ی نه‌بوره و نییه.

سه‌یر نه‌ویه، نه‌مونده‌ی خالی هاویه‌شیش، له نهنوتاندا ده‌یه، نه‌مونده
خالی ناکوک، له دید و بژچون و نامالجه ستراتییه‌کانی نهنوتاندا نییه
نه‌گمر و نییه و نکولی نه‌ده‌کمن، نایا هر دوولتان داوای فیدرالیی بژ
باشوری کوردستان و دیموکراسیی بژ عترلق ناکمن؟ نایا هر دوولتان،
داوای هه‌لباردن له کوردستان و عترلقدا ناکمن؟ نایا هر دوولتان، به‌راتان
به‌خمه‌اتی نه‌کوی و هاویه‌شیش نهنون هر دوو گه‌لی عترلق و کورد
عترلقدا نییه؟ نایا هر دوولتان به‌نقزه، سه‌ردمن له کوردی خوزه‌لات و
سه‌ردمیتی دیکه‌ش، له کوردی باکورتان نه‌دلو؟ نایا هر دوولتان،
پنه‌ندی گمر و گورتان له‌گمل هه‌موو داگیرکمرانی کوردستاندا نه‌بوره و
نییه؟ نایا هر دوولتان، چاره‌روانی سۆز و به‌زه‌یی بهره‌ی رۆژاوا نیی؟ حق
ته‌ستاش جاران نییه، لایه‌کشان سه‌ر به‌یه‌کیتی سۆفیت و لایه‌که‌ی
دیکه‌شان سه‌ر به‌نهمیریکا یی، تا به‌لتن: له سه‌ر نه‌وه ناکوکین؟ نایا هر
دوولتان، لهو هه‌موو نه‌گبه‌تی، کارمات، تیکشکاندن و نه‌جاندنی، به
سه‌ر گه‌له‌کماندا هاتوه، به‌ر به‌سپارتن؟ پاره‌پش ناکم، به‌رو پاره‌ی
نازادی و دیموکراسیش، له گهرانی هیچ لایه‌کشاندا، سه‌روزه‌له‌خانم بژ
گه‌لی کورد به‌چری؟ نه‌دی نم شه‌روهمراه له سه‌ر چیه؟ که‌ی نم مه‌ته‌له
لورس و گرانه، بژ رۆله‌کانی نه‌ته‌وی کورد هه‌له‌ده‌هین؟

8. چمندا کار یکی باشیرو، کاتن ژنه‌رلق بارزانیی، له سالی 1970 دا،
لینخۆشپورنکی گشتیی، بژ هه‌موو نه‌پاره‌کانی خۆی دهرکرد، ناویکی به
په‌مته‌نی به‌و ناگری چوار سالی جه‌نکی نهنوختی باشوری کوردستاندا
کرد، ریزه‌کانی پارتی و گه‌لی کورد یه‌کیانگرتوه.

به‌لای منه‌وه، نمو کاره به‌نرخه‌ی بارزانیی، به‌یه‌کی له هه‌ره کاره گه‌وره و
گرانه‌کانی دادنه‌ن، که‌چی نه‌وه ده‌تانه‌وی، نه‌وه‌ی بارزانیی دروسته‌کرد،

سرله نوین تیکه بده نموه، گیانی پاکي له گزړې پښار امید ا ناز ایدمن. نډی ناکړی، له بری نمو هه موو خو تر شق و جڼگه چه پلانه. پندلی له سر ا پای میژوی، پر له شهر و شترې نه تهری کورد به گشتی و میژوی نم سی سالمی، جوونه شترشی گله که مان، له باشووی کوردستاندا به تایه تی ودریگر؟ چاو له هه نگاهه چاکه ی سر وک بارزانی بکن، که می لیووردن و نر مونیانی، له گدل هاو زمان و هاو خرینه کانی خوتاندا به کار بهیتن، واز له دلره شی، کونه کین، توندروی، که لمره لسی، کورسیه مرستی و نازاوهی نیرخو بهیتن و کوردستانان بز بکن به ماستی مه یو!

له کورتاییدا ده لیم: من لهر وه بز وستاندنې نمو شهره، هیچ جوره پشنيانز کم نیه، چونکه نمونده مان پشنيانز کرد و کمس ولامینه داپنوده، کاره که به تمولوی پتله زه تیو. به لام نته، خوتان له نیمه ی باشر دوزان، که بز بنهر کردنی نمو جڼگه نیرخوی په، پتو سته چن بکړی و چی باشه. تنیا نمونده ده لیم: نمو شهره چه پله، په ک رلژ زووتر بره ستندری، هشتا همر درمنگه، په ک دلژپ خرین که متر بری تندرې، هشتا همر زوره. دواکارم له بهر تزان، تا هه موو شته کانشمان به په کجاری، لمدنه چووه، چاوې به بهر نامه و پلانه کانی خوتاندا به خستینمونه، منیش له پناوی په گشتی و تهایی پزه کانی گلی کوردا، وه ک کور دیکي ناواری پتلا یمن، ناماده ی هه موو خرمعت و کارکی چاکم.

دوا جار بز هه ولی ناشتی، برابه تی و تهایی، هه وای سرکه و تنشان بز دهواز م.

دوکتور حوسین محمد عذیز

تېنې:

- نم نامه، له شاری سترکولم، به دسی به همر دوو نو تهری پارتی (تعا بهر ولی) و په گشتی (ناسوگر میانی) درلوه. جا خویان و خوی خویان، نارو یانه پا نه یان نارووه، نه یان پتو مندی به منوه نیه!

- دلی نم نامه به بز (نوشیرون مستفا) له لمدن پتو تکراره.

- له کاتی خوشدا، کله کوره و بز هتندلی دوست و برادر ی نیک رواته کوره.

سەرچاوه‌كان :

1. احمد خواجه، چيم دى، ب 1، پاڤى پەكەم، چاپخانهى شفيق، بغداد، 1968.
2. جمال نيز، حول للمشكلة الكردية، 1969.
3. حوسنين محمد عەزىز، مەسەلەى ئابەلەزى لە كوردستاندا، سەنگەزەلم، 1995.
4. حوسنين محمد عەزىز، كورد و شۆرش و هەلى مەژوو، سوید، 1996.
5. حوسنين محمد عەزىز، فەدرالىزم و دەولەتى فەدرال، سوید، 1996.
6. حوسنين محمد عەزىز، گەورگەرفەتە سەردەگىيەكانى كورد، سوید، 1998، ل 80.
7. رفیق حەلى، پادەشت، كوردستانى عێراق و شۆرشەكانى شەخ محمود، بەشى پەكەم، چاپى دووم، چاپخانهى رۆشنەبەرى و لاوێ، هەولێر، 1988.
8. شەرەفخانە بەلەسى، شەرەفنامە، هەزار كەردووبە بە كوردی، 1972.
9. كەس كۆچەرا، مەژوو كورد لە سەدى 19-20 دا، وەرگێڕاوى محمد رەانى، چاپى پەكەم، چاپخانهى كارون، نەزان، 1369، ل 595.
10. د. كەمال مەزەهەر، وێژە و مەژوو ... پان دڵگەى موشەرى حەمەى سەلتەمان، مەسەلەى پەيام، ژمارە 8، بەنگەى رەگەپانە و بەلاو كەردەمەى رەسەن، 8/بەرووشەر/1998، لەمەن، ل 24.
11. ن. ا. خەلفەن، خەبات لە رەق كوردستاندا، وەرگێڕاوى : جەلال تەلى، چاپخانهى رەهەبەن، سەلتەمانى، 1971.
12. جەمەريە الحەرف، التەرجمە الكامەلە (سەمەر الخەلىل و احمد رائف) مەطبعە الزهراء، الطبعه الاولى، القاهرة، 1991.
13. دستور حزب البعث العربى، مەطبعە الاعتدال، دمشق.
14. ساطع الحصرى، ما هى القومية؟ بيروت، نەسان 1985.
15. نبيل للحم، سەحە ايام مع ابي قائد و شەب، الطبعه الاولى، دلاخيل للطباعه و النشر و التوزيع، اثنا - الجەزائەر، 1996، ل 290.
16. القدس العربى، ژمارە 2931، 1998/10/13.
17. الریسط، العدد 324، التاريخ 1998/4/13.
18. Gunnar Gunnarson, Lenin, Tidensforlag, Stockholm, 1970, P 215

له بهر هه مه چاپکراوه کانی نووسهر

گوتار :

- 1/ بهر مه نازلای، راپهون، ژماره 2، سوید، 1991، ل 46
- 2/ له پتیارى راستهه، بهرمانگ، ژماره 87، سالی 12، سوید، 1993، ل 48
- 3/ په کتنی سولیه تی هلو مشاره له روته گی بهر مه وندییه کانی نه تموی کورده وه، راپهون، ژماره 7-8، سوید، 1993، ل 67
- 4/ دهراره کسایه تی کورد، راپهون، ژماره 10-11، سوید، 1994، ل 71
- 5/ بهر مه ستراتیژی په کگرتوی نه تموی، هنگاو، ژماره 13، لندمن، 1995، ل 7
- 6/ سایکلنجه تی مرزای ناواری کورد و بازلی چاپمه نی کوردی، گزینگ، ژماره 8، سوید، 1995، ل 30
- 7/ لیکتینه وه په دهراره کزملگی کورده واری، گزینگ، ژماره 9، 1995، ل 48
- 8/ گزیه تاقانه ساواکی دنگ و رنگی نه تموه که م (MedTV)، گزینگ، ژماره 13، سوید، 1996
- 9/ هنگاری په کم و سهره تای کاریکی موزن بهرمانگ، ژماره 102، سالی 14، سوید، 1996، ل 51
- 10/ چند سهرنجین دهراره سهره خزی و پرسدانان، بهرمانگ، ژماره 104، سالی 15، سوید، 1997، ل 22
- 11/ دهکستانه وکان له بهر په ک ناوینه، قری نمشه و پلاته کانیان دله هتین بهرمانگ، ژماره 105، سالی 15، سوید، 1993، ل 39. گزلیاری دیسکرسی، ژماره 30، سالی 7، کورستان - سلطانی، تشرینی په کمسی، 1997، ل 16.
- 12/ کدی هزین به بهر خزاندا دهه تینه وه؟ بهرمانگ، ژماره 106-107، سالی 15، سوید، 1998، ل 23. گزلیاری دیسکرسی، ژماره 31، سالی 7، کورستان - سلطانی، نیسانی، 1998، ل 21.
- 13/ با خزان چاک بناسن، بهرمانگ، ژماره 108، سالی 16، سوید، 1998، ل 27
- 14/ سن سهرنجی زمانه وایی، مانگامی په بام، ژماره 8، پوهشهر، 1998، ل 18
- 15/ مالی دیار کورنی چاره نویس، گزلیاری نا، نوزگانی یارتی سهره خزی کورستان، ژماره 30، پوهشهر، 1998، ل 7.

نامیلکه و پەرتووک :

- 1 / دەرباری پڕۆژەکی بەکیتی نیشتمانی کوردستان، چاپی یەکەم، چاپخانەی مەلێبەندی پۆشنیری کوردی، سوید، 1994، ل. 32
- 2 / دوا پڕۆژە، چاپی یەکەم، چاپخانەی مەلێبەندی پۆشنیری کوردی، سوید، 1994، ل. 11
- 3 / پێنج دوتاری شەمگێژ، چاپخانەی بارن، سوید، 1994، ل. 77
- 4 / دیوکرسی، ئایدۆلۆژی و جەنگی نێوخۆ، چاپخانەی بارن، سوید، 1994، ل. 84
- 5 / مەسڵاتی ئایدۆلۆژی لە کوردستاندا، چاپی یەکەم، سولهانی، 1993، ل. 208
- چاپی دووم، لە پلاوکرۆکانی کتێبی هەرزان، سوید، 1995، ل. 125
- 6 / پێنج کاتژمێر لە گەڵ بڕای ئەحمەد، چاپی یەکەم، چاپخانەی بارن، سوید، 1996، ل. 91
- چاپی دووم، کوردستان، 1996
- 7 / ناونەکی دێژ بۆ نوێشەرون مستفا، چاپخانەی بارن، سوید، 1995، ل. 47
- 8 / کورد و شۆرش و هەلی مێژوویی، چاپی یەکەم، لە پلاوکرۆکانی کتێب هەرزان، سوید - پۆشنینگ، 1996، ل. 222
- 9 / سەدرالەزەم و دۆڵەتی سەیدرە، چاپی یەکەم، چاپخانەی بارن، سوید، 1996، ل. 98
- چاپی دووم، لە پلاوکرۆکانی دیوکرسی، کوردستان - سولهانی، 1996، ل. 90
- 10 / بەلێن لێکۆڵنەوە و رەخنە نەک شێواندنێ راستیی، چاپی یەکەم، لە پلاوکرۆکانی کتێب هەرزان، سوید، 1996، ل. 53
- 11 / خۆڵامو، لە بازەپەکی بۆشدا، داتی چارێتکەوتن و دیمە ئەقەتەک لە گەڵ چەرچیس لە قەوڵای پارێزەردا، چاپی یەکەم، چاپخانەی نایک، سۆکھۆژم، 1997، ل. 126
- 12 / زۆلی سیستمی بنەمالە لە بزانی و زگاریخۆزی نیشتمانی کوردستاندا، چاپی یەکەم، چاپخانەی میدیا، سوید - سۆکھۆژم، 1997، ل. 100
- 13 / گەرۆگرێشە سەرکەوتەکانی کورد، لە پلاوکرۆکانی کتێب هەرزان، سوید - پۆشنینگ، 1998، ل. 80
- 14 / ئۆجەلان نەزمۆنتکی نوێ و پەندی مێژوویی، چاپی یەکەم، چاپخانەی میدیا، سوید - سۆکھۆژم، 1999، ل. 104

ناوه‌پۆک

- 1/ چەند روونکردنەوه‌پۆک 9-5
- 2/ ناشتی به دەنگ نییه، به دهنگه 28-10
- 3/ ئۆجه‌لان ئەزمرونتەکی نوێ و پەندی مێژوویی 56-29
- 4/ با جارێ پەله‌ نه‌که‌ین، هه‌شتا زوه‌ فتوای وا پەهین 72-57
- 5/ قەرز کۆن دەین، به‌لام ناکەوتن 80-73
- 6/ پۆره‌ نه‌ین، بازه‌ بین، کلک به‌ نه‌ندازه‌ بین 92-81
- 7/ نامه‌یه‌ پۆ بارزانی و تالهبانی 101-93
- 8/ سه‌رچاوه‌کان 102

کټن ده توانن، نو چوار ساله وشکه، پر له ډرکډاله مه ترسپهه ډهنگي
 نهوځو، له بهر ځوې بهرتهوه؟ کټن ده توانن، چار لهو چوار ساله، پر له
 قاتوځي، بهلا و نهگهتهه بهوځن؟ کټن ده توانن، ډيمهني نو جوگه سوړه
 ځوټاوځي ږوله کاني کور، له بهر و هوشيدا بهرتهوه؟ کټن ده توانن، نو
 مټروو ره بهرتهوه؟ کټن ده توانن، ناپاکي سمراني پارتی و پگټی
 له يادېکا؟ گريمان، همو نو واته شمان لمراموځکرد، نازی کټن ده توانن، له
 ناپنده بهکي نزيکدا چي دپکه رووده؟ بزه نابن، هرگيز ناخوځشي و
 کارماته کاني ډهنگي نهوځومان بهرتهوه. همو کاتي دهن، له ږواني
 ځوځي، سمرکهوتن و ناشتيدا، ناخوځشي و کارماته کالمان له بهرچاوېن،
 تا ځوځي و سمرکهوته کالمان لن ټيکنه چن. له هه مان کاتيشدا دهن، له
 ږواني ناخوځشي و تنگانه دا، هرگيز وره بهرنه دهن، رشپين نمېن، بډ
 ناسوځي کي گمش و پرشنگدار بهروانېن، بډ نه وي به سمر ناخوځشي و
 گرفته کاندا سمرکهوين. هروها نابن، هيندهش باسي ناخوځشي بهکېن،
 وره ږوله کاني گمل بهروځنېن. بزه دهن، له ناشتيدا ږوزه سخته کاني
 ډهنگمان له يادېن، له کاتي ډهنگيشدا، ناشتي باوم و هيرامان بن!

OJALAN, A NEW EXPERIMENT AND HISTORICAL LESSON

BY
Dr. HUSSEIN M. AZIZ

1999 (2698K)